

๐๒๔.๔
ม ๑๑๔๑
ร. ๓

ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ
ในเขตภาคกลาง

ปริญาานิพนธ์

ของ

มงคล เทพกำเนิด

19 S.A. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม ๒๕๓๙

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ร. ๒๕๓๙

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(รศ.เชิขรศรี วิวิธศิริ)

..... กรรมการ

(รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลักษณ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รศ.เชิขรศรี วิวิธศิริ)

..... กรรมการ

(รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลักษณ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ.ดร.ปฐม นิคมานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2539

ประกาศกฤษฎีกา

ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความกรุณาอนุเคราะห์เป็น
อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์เชิขรศรี วิวิธสิริ ประธานที่ปรึกษาปริญญาโท
ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ กรรมการ
ที่ปรึกษาปริญญาโทในระยะแรก รองศาสตราจารย์ คร.เสาวนีย์ เดวัลย์
กรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทในระยะหลังต่อจากรองศาสตราจารย์สุวัฒน์
วัฒนวงศ์ ซึ่งต้องเดินทางไปต่างประเทศ และรองศาสตราจารย์ คร.ปฐม นิคมานนท์
กรรมการสอบปริญญาโท ที่ได้ให้คำแนะนำในการแก้ไขปริญญาโท
ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์ประสิทธิ์ เชิดชู ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดนครปฐม อาจารย์ชะม้าย ทองสวัสดิ์ ศึกษาพิเศษกรรมการ
ศึกษานอกโรงเรียนประจำศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง และอาจารย์
บุญเรือน แสงทอง ศึกษาพิเศษกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งให้ความอนุเคราะห์
ตรวจเครื่องมือ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดและ
บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ที่ให้ความอนุเคราะห์
ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล .

คุณประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ขอมอบแด่คุณพ่อคุณแม่และ
ครูอาจารย์ที่ได้สั่งสอนอบรม สร้างปัญญาให้เกิดแก่ผู้วิจัย

มงคล เทพกำเหน็ด

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	7
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	7
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
แนวคิดและการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชน	14
กิจกรรมของห้องสมุดประชาชน	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
	ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	48
	ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรม การให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง	51
	ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้ บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง.....	62
	ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและ ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง.....	73
5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	84
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	84
	การดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	84
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	87
	อภิปรายผล.....	90
	ข้อเสนอแนะ	95

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกห้องสมุดประชาชน	49
2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิก ที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในเขตภาคกลาง จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม	52
3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิก ที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	53
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิก ที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	56
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิก ที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในเขตภาคกลาง ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	59
6 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง เป็นรายด้าน และโดยรวม จำแนกตามเพศ	63
7 สถิติพื้นฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรม การให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในเขตภาคกลาง จำแนกตามกลุ่มอายุ	65

8	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง เป็นรายด้านและ โดยรวม จำแนกตามกลุ่มอายุ.....	67
9	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของสมาชิกโดยรวม จำแนกตามกลุ่มอายุ.....	69
10	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของสมาชิก ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย จำแนกตามกลุ่มอายุ.....	70
11	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชนอำเภอ เป็นกิจกรรมรายด้านและ โดยรวม จำแนกตามสถานภาพการศึกษา	71
12	ค่าความถี่และร้อยละของความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการจัด กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ เป็นรายด้าน.....	74
13	ค่าความถี่และร้อยละข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรม การให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ เป็นรายด้าน	79
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษา ตามอัธยาศัย เป็นรายข้อและโดยรวม จำแนกตามเพศ.....	122
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษา นอกโรงเรียน เป็นรายข้อและโดยรวม จำแนกตามเพศ	123
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน เป็นรายข้อและโดยส่วนรวม จำแนกตามเพศ	126

17	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นรายข้อและโดยส่วนรวม จำแนกตามกลุ่มอายุ	128
18	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่องให้สมาชิกยืมหนังสือไปอ่านครั้งละไม่เกิน 4 เล่ม จำแนกตาม กลุ่มอายุ	133
19	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง จัดหนังสือขึ้นชั้นสอดคล้องกับมุมกิจกรรมที่จัดแสดงไว้ จำแนกตามกลุ่มอายุ	134
20	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง สมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือและสื่ออื่นๆ จำแนกตามกลุ่มอายุ	135
21	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง มีเทพเสียงคำบรรยายและเครื่องเทพพร้อมหูฟังให้บริการ จำนวน 4 ชุด จำแนกตามกลุ่มอายุ	136
22	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตาม อัธยาศัย เรื่อง มีวิดิทัศน์ให้สมาชิกยืมไปดูนอกห้องสมุดได้ จำแนกตามกลุ่มอายุ	137
23	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง มีสไลด์และเครื่องดูสไลด์ให้บริการจำนวน 5 ชุด จำแนกตามกลุ่มอายุ	138

24	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง บริการสำเนาเอกสารคิดค่าบริการเท่ากับราคาท้องตลาด จำแนกตามกลุ่มอายุ	139
25	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง บริการโทรสารโทรศัพท์คิดค่าบริการเท่ากับท้องตลาด จำแนกตามกลุ่มอายุ	140
26	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง มีอาหารว่างและเครื่องดื่มให้สมาชิกบริการด้วยตนเอง จำแนกตามกลุ่มอายุ	141
27	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง มีนิทรรศการถาวรแสดงไว้อย่างน้อย 1 เรื่อง จำแนกตามกลุ่มอายุ	142
28	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง จัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ จำแนกตามกลุ่มอายุ	143
29	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง มีปฏิทินกำหนดวันและระยะเวลาที่แสดงนิทรรศการ แน่นอน จำแนกตามกลุ่มอายุ	144
30	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง ให้ผู้ชมนิทรรศการสามารถทดลองได้ สัมผัสได้ จำแนกตามกลุ่มอายุ	145
31	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง เนื้อหาในนิทรรศการเป็นเรื่องวิชาการเกี่ยวกับวิถีชีวิตและอาชีพ จำแนกตามกลุ่มอายุ	146

32	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง มีเอกสารเผยแพร่สำหรับแจกสมาชิกและผู้ชมนิทรรศการทุกคน จำแนกตามกลุ่มอายุ	147
33	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง มีเครื่องรับโทรทัศน์ไว้บริการในห้องโสตฯ 1 เครื่อง และมุมเด็ก 1 เครื่อง จำแนกตามกลุ่มอายุ	148
34	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เป็นรายข้อและ โดยรวม จำแนกตามกลุ่มอายุ	149
35	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เรื่อง มีอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ ชุดทดลองให้ยืมใช้ได้ จำแนกตามกลุ่มอายุ	154
36	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เรื่อง มีห้องสำหรับบริการแนะแนวที่เป็นสัดส่วน จำแนกตามกลุ่มอายุ..	155
37	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เรื่อง จัดบริการสาริตให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 เรื่อง จำแนกตามกลุ่มอายุ	156
38	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านศูนย์ข้อมูลชุมชนเป็นรายข้อและ โดยรวม จำแนกตามกลุ่มอายุ	157
39	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน เรื่อง มีข้อมูลสภาพท้องถิ่นทั่วไปของชุมชนครบถ้วน จำแนกตามกลุ่มอายุ	162

40	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัด การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นรายชื่อและโดยรวม จำแนกตามสถานภาพการศึกษา	163
41	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เป็นรายชื่อและโดยรวม จำแนกตามสถานภาพการศึกษา	165
42	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านศูนย์ ข้อมูลชุมชนเป็นรายชื่อและโดยรวม จำแนกตามสถานภาพการศึกษา	167

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์อย่างต่อเนืองตลอดชีวิต ในสังคมจึงเป็นสภาพของสังคมการเรียนรู้ ทุกคนจะต้องศึกษาหาความรู้ตลอดเวลา ดังนั้นรัฐจึงจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยจัดการศึกษาใน 2 ลักษณะ คือ การศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกัน และสามารถถ่ายเทไปมาระหว่างทั้งสองระบบ แต่ทั้งนี้การที่จะถ่ายเทผู้เรียนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนเข้าสู่ในระบบโรงเรียนได้นั้น จะต้องเข้าตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับของระบบการศึกษาแต่ละระดับ เช่น วิทยุติของผู้เรียน คือ ในระบบโรงเรียนมักกำหนดอายุเป็นเกณฑ์กำหนดตัวผู้เรียนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียน ส่วนนอกระบบโรงเรียนนั้น จัดการศึกษาเพื่อบุคคลที่พลาดโอกาสจากการศึกษาในระบบโรงเรียน เช่น ในช่วงอายุวัยเรียนไม่สามารถเข้าเรียนได้ด้วยเหตุผลทางสติปัญญา ทางเศรษฐกิจ การคมนาคม หรือปัญหาอุปสรรคอื่นๆ เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาต่อ แต่วัยสูงเกินเกณฑ์กำหนดของการศึกษาในระบบแล้ว การศึกษานอกระบบโรงเรียนจะมีหน้าที่ช่วยเหลือในการศึกษาแก่คนกลุ่มนี้ ให้ทัดเทียมกับคนอื่นๆ ได้ ซึ่งจะเห็นว่าระบบการศึกษาตามนัยแห่งแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 เป็นระบบให้บุคคลได้ศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านสติปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคมอย่างสมดุลและสามารถสร้างเสริมความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 11)

การศึกษาตลอดชีวิต เป็นกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาอยู่เสมอ แม้สำเร็จการศึกษาในระดับหนึ่งระดับใดแล้วก็ตาม ยังมีความจำเป็นจะต้องรับการศึกษาตลอดไป กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้จัดกิจกรรมการศึกษาให้กับประชาชนในหลายกิจกรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การสอน การศึกษาด้วยตนเอง และการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในรูปแบบต่างๆ จึงกำหนดเป็นภารกิจขึ้น 3 ด้าน คือ (1) จัดการศึกษานอกโรงเรียน (2) สนับสนุนการศึกษานอกโรงเรียนและ (3) การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ภารกิจในแต่ละด้าน ได้ถูกกำหนดรูปแบบกิจกรรม กระบวนการและวิธีการจัด เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนเกิดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการศึกษาแตกต่างกันไป โดยเฉพาะในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยนั้น กำหนดให้มีกิจกรรมประเภทส่งเสริมการอ่าน เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ห้องสมุดประชาชน ครุ.รุ่ง แก้วแดง กล่าวไว้ในโครงสร้างการจัดองค์กรว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียน มีภารกิจที่สำคัญ 3 ประการ คือ จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยและสนับสนุนการศึกษาในระบบโรงเรียนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับดำเนินการด้านวิทยุและโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : คำนำ)

กรมการศึกษานอกโรงเรียนเล็งเห็นความสำคัญของห้องสมุดประชาชน เพราะห้องสมุดประชาชนจะเป็นแหล่งวิทยบริการแก่ชุมชน จึงกำหนดให้มีห้องสมุดประชาชนจังหวัด ทุกจังหวัด และให้ขยายจำนวนห้องสมุดประชาชนให้มากขึ้น ให้ครอบคลุมไปถึงตำบล แต่ในขณะนี้ให้ดำเนินการจัดตั้งให้ครบทุกอำเภอก่อน จากสภาพที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนขยายจำนวนห้องสมุดประชาชนให้มีทุกอำเภอ ทำให้สภาพการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนที่มีในปัจจุบันนี้ขาดบุคลากรผู้ทำหน้าที่บรรณารักษ์ บางแห่งมีอาคารสถานที่ ทัศนครุภัณฑ์ มีหนังสือให้บริการมากมาย แต่ต้องมอบหมายให้เจ้าหน้าที่จากส่วนอื่นมาทำงานชั่วคราว บางแห่งมีเฉพาะนักการภารโรงทำหน้าที่ให้บริการในฐานะบรรณารักษ์ บางแห่งมีเจ้าหน้าที่

บรรณารักษ์ แต่ไม่เพียงพอกับปริมาณกิจกรรมที่จะต้องจัดบริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุด ดร.วิรัช โกมุทมาศ กล่าวไว้ว่า "ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินกิจกรรมห้องสมุด คือ ขาดบุคลากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด บรรณารักษ์ และได้แนะนำให้หาอาสาสมัครมาช่วยงาน และต้องหาดำแหน่งอัตราประจำ ในด้านงบประมาณนั้น ในกรณีงบประมาณจำกัด การจัดหาหนังสือต้องใช้วิธีขอยืมจาก โดยพยายามให้ประชาชนมีส่วนร่วม ให้มีความรู้สึกว่ห้องสมุดเป็นของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชน" (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 170 - 171)

งานห้องสมุดประชาชนเป็นกิจกรรมหนึ่งในหลายๆ กิจกรรมที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน จัดเพื่อส่งเสริมการอ่านของประชาชน ในกลุ่มกิจกรรมประเภทบริการข่าวสารข้อมูล และเป็นการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยห้องสมุดประชาชนจะตั้งอยู่ในท้องที่จังหวัดและอำเภอต่างๆ ในส่วนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองมักจะเป็นห้องสมุดประชาชนจังหวัด ซึ่งกำหนดให้เป็นสถานศึกษา ตามโครงสร้างการจัดองค์กรกำหนดสถานภาพไว้ว่า ห้องสมุดประชาชน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดกระบวนการเรียนการสอนโดยอาศัยสื่อทุกชนิด ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อทดลอง สื่อสาริต รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้บริการใน 3 ลักษณะ คือ จัดการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัยและส่งเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียน ให้กับประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 192) และที่ตั้งอยู่ต่างอำเภอ เรียกว่า ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ซึ่งตั้งอยู่ทุกจังหวัดและในอำเภอใหญ่ๆ เกือบทุกอำเภอ และในขณะนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียน กำลังสนับสนุนให้จัดตั้งห้องสมุดประชาชนให้ครบทุกอำเภอ โดยกำหนดให้ห้องสมุดประชาชนอำเภอเป็นกิจกรรมหนึ่งของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ อยู่ในฝ่ายศูนย์การเรียน ตามโครงสร้างการจัดองค์กรกำหนดไว้ว่า ห้องสมุดประชาชน คือ แหล่งวิทยาการในด้านการศึกษาค้นคว้าทางด้านวิชาการ และจัดการศึกษาในทุกแขนงไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนความรู้รอบตัวและความรู้ทั่วไป เพื่อบริการแก่คนทุกเพศ

ทุกวัย ทุกอาชีพ ทุกระดับการศึกษาที่สามารถเข้าไปศึกษากันคว้าหาความรู้ได้ นอกจากนี้ ยังให้จัดแสดงนิทรรศการสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ทัศนศิลป์และกิจกรรมอื่นๆ ตามความเหมาะสม (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 166)

การดำเนินงานห้องสมุดประชาชนหรือการจัดกิจกรรมห้องสมุดนั้น จะต้องมีการรับผิดชอบดูแล จัดระบบการบริหารจัดการ จัดเก็บสื่อและให้บริการ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้จัดสรรอัตรากำลัง เป็นข้าราชการพลเรือนตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ห้องสมุดหรือบรรณารักษ์ ให้อยู่ปฏิบัติงานประจำอย่างน้อยแห่งละ 1 คน และนักการภารโรงให้ช่วยอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ อีก 1 คน บุคลากรประจำอยู่ที่ห้องสมุดประชาชนนั้น ไม่เพียงแต่ดูแลรักษาจัดเก็บ และบริการการยืม การอ่านหนังสือเท่านั้น แต่บุคลากรเหล่านี้จะต้องจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ใช้บริการเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยวิธีการต่างๆ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นภารกิจการดำเนินกิจกรรมของห้องสมุดประชาชน ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดบทบาทของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดไว้ คือ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานห้องสมุด ให้มีหน้าที่ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 168)

1. ปฏิบัติงานขั้นต้นเกี่ยวกับงานห้องสมุดภายใต้การกำกับตรวจสอบอย่างใกล้ชิด หรือตามคำสั่งของบรรณารักษ์
  2. จัดหา ดูแล เก็บรักษาและซ่อมแซมหนังสือ คู่มือรักษาวัสดุและครุภัณฑ์ของห้องสมุด
  3. ทำทะเบียน จัดหมวดหมู่หนังสือ และทำบัตรรายการหนังสือ
  4. แนะนำและให้บริการแก่ประชาชนในการค้นคว้าและใช้ห้องสมุด
  5. ให้บริการตอบคำถามต่างๆ เกี่ยวกับกิจการห้องสมุด และภูมิปัญญาชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
  6. จัดทำสื่อ แผ่นภาพ แผ่นผัง ป้ายนิเทศ จัดนิทรรศการ
- การจัดกิจกรรมในห้องสมุดประชาชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่จังหวัดต่างๆ ในฐานะห้องสมุดประชาชนจังหวัด ห้องสมุด

ประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" และห้องสมุดประชาชนอำเภอ ซึ่งแต่ละแห่งมุ่งดำเนินการเพื่อให้เป็นแหล่งความรู้ให้ประชาชนทั่วไป ซึ่งตั้งถิ่นฐานในชุมชนที่ตั้งห้องสมุดประชาชนได้มาใช้บริการอ่านหนังสือ ยืมหนังสือ โดยจัดให้เรียนรู้ตามอัธยาศัยเท่านั้น แต่ในปัจจุบันนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนมุ่งปรับปรุงห้องสมุดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมให้กว้างขวางและเป็นชั้นเรียนในห้องสมุดได้ด้วย ดร.รุ่ง แก้วแดง กล่าวไว้ว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ปรับปรุงห้องสมุดประชาชนทั้งระดับจังหวัดและระดับอำเภอขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการให้บริการความรู้ข้อมูล และข่าวสารยุคใหม่ในรูปของ "ศูนย์การเรียนรู้" โดยมุ่งให้ปรับบทบาทของห้องสมุด ให้เป็นหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อจัดการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) เป็นภารกิจหลักและจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Nonformal Education) เป็นภารกิจรอง นอกจากนี้ยังจัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งข้อมูลท้องถิ่นสำหรับเป็นภารกิจเสริมอีกด้วย (รุ่ง แก้วแดง. 2538 : คำนำ) เมื่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน กำหนดแนวการพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ บทบาทของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนที่ประจำในห้องสมุดแต่ละแห่ง จะต้องปฏิบัติงานในลักษณะของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ ไม่ใช่ฐานะเจ้าหน้าที่ห้องสมุดหรือบรรณารักษ์เท่านั้น แต่จะต้องจัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้การสอน ทำให้บทบาทภารกิจห้องสมุดประชาชนเปลี่ยนไปจากเดิม โดยมีบทบาทในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษานอกโรงเรียน และบทบาทการเป็นศูนย์ข้อมูลชุมชน บรรณารักษ์และหรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำเป็นต้องเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ไปสู่การจัดการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น และหรือบทบาทผู้ให้บริการข่าวสารข้อมูลและสารสนเทศแก่ผู้สนใจ จึงกำหนดบทบาทหน้าที่เพิ่มเติมจากมาตรฐานกำหนดตำแหน่งเดิมดังนี้ (รุ่ง แก้วแดง. 2538 : 34) .

1. ร่วมกับหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จัดตั้งกลุ่มอาสาพัฒนาห้องสมุดเพื่อการจัดบริการตามบทบาทภารกิจใหม่ของห้องสมุด คือ

อาสาสมัครจัดการบริการการศึกษาตามอัชฌาศัย อาสาสมัครจัดการบริการการศึกษา
นอกโรงเรียน อาสาสมัครจัดการบริการศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ

2. ร่วมกับครูผู้สอน ครูประจำกลุ่มและอาสาสมัครจัดการเรียนการสอน
โดยเป็นผู้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การเตรียมข้อมูลหลักสูตร
สื่อการเรียนการสอน ผู้แนะแนวหรือผู้ช่วยเหลือให้ผู้ใช้บริการที่ต้องการข้อมูลและ
การศึกษาค้นคว้า

3. จัดบริการให้ข้อมูลข่าวสาร บริการสื่อการเรียนการสอนและหนังสือ
ต่างๆ บริการแนะแนวชี้แจงทางการเรียน บริการข้อมูลของชุมชน

4. ประสานงาน เพื่อให้เกิดเครือข่ายและกิจกรรมการเรียนการสอนภายใน
ห้องสมุดหรือเครือข่าย

5. ร่วมวางแผนการจัดนิทรรศการกับผู้เกี่ยวข้อง เช่น วางแผนการจัด
กิจกรรมประจำเดือนและประจำปี จัดกลุ่มผู้เรียนที่มาใช้บริการ

6. ดำเนินการหมุนเวียนและกระจายสื่อ ข่าวสาร ข้อมูล ทำหน้าที่
หมุนเวียนหนังสือและสื่อไปยังเครือข่ายหรือสมาชิก

7. ดำเนินการสำรวจข้อมูลของชุมชน โดยเน้นสำรวจความต้องการของ
ชุมชนเพื่อวางแผนการจัดบริการได้อย่างเหมาะสม

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยอยากจะทราบว่าการจัดกิจกรรมการให้
บริการของห้องสมุดประชาชนตามแนวพัฒนาห้องสมุดประชาชนมิติใหม่
"ศูนย์การเรียนรู้" นั้น สมาชิกห้องสมุดซึ่งเป็นผู้ใช้บริการจะมีความคิดเห็นอย่างไร
กับกิจกรรมการให้บริการที่เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากการใช้ห้องสมุดประชาชนเป็นที่อ่านหนังสือ
และให้ยืมหนังสือแล้ว ห้องสมุดประชาชนยังทำหน้าที่เป็นห้องเรียนจัดการเรียน
การสอนด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง จำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพการศึกษา
3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นปัญหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดแนวการพัฒนาห้องสมุดประชาชน มิติใหม่ "ศูนย์การเรียนรู้" โดยกำหนดบทบาทภารกิจของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดและหรือ บรรณารักษ์นอกเหนือไปจากมาตรฐานการกำหนดตำแหน่งคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) คือ จะต้องทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและหรือ สนับสนุนการเรียนการสอนด้วย ดังนั้นการให้บริการของห้องสมุดประชาชน จึงประกอบด้วยกิจกรรมตามภารกิจเดิม คือ การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และเพิ่มภารกิจใหม่อีกสองประการ คือ การจัดการศึกษานอกโรงเรียนและ ศูนย์ข้อมูลชุมชน กิจกรรมเหล่านี้จะเกิดประโยชน์เป็นที่พอใจแก่สมาชิกหรือไม่ อย่างไร ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการ พัฒนากิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน ให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกและผู้ใช้บริการทั่วไปได้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน ได้พิจารณาจากแนวคิด การพัฒนาห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ "ศูนย์การเรียนรู้" แบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่ การบริการหนังสือ และสื่ออื่นๆ การจัดนิทรรศการ

1.2 ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ การบริการสื่อการเรียน การสอน บริการศูนย์กลางการแนะแนว บริการสถานที่พบกลุ่มสายสามัญและ สายอาชีพ บริการศูนย์การเรียนรู้ทางไกลไทยคม

1.3 ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน ได้แก่ บริการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ สมาชิกห้องสมุดประชาชน อำเภอในเขตภาคกลาง จำนวน 102 แห่ง รวมสมาชิกทั้งสิ้น 29,553 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีสุ่มแบบชั้น (Stratified Sampling) จากประชากรข้างต้น โดยจับสลากรายชื่อห้องสมุด ประชาชนอำเภอ ในอัตราส่วน 102 แห่ง ร้อยละ 25 ได้กลุ่มตัวอย่าง ห้องสมุด จำนวน 26 แห่ง แล้วสุ่มแบบเจาะจงกำหนดเกณฑ์สมาชิกห้องสมุดที่สุ่มได้ ข้างต้นแห่งละ 20 คน ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 520 คน

3. ตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ คือ 1) ชาย และ 2) หญิง

3.1.2 อายุ คือ 1) ต่ำกว่า 15 ปี 2) 15-25 ปี 3) มากกว่า 25 ปี

3.1.3 สถานภาพการศึกษา คือ 1) เป็นนักเรียนนักศึกษา

2) ไม่ได้กำลังศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรม

การให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ใน 3 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

3.2.2 ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

3.2.3 ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความเข้าใจตรงกันจึงให้นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ห้องสมุดประชาชน หมายถึง ห้องสมุดของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในท้องที่จังหวัดต่างๆ แบ่งตามสถานภาพการจัดตั้งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1.1 ห้องสมุดประชาชนจังหวัด เป็นห้องสมุดประชาชนที่จัดตั้งขึ้นในแต่ละจังหวัด จังหวัดละ 1 แห่ง ให้อยู่ในความดูแลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

1.2 ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" เป็นห้องสมุดขนาดกลางที่ตั้งขึ้นในท้องที่อำเภอต่างๆ ซึ่งมีรูปการจัดกิจกรรมการให้บริการคล้ายคลึงกันทุกแห่ง มีเจ้าหน้าที่ 2 คนขึ้นไป ให้อยู่ในความดูแลของศูนย์การศึกษานอก

โรงเรียนจังหวัดหรือศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอตามสภาพที่ขอจัดตั้ง

1.3. ห้องสมุดประชาชนอำเภอ เป็นห้องสมุดที่จัดตั้งขึ้นในท้องที่อำเภอต่างๆ ให้อยู่ในความดูแลของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

2. ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ หมายถึง ห้องสมุดประชาชนที่ตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอต่างๆ ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดสถานภาพให้เป็นห้องสมุดประชาชนอำเภอ ไม่รวมถึงห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

3. สมาชิก หมายถึง บุคคลทั่วไปที่แสดงความจำนงค์ต่อบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดไว้ว่าจะใช้บริการห้องสมุดประชาชนโดยชำระเงินค่าสมาชิกเป็นรายปี และได้ชำระค่าบำรุงตามระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียนแล้ว

4. ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความคิด หรือการลงความเห็นในสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งไม่อาจจะตอบได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่ ในที่นี้หมายถึงความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถาม

5. กิจกรรมการให้บริการ หมายถึง ภาระงานที่บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดจัดทำเพื่อให้เกิดสังคมนการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกห้องสมุดแก่สมาชิก ตามแนวคิดการพัฒนาห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ "ศูนย์การเรียนรู้" ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (พ.ศ. 2538) ให้มีสถานภาพเป็นสถานศึกษา โดยแบ่งประเภทของกลุ่มกิจกรรมออกเป็น 3 ด้าน คือ

5.1 ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) คือ การบริการหนังสือและสื่ออื่นๆ และการจัดนิทรรศการ ได้แก่ บริการให้ยืมหนังสือไปอ่านครั้งละไม่เกิน 4 เล่ม จัดแนะนำการใช้บัตรรายการเพื่อค้นหาหนังสือเดือนละครั้ง จัดหนังสือชั้นชั้นสอดคล้องกับมุมกิจกรรมที่จัดแสดงไว้ ให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือและสื่ออื่นๆ มีเทปเสียงคำบรรยายและเครื่องเทปพร้อมหูฟังไว้บริการไม่น้อยกว่า 4 ชุด มีเทปวิดิทัศน์ให้สมาชิกยืมไปดูนอกห้องสมุดได้ มีสไลด์และเครื่องดูสไลด์ไว้บริการไม่น้อยกว่า 5 ชุด

จัดบริการสำเนาเอกสารคิดค่าบริการเท่ากับราคาห้องตลาด จัดบริการโทรสาร โทรศัพท์โดยคิดค่าบริการเท่ากับราคาห้องตลาด จัดบริการอาหารว่างและเครื่องดื่ม ให้สมาชิกบริการด้วยตนเอง มีนิทรรศการถาวรอย่างน้อย 1 เรื่อง จัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ มีปฏิทินกำหนดวันและระยะเวลาแสดงนิทรรศการแน่นอน นิทรรศการจัดแบบมีการเคลื่อนไหวหรือใช้ระบบแสงเสียงประกอบ และให้ผู้ชม นิทรรศการทดลองได้สัมผัสได้ เนื้อหาในนิทรรศการควรเป็นเรื่องวิชาการที่ เกี่ยวกับวิถีชีวิตและอาชีพ นิทรรศการจัดในบริเวณเอนกประสงค์หรือบริเวณที่ พักผ่อน มีเอกสารเผยแพร่สำหรับแจกสมาชิกและผู้เข้าชมนิทรรศการทุกคน จัดมุมครอบครัวไว้บริการสำหรับเด็กโดยเฉพาะ มีเครื่องรับโทรศัพท์ไว้บริการ ที่ห้องโสตฯ 1 เครื่อง และมุมเด็ก 1 เครื่อง

5.2 ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน (Non - formal Education) ก่อ บริการสื่อการเรียนการสอน บริการศูนย์กลางการแนะแนว บริการสถานที่ พบกลุ่มสายสามัญและสายอาชีพ บริการศูนย์กลางการเรียนทางไกลไทยคม ได้แก่ จัดหาแบบเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญไว้บริการครบทุกวิชา บริการให้ สมาชิกยืมสื่อแบบเรียนไปเรียนตลอดภาคเรียน มีชุดการเรียนด้วยตนเองในเรื่อง ประสบการณ์ชีวิตและอาชีพ เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนสื่อแบบเรียน มีอุปกรณ์ ชุดวิทยาศาสตร์ ชุดทดลอง ให้ยืมใช้ได้ มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาในท้องถิ่น ให้ศึกษาได้ มีสื่อแนะแนวการศึกษาและอาชีพแจกสมาชิก มีห้องสำหรับบริการ แนะแนวที่เป็นสัดส่วน จัดบริการสาธิตให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 เรื่อง มีข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งงานว่างและอาชีพต่างๆ แจกสมาชิก จัดให้มีห้อง หรือบริเวณที่พบกลุ่มการศึกษาสายสามัญและห้องเรียนสายอาชีพ มีสิ่งอำนวยความสะดวก โต๊ะเก้าอี้ กระจกนูน เครื่องฉายข้ามศีรษะให้สมาชิกหยิบใช้ได้สะดวก จัดตารางบริการเปิดประกาศไว้ให้เห็นชัดเจน จัดสื่อการเรียนการสอนสนับสนุน การพบกลุ่มของสมาชิกอย่างเพียงพอ จัดหาบุคลากร อาสาสมัคร ตัวแทนผู้เรียน สมาชิกให้ร่วมบริการห้องสมุดประชาชน มีห้องสำหรับเรียนทางไกลไทยคม

มีอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมใช้งานได้ตลอดเวลา จัดมุมหรือห้องเรียนไว้สำหรับบริการรายคนและรายกลุ่ม มีตารางออกอากาศแจกกับผู้สนใจอย่างเพียงพอ มีสำเนาเทปวีดิทัศน์ที่ออกอากาศแล้วให้ทบทวนได้

5.3 ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน (Local Information Center) คือ บริการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล ได้แก่ มีข้อมูลสภาพท้องถิ่นทั่วไปของชุมชนครบถ้วน ข้อมูลชุมชนได้แยกประเภทเป็นหมวดหมู่ค้นหาง่าย ข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่มีรายละเอียดและรูปแบบจำลอง ข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนจัดเป็นนิทรรศการถาวร สมาชิกช่วยสำรวจความต้องการของชุมชนปีละครั้ง ปรับปรุงข้อมูลทั่วไปของชุมชนอย่างน้อยปีละครั้ง สมาชิกได้เป็นอาสาสมัครช่วยจัดทำข้อมูลสารสนเทศ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชนระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น จัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากส่วนราชการ องค์กรเอกชน กลุ่มบุคคลและสมาชิก มีรายละเอียดภูมิปัญญาชาวบ้านให้ศึกษาค้นคว้าได้ ข้อมูลชุมชนทุกประเภทจัดเก็บเป็นเอกสารรูปเล่ม มีแผ่นภาพ รูปภาพและสไลด์ เรื่องของชุมชนให้บริการ ข้อมูลประเภทสถิติ กราฟ แผนภูมิจัดแสดงไว้บนป้ายประกาศ นักเรียนนักศึกษาและสมาชิกสามารถนำข้อมูลชุมชนไปอ้างอิงได้ กรรมการชุมชนนำข้อมูลชุมชนจากห้องสมุดประชาชนไปใช้ในการวางแผน สมาชิกและผู้ต้องการใช้ข้อมูลชุมชนสามารถสำเนาไปใช้ สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการจัดทำและปรับปรุงข้อมูลชุมชนทุกครั้งที่ทำการปรับปรุง ข้อมูลที่มีเนื้อหาสาระมากเก็บไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดใช้ข้อมูลชุมชนเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงห้องสมุด และจัดห้องสมุดให้เป็นห้องประชุมของคณะกรรมการชุมชน

6. เขตภาคกลาง หมายถึง เขตภูมิภาคที่กำหนดโดยกรมการศึกษา นอกโรงเรียน เพื่อจัดกลุ่มสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ภาคกลางประกอบด้วย 17 จังหวัด คือ จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดลพบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัด
สมุทรสาคร จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดอ่างทอง
และจังหวัดอุทัยธานี

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. สมาชิกที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของ
ห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางแตกต่างกัน
2. สมาชิกที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของ
ห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางแตกต่างกัน
3. สมาชิกที่มีสถานภาพการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้
บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อสะดวกต่อการศึกษาและทำความเข้าใจให้ง่ายขึ้นผู้วิจัยขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ เป็นขั้นตอนดังนี้คือ

1. แนวคิดและการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชน
  - 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับห้องสมุดประชาชน
  - 1.2 การดำเนินงานห้องสมุดประชาชน
    - 1.2.1 บทบาทหน้าที่ของห้องสมุด
    - 1.2.2 ประเภทของห้องสมุด
2. กิจกรรมของห้องสมุดประชาชน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชน

แนวคิดเกี่ยวกับห้องสมุดประชาชน

ห้องสมุดประชาชน จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของประชาชนทั่วไป มีผู้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดห้องสมุดประชาชนไว้หลายคน ดังนี้

สุภัทรา ฉัตรเงิน (2520 : 6 - 7) ได้กล่าวว่า ห้องสมุดประชาชนเป็นสถาบันที่สำคัญสถาบันหนึ่งของสังคม ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. ให้การศึกษานอกโรงเรียนแก่ชนทุกชั้น ทุกวัยและมีพื้นที่การศึกษาทุกระดับ
2. ส่งเสริมประชาชนให้มีนิสัยรักการอ่าน

3. ให้บริการทางข่าวสาร และความรู้ต่างๆ
4. ให้บริการทางการบันเทิงที่เป็นประโยชน์
5. ร่วมมือกับรัฐและชุมชนในท้องถิ่น ในการดำเนินการตามนโยบายของ

รัฐบาลในการพัฒนาประเทศและชุมชน

สุทธิลักษณ์ อัมพันธ์วงศ์ (2521 : 40-41) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของห้องสมุดโดยทั่วไปว่า ห้องสมุดจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อการศึกษา (Education) นับเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดของการจัดห้องสมุด เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งรวมของสรรพวิทยาหรือเป็นคลังของความรู้ ผู้เข้าใช้ห้องสมุดจึงสามารถใช้สื่อต่างๆ เพื่อการศึกษาค้นคว้าได้ทั้งในการเรียนในระบบโรงเรียนหรือใช้ในการเรียนนอกระบบโรงเรียน
2. เพื่อให้ข่าวสาร (Information) ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมวัสดุสื่อสารที่เสนอเหตุการณ์ความเป็นไปของสังคมและชุมชนต่างๆ ผู้ที่มีความต้องการรับทราบ และติดตามข่าวสารเหตุการณ์ให้ทันความเปลี่ยนแปลง จึงเข้าใช้ห้องสมุดเป็นประจำวันเพื่อเลือกอ่านหนังสือพิมพ์
3. เพื่อค้นคว้าวิจัย (Research) วัตถุประสงค์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการจัดห้องสมุด คือ เพื่อรวบรวมความรู้ความคิดที่เฉพาะลึกซึ่งกว้างขวางจนสามารถใช้เป็นข้อมูลในการค้นคว้า และสร้างสรรค์ความรู้ความคิดใหม่ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด
4. เพื่อนันทนาการ (Recreation) ชีวิตประจำวันของคนเราส่วนใหญ่มักจะมีอารมณ์เครียด เอาจริงเอาใจง้อค่อนข้างมาก ดังนั้นห้องสมุดจึงเสาะหาและรวบรวมสื่อที่ให้ความบันเทิงเริงรมย์ เช่น หนังสือนวนิยาย วารสารเริงรมย์ เทปเสียง เทปภาพ ฯลฯ อันจะทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดซึ่งเครียดมาจากการทำงานประจำวันได้ใช้วัสดุเหล่านั้น เพื่อพักผ่อนคลายสมองและก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน การจัดห้องสมุดจะเป็นนันทนาการสำหรับมนุษย์ที่จัดได้กว้างขวาง และประหยัดได้มาก เมื่อเปรียบเทียบจำนวนผู้ใช้วัสดุของห้องสมุดแห่งหนึ่ง

5. เพื่อความจรรโลงใจ (Inspiration) การใช้ห้องสมุดเพื่อให้ได้ความรู้ ข่าวสารและเกิดความเพลิดเพลินดังกล่าวมาข้างต้นนั้น สามารถทำให้ผู้ใช้เกิดความซาบซึ้งประทับใจในความรู้ความถึคอันดีงามตามเนื้อเรื่อง เกิดความสุขใจในความไพเราะงดงามของดนตรีและศิลปะวัฒนธรรมที่ได้จากสื่อต่างๆ นับเป็นสิ่งบันเทิงใจให้อยากทำในเรื่องดีงามอันจะเป็นประโยชน์ทั้งตนเอง ต่อสังคม ชุมชน และต่อมวลมนุษยชาติในที่สุด การจัดห้องสมุดเพื่อการจรรโลงใจ นับเป็นวัตถุประสงค์ด้วย

สำหรับห้องสมุดประชาชนสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชน เมื่อปี พ.ศ. 2529 ไว้ดังนี้

1. เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารในชุมชน
2. เป็นศูนย์รับบริจาคหนังสือ
3. ให้บริการการอ่านและการให้ยืมหนังสือแก่ประชาชน
4. ให้บริการข่าวสารและความรู้ต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเป็นคน

ทันต่อเหตุการณ์

5. เพื่อให้บริการทางด้านโศดทัศน์อุปกรณ์แก่ประชาชน
  6. ส่งเสริมให้ประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และพักผ่อนหย่อนใจ
  7. ส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า
  8. ส่งเสริมเผยแพร่ ประสานงานให้บริการวิชาการใหม่ๆ แก่ชุมชนและ
- การจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529 : 1)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชนให้กว้างขวาง พร้อมทั้งจะบริการประชาชนได้ทั่วถึงและครอบคลุม โดยกำหนดให้ห้องสมุดประชาชนเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 166) ดังนี้

- เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน

- เพื่อเป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน
- เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน
- เพื่อพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน

และได้กำหนดให้ห้องสมุดประชาชน เป็นกิจกรรมประเภทหนึ่งในฝ่ายศูนย์การเรียนรู้ ตามโครงสร้างการจัดองค์การบริหารการศึกษานอกโรงเรียน ในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ดังนี้

ห้องสมุดประชาชน คือ แหล่งวิทยาการในการศึกษาค้นคว้าทางด้านวิชาการ และจัดการศึกษาในทุกแขนง ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ตลอดจนความรู้รอบตัวและความรู้ทั่วไป เพื่อบริการแก่คนทุกเพศทุกวัย ทุกระดับการศึกษา ที่สามารถเข้าไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้ นอกจากนี้ยังเป็นที่จัดแสดงนิทรรศการ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ วิดีทัศน์ และกิจกรรมอื่นๆ ตามความเหมาะสม กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้กำหนดสถานภาพของห้องสมุดประชาชนไว้ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 192 - 196)

1. คุณลักษณะ เป็นสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งการศึกษาสายสามัญและการศึกษาสายอาชีพ ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย

2. การจัดตั้ง

2.1 อำเภอใดมีห้องสมุดอยู่แล้ว ให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอประสานกับห้องสมุด จัดและดำเนินการในลักษณะศูนย์การเรียนรู้

2.2 อำเภอใดยังไม่มีห้องสมุด ให้ดำเนินการดังนี้

2.2.1 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอประสานงานกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพื่อวางแผนการจัดตั้งและขอบประมาณในการจัดตั้งจากกรม

2.2.2 ประสานงานและเชิญชวนให้ชุมชนร่วมสมทบทุนในการจัด

สร้าง

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 จัดศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน

3.2 จัดศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน

3.3 จัดเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชนหรือศูนย์ประสานงาน

3.4 จัดเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชนนั้น มุ่งเน้นที่จะให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป โดยไม่จำกัดเพศ วัยและระดับการศึกษาให้ความรู้ข่าวสารข้อมูล และจัดกิจกรรมจรรโลงใจ เป็นศูนย์กลางข่าวสารของชุมชน หรือส่วนหนึ่งของชุมชน และเป็นศูนย์การเรียนรู้ เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนครอบคลุมทุกกิจกรรม ตามบทบาทของห้องสมุดโดยตรง และในฐานะศูนย์การเรียนรู้ คือ จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียน และจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

การดำเนินงานห้องสมุดประชาชน

การจัดกิจกรรมห้องสมุดประชาชนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จึงกำหนดภารกิจหน้าที่ของห้องสมุดประชาชนได้มีการกำหนดไว้มากมายและกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศเช่น ในประเทศอังกฤษได้กำหนดไว้ว่า (Murison, 1988 : 3) ห้องสมุดประชาชน มีหน้าที่จะต้องจัดบริการสำหรับทุกคน โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ การอำนวยความสะดวกในคาริมหนังสือ วัสดุพิมพ์อื่นๆ สำหรับผู้ใหญ่ และเด็ก รวมไปถึงมีหน้าที่กระตุ้นเด็กและผู้ใหญ่ให้ใช้บริการห้องสมุด โดยให้คำแนะนำวิธีการใช้ห้องสมุด จัดทำบรรณานุกรมและจัดการนิเทศตามความต้องการของบุคคล

บทบาทหน้าที่ของห้องสมุดประชาชน

ห้องสมุด หรือห้องสมุดประชาชนมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญ 5 ประการ (อัมพร ปิ่นศรี และนนทนา เผือกผ่อง. 2525 : 7)

1. เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา และการสอนของสถานศึกษา ตั้งแต่ระดับเด็กเล็กจนถึงระดับอุดมศึกษา และวิชาชีพชั้นสูงต่างๆ

2. เพื่อเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานอันสลับซับซ้อนของรัฐบาล และเศรษฐกิจของประเทศในฐานะที่ห้องสมุดเป็นแหล่งให้ความรู้ความเข้าใจอันถูกต้อง

3. เพื่อให้โอกาสผู้ใช้ห้องสมุด ได้ศึกษาต่อด้วยตนเองและเพิ่มพูนประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ของตน

4. มีบทบาทในการรวมกลุ่มของสังคมหรือชุมชนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะสังคมในปัจจุบันยังอยู่แยกกันหรือถูกกีดกันจากกลุ่ม เนื่องจากขาดการศึกษา และอบรม

5. เพื่อเป็นแหล่งความรู้แหล่งวิชาการต่างๆ ของชุมชน เพื่อเปิดโอกาสให้แต่ละบุคคล ได้พัฒนาความเจริญของคนทั้งการศึกษา สังคม วัฒนธรรมและสติปัญญา

สมาคมห้องสมุดอเมริกัน ได้กำหนดหน้าที่ของห้องสมุดประชาชนไว้ว่า ห้องสมุดประชาชนจะต้องจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์และความต้องการของประชาชน จักรระบบต่างๆ ให้สะดวกและง่ายต่อการใช้บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด หน้าที่ของห้องสมุดประชาชนนอกจากจะรวบรวมวัสดุที่มีค่า นำมาจัดระบบและให้บริการแก่คนในชุมชนทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เป็นสถาบันช่วยเหลือกิจกรรมของสังคม ดำเนินการเพื่อยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ในบ้าน ในสังคมแล้ว ยังกำหนดหน้าที่เป็นคลังข่าวสารข้อมูลที่จำเป็นแก่สังคม และต้องเป็นตัวกระตุ้นให้ชุมชนต้องการข่าวสารด้วย (อรพินธุ์ พูนนารถ. 2534 : 13)

ภารกิจหน้าที่ของห้องสมุดประชาชนในประเทศไทยในอดีต (ทองอยู่ แก้วไทรอะ และ สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. 2535 : 178-179) มีหน้าที่ให้การศึกษา นอกโรงเรียนแก่ประชาชนทั่วไป ส่งเสริมประชาชนให้มีนิสัยรักการอ่านและ

ศึกษาค้นคว้า ให้บริการทางข่าวสารและความรู้ต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเป็นคนทันต่อเหตุการณ์ ส่งเสริมและแนะนำให้ประชาชนมีความรู้ มีเจตคติที่ดี ที่จะปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ส่งเสริมให้ประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ แต่ในปัจจุบันห้องสมุดประชาชนได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ทางสังคม โดยมีหน้าที่เป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารภายในชุมชน เป็นศูนย์รับบริจาคหนังสือ เป็นศูนย์กลางพัฒนาบุคลากรและกิจกรรมของระบบข้อมูลข่าวสารในระดับภูมิภาค ให้บริการการอ่านและยืมหนังสือแก่ประชาชน ให้บริการข่าวสาร ความรู้ต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเป็นคนทันต่อเหตุการณ์ ให้บริการทางโสตทัศนูปกรณ์แก่ประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และพักผ่อนหย่อนใจ ส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า ส่งเสริมเผยแพร่ประสานงานให้บริการวิชาการใหม่ๆ แก่ชุมชนและการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดบทบาทในการจัดกิจกรรมห้องสมุด มุ่งเน้นต่อกิจกรรมที่สนองต่อความต้องการของชุมชน ซึ่งต้องจัดกิจกรรมที่มีมากมายหลายรูปแบบ ทั้งในและนอกห้องสมุดอย่างมีชีวิตชีวา โดยครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กวัยรุ่นและผู้ใหญ่ ในการจัดกิจกรรมลักษณะนี้จะต้องอาศัยข้อมูลจากชุมชน ซึ่งบรรณารักษ์หรือผู้เกี่ยวข้องจะต้องทราบเทคนิคและวิธีการในการเก็บข้อมูล การนำข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยมีกิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมศูนย์ประชาคม กิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532 : 1)

จากเหตุผลดังกล่าว จึงสามารถกำหนดเป็นแนวคิดในการจัดห้องสมุดประชาชนที่พึงประสงค์ได้ดังนี้

1. ห้องสมุดประชาชนต้องเป็นของประชาชน เพื่อประชาชน และโดยประชาชน
2. ห้องสมุดเป็นศูนย์การเรียนรู้ มีกิจกรรมตามความต้องการของชุมชน

อย่างแท้จริง

3. ห้องสมุดประชาชนเป็นศูนย์ประชาคม ที่ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้

4. ห้องสมุดประชาชนเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จะต้องมีความเชื่อมโยงกับศูนย์การเรียนรู้ในลักษณะอื่นๆ ภายในจังหวัด (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532 : 5)

สรุปว่า ห้องสมุดประชาชนในปัจจุบัน ต้องมีบทบาทภารกิจหน้าที่เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชนหรือศูนย์ประสานงานสนับสนุนและดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในฐานะศูนย์การเรียนรู้ให้กับประชาชนทั่วไปตามความมุ่งหมายของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ซึ่งจะต้องจัดการศึกษานอกโรงเรียน สนับสนุนการศึกษาในโรงเรียนและจัดการศึกษาตามอัธยาศัยด้วย

งานต่างๆ ของห้องสมุดที่จะต้องปฏิบัติเป็นประจำอาจแบ่งได้โดยกว้างๆ 3 ประเภท(อัมพร ปิ่นศรี และนนทนา เผือกผ่อง. 2515 : 110) ดังต่อไปนี้

1. งานทางด้านเทคนิค
2. งานการให้บริการแก่ผู้ใช้
3. งานด้านบริหารธุรการอื่นและประชาสัมพันธ์

งานห้องสมุดประชาชน ถ้าจะกล่าวเฉพาะตามภารกิจต่างๆ ไปแล้วก็เหมือนกับงานห้องสมุดโดยทั่วๆ ไปนั่นเอง กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2521 : 402)

ได้แบ่งงานหลักของห้องสมุดประชาชนออกเป็น 3 งาน คือ

1. งานบริหาร ได้แก่ งานเกี่ยวกับนโยบายแผนงาน การเจ้าหน้าที่ การเงิน การพัสดุ ข้อมูลสถิติ การประสานงาน การปรับปรุง และดูแลอาคารสถานที่ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด และงานการศึกษานอกโรงเรียนอื่นที่รับผิดชอบ

2. งานเทคนิค ได้แก่ งานที่เกี่ยวกับการเลือก การจัดหา การจัดหมวดหมู่ และการทำบัตรรายการ การระวังรักษาและซ่อมแซม การถ่ายสำเนาหนังสือ วารสาร จุลสาร และโสตทัศนวัสดุให้ยืม

3. งานบริการ ได้แก่ งานที่เกี่ยวกับการให้บริการการอ่านการยืม การส่งคืน หนังสือ วารสาร จดสาร โสตทัศนวัสดุ บริการตอบคำถามและแนะนำช่วยเหลือผู้อ่าน ในการค้นหาหนังสือที่ต้องการ การจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และส่งเสริมการอ่าน เช่น จัดนิทรรศการ อภิปราย คนตรี มุมการศึกษาเฉพาะกรณี ห้องสมุดเคลื่อนที่ และการบริจาคหนังสือ รวมทั้งให้ความร่วมมือกับสถาบันอื่นในการจัดหาหนังสือ สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ให้ยืมสถานที่หรืออำนวยความสะดวกเพื่อการชุมนุมที่เกี่ยวกับประโยชน์ ของสังคม

จุมพจน์ วนิชกุล (2528 : 199-242) ได้กล่าวถึงนโยบายการจัดการศึกษา นอกโรงเรียน ตามแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ระยะที่ 5 (2535-2539) ข้อที่ 10 คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทให้บริการการศึกษานอก โรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่สำคัญที่ห้องสมุดประชาชนจะต้อง ดำเนินงานในห้องสมุดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาทุกระดับ และ ทุกประเภท ให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชน เมื่อพิจารณาถึงหน้าที่และ นโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียนแล้ว ห้องสมุดประชาชนควรจัดงานบริการ ห้องสมุดเป็น 2 ประเภท คือ

1. งานบริการทั่วไปในฐานะที่เป็นห้องสมุดประชาชน ได้แก่ งานบริการ ของห้องสมุด
2. งานบริการในฐานะที่เป็นสถานศึกษา สนองนโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน จัดบริการในรูปแบบต่างๆ เท่าที่สามารถจะจัดทำได้ ได้แก่ งานบริการ ห้องสมุดเคลื่อนที่ งานบริการเพื่อสนับสนุนโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ แห่งชาติ

บุญเรือน แสงทอง (2529 : 6-8) ได้กล่าวถึงบริการที่ห้องสมุดจัดทำแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. บริการภายใน ได้แก่ บริการรับจ่ายหนังสือ บริการตอบคำถามและช่วย ค้นคว้า และบริการจองหนังสือ

2. บริการภายนอกอาจแบ่งเป็น 6 รูปแบบ คือ ละครคนข่าว เอกสาร แผ่นปลิว หอกระจายข่าว หีบหนังสือเคลื่อนที่ การฉายภาพยนตร์และทัวร์อาชีพ

2.1 ละครคนข่าว ทำด้วยวัสดุในห้องถื่น โดยให้ประชาชนในหมู่บ้าน ร่วมกันจัดทำขึ้นเอง ส่วนใหญ่มีขนาด 2 เมตร หมู่บ้านหนึ่งมีอย่างน้อย 1 ป้าย เพื่อให้เป็นที่ติดข่าวที่น่าสนใจให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน ซึ่งตั้งไว้ในย่านชุมชน ประชาชนผ่านไปมาจะเห็นได้สะดวก

2.2 เอกสารแผ่นปลิว ห้องสมุดกับศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ร่วมกันผลิตขึ้นเดือนละ 1 ครั้ง และนอกจากนั้นยังมีโรงเรียน สำนักงานเกษตรอำเภอ และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นผู้ช่วยผลิตอีกด้วย โดยห้องสมุดเป็นผู้ให้การสนับสนุนในด้านค่าใช้จ่าย เนื้อเรื่องของเอกสารแผ่นปลิวส่วนใหญ่เกี่ยวกับการรักษา สุขภาพอนามัย การแนะนำการประกอบอาชีพให้ถูกวิธี การแนะนำวิธีการเพิ่มรายได้ ของประชาชน เป็นต้น

2.3 หอกระจายข่าว เป็นการนำเครื่องขยายเสียงพร้อมลำโพงมาติดตั้งในบ้านที่อยู่ในศูนย์กลางของหมู่บ้านที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นว่าเหมาะสม โดยมีเจ้าหน้าที่ในหมู่บ้านเป็นผู้รับผิดชอบในการอ่านข่าว ส่วนใหญ่เป็นคนที่ในบ้านที่มีเครื่องขยายเสียงติดตั้งอยู่ สำหรับข่าวที่นำมาออกนั้นจะเป็นข่าวสารความรู้ที่น่าสนใจ ทั้งข่าวภายในตำบลและหมู่บ้านเอง ข่าวจากวิทยุกระจายเสียง ข่าวจากหนังสือพิมพ์ และข่าวทางด้านสารคดี วิชาชีพ ชรรมะ เป็นต้น

2.4 หีบหนังสือเคลื่อนที่ เป็นการนำหนังสือและวารสารบรรจุลงหีบ ประมาณหีบละ 20-30 เล่ม แล้วนำออกไปบริการให้ประชาชนในหมู่บ้านต่างๆ หมู่บ้านละ 1 หีบ เนื้อเรื่องของหนังสือในหีบนั้นจะเน้นหนักไปในด้านการเกษตร และตำราวิชาชีพต่างๆ

2.5 การฉายภาพยนตร์ เป็นการนำภาพยนตร์สารคดี ภาพยนตร์ไทยและ แถบภาพ เข้าไปฉายในหมู่บ้านต่างๆ เพื่อเป็นการดึงความสนใจของประชาชน ให้มา สนใจงานห้องสมุด และการศึกษานอกโรงเรียน พอถึงช่วงระยะเวลาหนึ่งก็จะทำการ

ประชาสัมพันธงานห้องสมุด และงานการศึกษาออกโรงเรียนคั้นระยะ ไปเป็นช่วงๆ
จนจบภาพยนตร์

2.6 ทัวร์อาชีพ เป็นลักษณะการนำประชาชนออกไปทัศนศึกษาในสถานที่
ต่างๆ หรืออาจเชิญวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับเรื่องที่ประชาชนสนใจและเป็น
ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ ของประชาชนในตำบล เช่น จัดไปทัศนศึกษาที่
ฟาร์มเลี้ยงปลา เป็นต้น

ประเภทของห้องสมุดประชาชน

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันห้องสมุดประชาชนได้จัดบริการหนังสือและสื่อ
ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า แต่หนังสือส่วนใหญ่ยังเป็นหนังสือเพื่อการศึกษา
ตามอัธยาศัย (Informal Education) และนวนิยายเพื่อความบันเทิง การจัดบริการ
และกิจกรรมอื่นๆ ยังจัดอยู่ในลักษณะตั้งรับบริการประชาชนยังไม่ครอบคลุม
เป้าหมาย ซึ่งปัจจุบันห้องสมุด มีจำนวน 750 แห่ง อาจจะแบ่งตามลักษณะโครงสร้าง
การดำเนินการหรือสภาพที่ตั้ง ออกเป็น 3 ประเภทตามขนาด ได้ดังนี้

1. ห้องสมุดประชาชนขนาดใหญ่ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัด
หอรัชมังคลาภิเษก พระราชวังไกลกังวลหัวหิน ซึ่งมีลักษณะอาคารส่วนใหญ่ 2 ชั้น
ชั้นบนจัดบริการหนังสือ เอกสารและสื่อเกี่ยวกับการศึกษาตามหลักสูตรแต่ละระดับ
โดยจัดเป็นห้องสมุดทัศนศึกษาหรือห้องการศึกษานอกโรงเรียน ห้องหรือมุม มสธ.
มุม มร. และห้องหรือมุมข้อมูลท้องถิ่น เป็นต้น ชั้นล่างจะจัดบริการหนังสือ เอกสาร
และสื่อต่างๆ ไป ทั้งที่เกี่ยวกับสารคดีบันเทิง หนังสือเด็ก เป็นต้น

2. ห้องสมุดประชาชนขนาดกลาง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราช-
กุมารี" ลักษณะอาคารเป็นอาคาร 2 ชั้น ชั้นบนจะจัดเป็นห้องท้องถิ่นบริการเกี่ยวกับ
ข้อมูลชุมชน ห้องการศึกษานอกโรงเรียน จัดบริการสื่อความรู้เกี่ยวกับการศึกษา
นอกโรงเรียนทุกระดับ ทุกประเภท และห้องเฉลิมพระเกียรติฯ จัดบริการข้อมูล
เกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ โครงการพระราชดำริ หนังสือพระราช-

นิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และพระราชวงศ์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น" ชั้นต่างจะจัดบริการหนังสือ เอกสารและสื่อโดยทั่วไป

3. ห้องสมุดประชาชนขนาดเล็ก ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ลักษณะอาคาร เป็นอาคารชั้นเดียว การจัดบริการหนังสือและสื่อ จะจัดเป็นมุมต่างๆ เช่น มุมเด็กและครอบครัว มุมวารสารหนังสือพิมพ์ มุมหนังสือทั่วไป มุมอ้างอิง มุมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น

ห้องสมุดประชาชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แบ่งประเภทตามลักษณะการขอจัดตั้ง ตามระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียนว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2535 แบ่งห้องสมุดประชาชนออกเป็น 4 ประเภท คือ (เรณู เป็ยชื่อ. 2538 : 232)

1. ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ในจังหวัดหนึ่งๆ อาจจะมีได้มากกว่าหนึ่งแห่ง ตามความจำเป็นและเหมาะสม
2. ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในอำเภอหนึ่งๆ อาจจะมีได้มากกว่าหนึ่งแห่ง ตามความจำเป็นและเหมาะสม
3. ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี เป็นห้องสมุดประชาชนที่ประกาศจัดตั้ง ในวโรกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเจริญพระชนมายุ 36 พรรษา เป็นห้องสมุดประชาชนจังหวัดหรือห้องสมุดประชาชนอำเภอแล้วแต่กรณี
4. ห้องสมุดที่จัดตั้งขึ้นในลักษณะอื่นๆ เป็นห้องสมุดประชาชนประเภทอื่นๆ ซึ่งเป็นไปตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

กิจกรรมของห้องสมุดประชาชน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ประกาศใช้ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2535 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2535 กำหนดลักษณะ กิจกรรมห้องสมุด ประชาชนมีลักษณะดังนี้

1. เป็นห้องสมุดประชาชน โดยจัดกิจกรรมด้านส่งเสริมการอ่านและการ ค้นคว้าด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านห้องสมุดเคลื่อนที่สู่ชุมชน ด้านส่งเสริมการรวม กลุ่มประชาชนตามความรู้และความสนใจ ด้านครอบครัวสัมพันธ์และกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้อื่นๆ ตามความเหมาะสม
2. เป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมด้านแนะแนวการศึกษา นอกโรงเรียนและอื่นๆ ด้านจัดและให้บริการชุดทดลอง ชุดสาธิตต่างๆจัดพื้นที่สำหรับ บริการตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนของสถาบันอื่นๆ ที่ได้รับความเห็นชอบ จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. เป็นศูนย์ประชาคม โดยจัดให้บริการสถานที่จัดประชุมสัมมนาการแสดง ผลิตภัณฑ์ กิจกรรมของเด็กและครอบครัวและกิจกรรมอเนกประสงค์ของชุมชน โดย เน้นด้านการศึกษาศิลปะและวัฒนธรรม ด้านส่งเสริมการดำเนินงานเชิงธุรกิจใ นห้องสมุด ด้านส่งเสริมการจัดนันทนาการ สวนสุขภาพ สถานที่พักผ่อน สนาม เด็กเล่นและกิจกรรมชุมชนอื่นๆ ที่เหมาะสม
4. เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ โดยจัดและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภาครัฐ และเอกชน ในด้านข้อมูลข่าวสารและสื่อ ในด้านพัฒนาการผลิต เผยแพร่ จัดและ แลกเปลี่ยนหมุนเวียน และฝึกอบรมให้เป็นไปอย่างกว้างขวางและเหมาะสม

การจัดกิจกรรมห้องสมุดประชาชนตามแนวคิดการพัฒนาห้องสมุด ประชาชนมิติใหม่ "ศูนย์การเรียนรู้" จะต้องจัดทำให้ห้องสมุดประชาชนเป็นสถานศึกษา ที่จัดการเรียนการสอนให้ครอบครัวกลุ่มเป้าหมายทุกประเภท โดยให้มีกิจกรรมครบ ทุกประเภท ซึ่งนอกเหนือไปจากการบริการการยืมการอ่าน จึงกำหนดเป็นกลุ่ม

กิจกรรมได้ 3 ประการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2538 : 12) คือ

1. การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education)
2. การจัดการศึกษานอกโรงเรียน (Nonformal Education)
3. ศูนย์ข้อมูลชุมชน (Local information center)

การศึกษิตตามอัธยาศัย หมายถึง การศึกษาที่เกิดขึ้นตามวิถีชีวิตที่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ทำงาน จากบุคคล จากครอบครัว จากสื่อ จากชุมชน จากแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความบันเทิง และการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีลักษณะที่สำคัญ คือ ไม่มีหลักสูตร ไม่มีเวลาเรียนที่แน่นอน ไม่จำกัดอายุ ไม่มีการลงทะเบียนและไม่มีการสอบ ไม่มีการรับประกาศนียบัตร หรือไม่มีสถานที่เรียนก็ได้ ลักษณะการเรียนส่วนใหญ่เป็นการเรียนเพื่อความรู้ ความบันเทิง อีกทั้งไม่จำกัดเวลาเรียน สามารถเรียนได้ตลอดเวลาและตลอดชีวิต กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ได้แก่

1. การบริการหนังสือ สื่อประเภทอื่นๆ หมายถึง กิจกรรมการให้บริการหนังสือและสื่อของห้องสมุดโดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการเกิดการเรียนรู้ในลักษณะการศึกษาด้วยตนเองซึ่งสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันหรือเสริมความรู้เพิ่มเติมสำหรับหลักสูตรการศึกษาประเภทต่างๆ

- 1.1 การให้บริการหนังสือ เอกสาร (Book Collection) วารสาร สิ่งพิมพ์

- 1.2 การให้บริการโสตทัศนูปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนวิทยุการศึกษา โทรทัศน์การศึกษา

- 1.3 การให้บริการเชิงธุรกิจ เช่น โทรศัพท์ โทรสาร การอัดสำเนา

สรุปได้ว่า ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ห้องสมุดประชาชนอำเภอควรให้บริการ คือ การบริการหนังสือและสื่ออื่นๆ การจัดนิทรรศการ ได้แก่ บริการให้ยืมหนังสือไปอ่านครั้งละ ไม่เกิน 4 เล่ม จัดแนะนำการใช้บัตรรายการเพื่อค้นหาหนังสือเดือนละครั้ง จัดหนังสือขึ้นชั้นสอดคล้องกับมุมกิจกรรมที่จัดแสดงไว้ สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือและสื่ออื่นๆ มีเทปเสียงคำบรรยายและ

เครื่องเทพพร้อมหูฟังให้บริการจำนวน 4 ชุด มีเทปวีดีทัศน์ให้สมาชิกยืมไปดูนอกห้องสมุดได้ มีสไลด์และเครื่องดูสไลด์ให้บริการจำนวน 5 ชุด จัดบริการสำเนาเอกสารคิดค่าบริการเท่ากับราคาห้องตลาด จัดบริการโทรสารโทรศัพท์โดยคิดค่าบริการเท่ากับราคาห้องตลาด จัดอาหารว่างและเครื่องดื่มให้สมาชิกบริการด้วยตนเอง มีนิทรรศการถาวรอย่างน้อย 1 เรื่อง จัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ มีปฏิทินกำหนดวันและระยะเวลาแสดงนิทรรศการแน่นอน นิทรรศการจัดแบบมีการเคลื่อนไหวใช้ระบบแสงเสียง ให้ผู้ชมนิทรรศการสามารถทดลองได้สัมผัสได้ เนื้อหาในนิทรรศการเป็นเรื่องวิชาการที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตและอาชีพ นิทรรศการจัดในบริเวณเอนกประสงค์หรือบริเวณที่พักผ่อน มีเอกสารเผยแพร่สำหรับแจกสมาชิกและผู้เข้าชมนิทรรศการทุกคน จัดมุมครอบครัวไว้สำหรับเด็กโดยเฉพาะ มีเครื่องรับโทรทัศน์ให้บริการที่ห้องโสตฯ 1 เครื่องและมุมเด็ก 1 เครื่อง

การจัดการศึกษานอกโรงเรียน มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ และวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน รูปแบบการจัดกิจกรรมมีความยืดหยุ่นคล่องตัว ปรับเปลี่ยนได้ตามวัตถุประสงค์และสถานการณ์

โดยสรุปจากกล่าวได้ว่า การศึกษานอกโรงเรียน (Non-formal Education) มีองค์ประกอบที่สำคัญต่อไปนี้ (รุ่ง แก้วแดง. 2538 : 19)

1. มีหลักสูตรการเรียน
2. มีการลงทะเบียนการเรียน
3. มีการประเมินผล
4. มีประกาศนียบัตรเมื่อจบหลักสูตร

เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ และการศึกษาเพื่อการพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพ ห้องสมุดประชาชน สามารถจัดการศึกษาที่สนับสนุนการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับและประเภทต่างๆ ที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ทั้งรายบุคคลหรือกลุ่มโดยใช้สื่อประสมประเภทต่างๆ ซึ่งสามารถจัดใน

ลักษณะศูนย์การเรียนรู้ได้ดังนี้

1. เป็นศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน
2. เป็นศูนย์กลางการแนะแนวการศึกษาและอาชีพชุมชน
3. เป็นศูนย์การพบกลุ่มของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนและกลุ่มผู้สนใจ

ประเภทต่างๆ

4. เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทางไกลไทยคม

สรุปได้ว่า ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ต้องให้บริการ คือ บริการสื่อการเรียนการสอน บริการศูนย์กลางการแนะแนว บริการสถานที่พบกลุ่มสายสามัญและสายอาชีพ บริการศูนย์การเรียนรู้ทางไกลไทยคม ได้แก่ จัดหาแบบเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญไว้บริการครบทุกวิชา บริการให้ยืมสื่อแบบเรียนไปเรียนได้ตลอดภาคเรียน มีชุดการเรียนด้วยตนเองในเรื่อง ประสบการณ์ชีวิตและอาชีพ เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนสื่อแบบเรียน มีอุปกรณ์ ชุดวิทยาศาสตร์ ชุดทดลองให้ยืมใช้ได้ มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาในท้องถิ่นให้ ศึกษาได้ มีสื่อแนะแนวการศึกษาและอาชีพไว้แจกสมาชิก มีห้องสำหรับบริการแนะแนวที่เป็นสัดส่วน จัดบริการสาธิตให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 เรื่อง มีข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งงานว่างและอาชีพต่างๆ แจกสมาชิก จัดให้มีห้องหรือบริเวณที่พบกลุ่มการศึกษาสายสามัญและห้องเรียนสายอาชีพ มีสิ่งอำนวยความสะดวก โต๊ะเก้าอี้ กระจกบาน เครื่องฉายข้ามศีรษะ ให้สมาชิกหยิบใช้ได้สะดวก จัดตารางบริการปิดประกาศไว้ให้เห็นชัดเจน จัดสื่อการเรียนการสอนสนับสนุนการพบกลุ่มของสมาชิกอย่างเพียงพอ จัดหาบุคลากร อาสาสมัคร ตัวแทนผู้เรียน สมาชิกให้ร่วมบริการห้องสมุดประชาชน มีห้องสำหรับเรียนทางไกลไทยคม มีอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมให้ใช้งานได้ตลอดเวลา จัดมุมหรือห้องเรียนไว้บริการเป็นรายคนและรายกลุ่ม มีตารางออกอากาศแจกกับผู้สนใจอย่างเพียงพอ มีสำเนา เทปวีดิทัศน์ที่ออกอากาศแล้วให้ทบทวนได้

ศูนย์ข้อมูลชุมชน หมายถึง กิจกรรมการรวบรวมข้อมูลประเภทต่างๆ

ในชุมชนในทุกรูปแบบและประเภทข้อมูล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการให้บริการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาอาชีพและการแลกเปลี่ยนข้อมูล สารสนเทศระหว่างเครือข่ายและผู้สนใจที่มีความประสงค์ในการใช้ข้อมูล

การจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนเป็นการจัดระบบ และ เผยแพร่ข่าวสารข้อมูลที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้านถึงระดับจังหวัด เป็นอย่างน้อย โดยเน้นการจัดเก็บข้อมูลของชุมชนในระดับที่ห้องสมุดประชาชนตั้งอยู่ เพื่อให้สามารถบริการข้อมูลรูปแบบต่างๆ แก่ผู้ใช้บริการเฉพาะกลุ่มประชาชนทั่วไป ส่วนราชการและนักธุรกิจเอกชน

สรุปได้ว่า ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน ห้องสมุดประชาชนอำเภอต้องให้บริการ คือ บริการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล ได้แก่ มีข้อมูลสภาพ ท้องถิ่นทั่วไปครบถ้วน ข้อมูลชุมชนได้แยกประเภทเป็นหมวดหมู่ค้นหาง่าย ข้อมูล เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่มีรายละเอียดและรูปแบบจำลอง ข้อมูลวัฒนธรรมจัดเป็น นิทรรศการถาวร สมาชิกมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการของชุมชนปีละครั้ง ปรับปรุงข้อมูลทั่วไปของชุมชนอย่างน้อยปีละครั้ง สมาชิกเป็นอาสาสมัครช่วยจัดทำ ข้อมูลสารสนเทศ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น จัดเก็บข้อมูล จากส่วนราชการ องค์กรเอกชน กลุ่มบุคคลและสมาชิก มีรายละเอียดภูมิปัญญา ชาวบ้านให้ศึกษาค้นคว้าได้ ข้อมูลทุกประเภทเก็บเป็นเอกสารรูปเล่ม มีแผ่นภาพ รูปภาพ และสไลด์ เรื่องของชุมชนให้บริการ ข้อมูลประเภทสถิติ กราฟ แผนภูมิ จัดแสดงไว้บนป้ายประกาศ ให้นักเรียนนักศึกษาและสมาชิกสามารถนำข้อมูลชุมชน ไปอ้างอิงได้ กรรมการชุมชนนำข้อมูลชุมชนจากห้องสมุดประชาชน ไปใช้ในการ วางแผน สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการจัดทำและปรับปรุงข้อมูลชุมชนทุกครั้งที่ทำการ ปรับปรุง ข้อมูลที่มีเนื้อหาสาระมากเก็บไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เจ้าหน้าที่ ห้องสมุด ใช้ข้อมูลชุมชนเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงห้องสมุดและจัดห้องสมุด ให้เป็นห้องประชุมของคณะกรรมการชุมชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมห้องสมุดประชาชนทั้งในและต่างประเทศมีอยู่จำนวนมาก ส่วนใหญ่จะศึกษาในเรื่องการจัดการงานห้องสมุดประชาชน ซึ่งมีหลักในการจัด 3 ประการ คือ การบริหาร การบริการ และเทคนิค แม้ว่าเป็นกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัยเท่านั้นก็ตาม การวิจัยครั้งนี้ก็ต้องอาศัยผลการวิจัยดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพิจารณาด้วย

พาสเกล (Pagel. 1798 : 76-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องหน้าที่ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน เชื่อว่าควรจัดบริการแก่การศึกษาผู้ใหญ่และเพื่อศึกษาว่าสภาพเฉพาะตัวและประสบการณ์การทำงานจะเกี่ยวข้องกับการยอมรับในหน้าที่ที่จะให้บริการแก่การศึกษาผู้ใหญ่หรือไม่ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแจกให้แก่บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนในมิเนโซต้าจำนวน 148 คน เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริการ 30 ชนิด ที่ให้กับการศึกษาผู้ใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนให้ความสำคัญของการบริการที่จัดให้การศึกษาผู้ใหญ่ตามลำดับดังนี้ คือ การบริการพิเศษแก่องค์กรและกลุ่ม บริการแนะนำแก่รายบุคคล บริการให้คำปรึกษาแก่ชุมชนห้องสมุดที่มีผู้ใช้บริการ 30,000 คน ขึ้นไป เห็นความสำคัญของการให้บริการนักศึกษาผู้ใหญ่สูงกว่าบรรณารักษ์ที่ทำงานในห้องสมุดที่มีผู้ใช้บริการต่ำ และประการสุดท้าย คือ บรรณารักษ์ชายให้ความสำคัญของการจัดบริการห้องสมุดแก่นักศึกษาผู้ใหญ่สูงกว่าบรรณารักษ์หญิง

สุกัญญา ตันติกัลยากรณ์ (2523 : 171-176) ได้ศึกษาความต้องการบริการและการจัดกิจกรรมจากห้องสมุดประชาชนผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ต มีความต้องการบริการและกิจกรรมมากที่สุด ต้องการให้ห้องสมุดประชาชนมีจำนวนหนังสือประเภทต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ขยายพื้นที่ของห้องสมุด และมีชั้นหนังสือเพิ่มขึ้น สาเหตุที่ประชาชนไม่เข้าใช้บริการและการจัดกิจกรรมจากห้องสมุด เนื่องจากไม่มีเวลาไปใช้ห้องสมุดและเวลาที่ห้องสมุดประชาชนเปิดทำการไม่ตรงกับเวลาว่าง และห้องสมุดประชาชนไม่มีอะไรเป็นที่ดึงดูดความสนใจ

อาคารของห้องสมุดประชาชนมีสภาพไม่น่าเข้าไปใช้ ไม่มีการประชาสัมพันธ์
ในด้านบริการและกิจกรรมของห้องสมุดให้ประชาชนทราบ

ลัดดา รุ่งวิสัย (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผู้ใช้และผู้ไม่เคยใช้ห้องสมุด
ประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษากับประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
และแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือผู้ใช้และผู้ไม่ใช้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้และ
ไม่ใช้มีความเห็นแตกต่างกัน ในระดับอายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ และ
การทราบว่าห้องสมุด ส่วนด้านระยะเวลาที่อยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ ระยะทาง
ระหว่างที่อยู่อาศัยกับห้องสมุดประชาชน และความทันสมัยของผู้ใช้และผู้ไม่ใช้
แตกต่างกัน ในด้านทัศนคติของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชน ผู้ใช้ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อ
ห้องสมุดประชาชนในด้านเวลาที่เปิดบริการ วารสารวิชาการ นิตยสาร หนังสือพิมพ์
จำนวนหนังสือ บรรยากาศห้องสมุดประชาชน การบริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
อย่างไรก็ตามผู้ใช้อังมีความไม่พอใจในด้านบัตรรายการ นวนิยาย ที่นั่งอ่าน บริการ
ด้านโสตทัศนูปกรณ์ และบริการสำหรับเด็ก ส่วนเหตุผลที่ผู้ไม่ใช้ไม่ไปห้องสมุด
ประชาชนจังหวัดเชียงใหม่มีหลายประการ เช่น ห้องสมุดประชาชนอยู่ไกลจากที่พัก
ไม่สนใจไปใช้ห้องสมุดประชาชน การเดินทางไม่สะดวก และคิดว่าหนังสือใน
ห้องสมุดไม่เหมาะสมกับตน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2527 : บทคัดย่อ) ได้ประเมินโครงการ
ห้องสมุดประชาชนทั่วประเทศ ปีการศึกษา 2535 โดยศึกษากับศึกษาธิการจังหวัด
และอำเภอ บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน หัวหน้าศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียน และหัวหน้าฝ่ายศึกษามวลชน และผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน
ทุกแห่ง ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน
มีความเหมาะสม ด้านผลกระทบของการจัดห้องสมุดประชาชน ปรากฏว่า
ห้องสมุดประชาชนมีส่วนช่วยส่งเสริมด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข
อาชีพ ศิลปวัฒนธรรมและการปกครองระบบประชาธิปไตย และช่วยแก้ปัญหาชีวิต
ของผู้ใช้บริการ ด้านสภาพของการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนนั้น ห้องสมุด

ประชาชนมีสภาพและปัญหาอุปสรรคในระดับปานกลาง ด้านทรัพยากรมีความเพียงพอในการดำเนินงาน แต่ยังคงขาดบุคลากร ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าควรมีการพัฒนาห้องสมุดประชาชน ให้มีบทบาทในการดำเนินงานมากขึ้น และควรที่จะเพิ่มบุคลากรให้เหมาะสม และสัมพันธ์กับลักษณะงานห้องสมุดประชาชนให้มากขึ้น

บุญเรือน แสงทอง (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนมีความเหมาะสมมาก 3 รูปแบบ คือ หอกระจายข่าว การฉายภาพยนตร์ และเอกสารแผ่นปลิว รูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลที่มีความเหมาะสมปานกลาง ได้แก่ กระดานข่าว ทีวีอาชีพและหีบหนังสือเคลื่อนที่ นอกจากนี้พบว่า ประชาชนมีความคาดหวังอยากให้จัดบริการข่าวสารข้อมูลรูปแบบหอกระจายข่าวต่อไปอีก

พัชรา เต็งรังสรรค์ (2530 : 98) ได้ศึกษาการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดประชาชนในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การประชาสัมพันธ์โดยสิ่งพิมพ์ห้องสมุด กิจกรรมห้องสมุดและสื่อมวลชน บรรณารักษ์ห้องสมุดได้นำไปใช้น้อย โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ เป็นวิธีการประชาสัมพันธ์ที่บรรณารักษ์แทบไม่ได้นำไปใช้เลย

เรณู เป็ยชื้อ (2532 : 114-117) ได้ศึกษารูปแบบห้องสมุดประชาชนจังหวัดตามทัศนะของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัด โดยศึกษาจากบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัด 72 จังหวัด ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดส่วนใหญ่เป็นหญิง มีความคิดเห็นว่า จำนวนวัสดุครุภัณฑ์ต่างๆ ภายในห้องสมุดยังมีไม่เพียงพอในการให้บริการแก่ผู้มาใช้ห้องสมุดประชาชน และมีความต้องการให้มีการอบรม เพื่อเพิ่มความรู้ในเรื่องการบริหาร งานเทคนิค งานบริการ และกิจกรรม และให้ผู้บริการให้ความสำคัญของงานห้องสมุดประชาชน

สุนิตย์ ชูใจ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของห้องสมุดประชาชน : กรณีศึกษาในจังหวัด

ปราจีนบุรีพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 20-29 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีพราชการ ที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลใช้บริการเฉลี่ย 2 ครั้ง ต่อสัปดาห์ ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความพอใจต่อการให้บริการของห้องสมุด ที่ตั้ง อาคารสถานที่ พัดดู นุคตากรอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนการจัดการด้านกิจกรรมอยู่ในเกณฑ์ พอใช้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมห้องสมุดน้อย

ธาราทิพย์ เติสศรี (2532 : 32-33) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาองค์ประกอบที่จูงใจให้ประชาชนในชนบทไทยสนใจการอ่านหนังสือในจังหวัดสกลนครพบว่า องค์ประกอบ ด้านสภาพแวดล้อม กลุ่มผู้สนใจการอ่านมากและกลุ่มผู้สนใจน้อย เห็นว่าหนังสือที่ดีในที่อ่านมีจำนวนไม่เพียงพอ องค์ประกอบด้านเฉพาะตัวผู้อ่าน กลุ่มผู้สนใจการอ่านมากมีความสามารถในการอ่านและเขียน การใช้จ่ายเงินเพื่อการอ่าน การเห็นความสำคัญของการอ่าน การมีนิสัยรักการอ่านและการมีเวลาในการอ่านมากกว่ากลุ่มผู้สนใจน้อย

สิริ หุ่นเจริญ (2533 : 52) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอ พบว่า ห้องสมุดประชาชนในเขตภาคกลาง ส่วนใหญ่มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์เพื่อพัฒนาห้องสมุดประชาชน กรมการศึกษา นอกโรงเรียน ปี 2532 การดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจมาก เจ้าหน้าที่มีความสนใจและรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมผู้ให้บริการมีปัญหาอุปสรรคในการให้บริการน้อยเจ้าหน้าที่มีความสามารถพิเศษทางด้านแนะแนว

สมชาย มะลิลา (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความสำเร็จในการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนอำเภอในภาคเหนือ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอในภาคเหนือ ได้แก่ ผู้ใช้บริการ การประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อประชาสัมพันธ์งานห้องสมุด ความพร้อมรื้อนำเข้าไปใช้บริการ จำนวนวารสารที่นอกรับ ความหลากหลายของหนังสือ ความเพียงพอของหนังสือ ความสะดวกในการเดินทางมาใช้

บริการ การมีบริการเชื่อมระหว่างห้องสมุด งบประมาณ การมีพัสดุ การจัดมุมต่างๆ ภายในห้องสมุด การจัดกิจกรรมแนะนำหนังสือใหม่ การทำความสะอาดห้องสมุด โดยตัวแปรทั้ง 13 ตัว สามารถพยากรณ์ความสำเร็จได้ร้อยละ 94.01

ประภาศิลปี ผ่องแผ้ว (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการรับบริการจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปราจีนบุรีพบว่า ปัญหาการบริการห้องสมุดประชาชน คือ ห้องสมุดประชาชนอยู่ไกลไปมาไม่สะดวก จำนวนโต๊ะเก้าอี้สำหรับอ่านหนังสือมีจำนวนไม่เพียงพอ จำนวนหนังสือที่ให้ยืมมีน้อยเกินไป และมีเจ้าหน้าที่ให้บริการน้อย

สายหยุด ปิ่นสุวรรณ (2534 : 30,105-106) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนในเขตภาคกลาง โดยรวบรวมข้อมูลจากบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด นักการภารโรง และผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนจังหวัด 19 แห่งพบว่า บุคลากรไม่เพียงพอ และไม่มีความรู้ทางบรรณารักษ์ศาสตร์ งบประมาณที่ได้รับต่ำ ระบบการบริหารควรปรับปรุง อาคารพื้นที่ภายในไม่ได้มาตรฐาน

เกรียงไกร กิตติธรทรัพย์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ใช้และผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครที่มีต่อมุม มสธ. โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้มาใช้ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร 220 คน และเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ 9 คน พบว่า สภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร และมุม มสธ. ทั้ง 3 แห่ง เป็นอาคารเอกเทศจัดมุม มสธ.ไว้เป็นสัดส่วน มีทำเลที่ตั้งเหมาะสม การคมนาคมสะดวก มีบุคลากรประจำที่มีประสบการณ์และความรู้ด้านห้องสมุด ครุภัณฑ์มีจำนวนเพียงพอ มีบางชนิดอยู่ในสภาพชำรุด หนังสือวิชาการยังมีน้อย ชุดวิชาใน มสธ.บางชุดวิชามีผู้ใช้น่าจึงไม่เพียงพอต่อความต้องการ และพบว่าผู้มาใช้มุม มสธ.ส่วนใหญ่ไม่ใช่ นักศึกษา มสธ.

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ สมาชิกจากห้องสมุดประชาชนอำเภอที่ตั้งอยู่ในท้องที่จังหวัดต่างๆ ในเขตภาคกลาง ซึ่งมี 17 จังหวัด และมีห้องสมุดประชาชนอำเภอตั้งอยู่ในแต่ละอำเภอ รวม 102 แห่ง สมาชิกรวมทั้งสิ้น 29,553 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ สมาชิกจากห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง โดยการสุ่มแบบชั้น (Stratified Sampling) จากประชากรข้างต้น จำนวน 520 คน ดังนี้

1. สุ่มโดยการจับสลากรายชื่อห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง จำนวนร้อยละ 25 ของห้องสมุดทั้งหมด 102 แห่ง ได้รายชื่อห้องสมุดประชาชนอำเภอจำนวน 26 แห่ง คือ

- 1.1 ห้องสมุดประชาชนอำเภอม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

- 1.2 ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
- 1.3 ห้องสมุดประชาชนอำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม
- 1.4 ห้องสมุดประชาชนอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี
- 1.5 ห้องสมุดประชาชนอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
- 1.6 ห้องสมุดประชาชนอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 1.7 ห้องสมุดประชาชนอำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 1.8 ห้องสมุดประชาชนอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 1.9 ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 1.10 ห้องสมุดประชาชนอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 1.11 ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 1.12 ห้องสมุดประชาชนอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 1.13 ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
- 1.14 ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
- 1.15 ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
- 1.16 ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
- 1.17 ห้องสมุดประชาชนอำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี
- 1.18 ห้องสมุดประชาชนอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
- 1.19 ห้องสมุดประชาชนอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
- 1.20 ห้องสมุดประชาชนอำเภออินบุรี จังหวัดสิงห์บุรี
- 1.21 ห้องสมุดประชาชนอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี
- 1.22 ห้องสมุดประชาชนอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
- 1.23 ห้องสมุดประชาชนอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
- 1.24 ห้องสมุดประชาชนอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง
- 1.25 ห้องสมุดประชาชนอำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง
- 1.26 ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

2. สุ่มสมาชิกห้องสมุดประชาชนอำเภอแบบอัตราปันส่วน (Quota sampling) จากห้องสมุดประชาชนอำเภอ จำนวน 26 แห่งข้างต้น แห่งละ 20 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 520 คนโดยจำนวนกลุ่มตัวอย่างในห้องสมุดแต่ละแห่งอาศัยเกณฑ์ดังนี้

- 2.1 เพศชายที่ไม่ได้กำลังศึกษา จำนวน 5 คน
- 2.2 เพศชายกำลังศึกษา จำนวน 5 คน
- 2.3 เพศหญิงไม่ได้กำลังศึกษา จำนวน 5 คน
- 2.4 เพศหญิงกำลังศึกษา จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งออกเป็นสามตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุและสถานภาพการศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง จำแนกเนื้อหาออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบสอบถามตอนนีให้ผู้ตอบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอว่ามีความคิดเห็นด้วยในระดับใดเป็นรายชื่อ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด	5	คะแนน
ระดับความคิดเห็นด้วยมาก	4	คะแนน
ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง	3	คะแนน

ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย 2 คะแนน

ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ โดยจำแนกเป็นรายด้าน

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนและการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
2. สัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดและสมาชิกที่มาใช้บริการที่เป็นนักเรียนนักศึกษาและประชาชนทั่วไป เพื่อให้ได้ข้อมูลมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ โดยจำแนกเนื้อหาออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนและด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน เป็นแบบสอบถามประมาณค่า
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ควบคุมปริญญาพันธ์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ ตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหาและความถูกต้องชัดเจนของภาษา แล้วนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้ง
5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเสนอให้ประธานและกรรมการที่ควบคุมปริญญาพันธ์ตรวจแก้ไขก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ (Try-Out)
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับใช้กับสมาชิกของห้องสมุดประชาชน

อำเภอที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนอำเภอชะอำ ห้องสมุดประชาชนอำเภอท่ายาง ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านลาด แห่งละ 20 คน ประกอบด้วย สมาชิกเพศชายที่ไม่ได้กำลังศึกษาจำนวน 5 คน สมาชิกเพศชายที่กำลังศึกษา จำนวน 5 คน สมาชิกเพศหญิงที่ไม่ได้กำลังศึกษาจำนวน 5 คน สมาชิกเพศหญิงที่กำลังศึกษาจำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน และนำข้อมูลที่ได้มาหาความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ซึ่งผลของการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.952 นับว่าเป็น เครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. จัดทำหนังสือจากผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด 12 ศูนย์ และหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ 26 แห่ง ในเขตภาคกลาง
2. จัดแบบสอบถามออกเป็น 26 ของ เพื่อเตรียมส่งไปยังศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในเขตภาคกลาง 26 แห่ง ในแต่ละของประกอบด้วย
  - 2.1 หนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี
  - 2.2 คำแนะนำในการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ
    - 2.2.1 ให้แจกเฉพาะผู้ให้บริการที่เป็นสมาชิกเท่านั้น
    - 2.2.2 เลือกเพศชายที่เป็นนักเรียนนักศึกษา 5 คน เพศชายที่ไม่ใช่ นักเรียนนักศึกษา 5 คน เพศหญิงที่เป็นนักเรียนนักศึกษา 5 คน และเพศหญิงที่ไม่ใช่ นักเรียนนักศึกษา 5 คน
    - 2.2.3 แบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วจำนวน 20 ชุด

3. จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ (ด่วน) และโทรศัพท์ขอความร่วมมือกับผู้อำนวยความสะดวกการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดหรือผู้ช่วยผู้อำนวยความสะดวกการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดหรือหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอที่รู้จักสนิทสนม ให้ช่วยติดตามและเก็บแบบสอบถามส่งกลับคืนให้เร็วที่สุด

4. บางแห่งผู้วิจัยไปสัมภาษณ์สมาชิกผู้ใช้บริการด้วยตนเอง คือ ห้องสมุดประชาชนอำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางเลน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธาราม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

5. เมื่อส่งแบบสอบถามไปแล้ว 15 วัน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 400 ฉบับ ส่วนที่ขาดได้โทรศัพท์ประสานงานส่วนตัวจึงได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาอีก 120 ฉบับ รวมเป็น 520 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การเก็บรวบรวมข้อมูลตามรายละเอียดข้างต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการในระหว่าง วันที่ 15 มกราคม 2539 ถึง 16 กุมภาพันธ์ 2539

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ปรากฏว่าครบถ้วนสมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน 520 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ โดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ และข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละของผู้ตอบ

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง จากแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าโดยนำมาตรวจให้คะแนน แล้วหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายตามเกณฑ์ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายความว่า ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายความว่า ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายความว่า ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายความว่า ระดับความคิดเห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายความว่า ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด

4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบค่าที (t-test)

5. ทดสอบความแตกต่างค่าความแปรปรวนของ 3 กลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1.1 การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discimination Power) เป็นรายข้อ ใช้สูตรร้อยละของเอ็ดเวิร์ดส์ (Edward. 1958:152)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละข้อของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ

$\bar{X}_H$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มสูง
$\bar{X}_L$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มต่ำ
S_H^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง
S_L^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ
n_H	แทน	จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนสูง
n_L	แทน	จำนวนคนที่เลือกมาจากกลุ่มคะแนนต่ำ

1.2 การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ (α - Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach, 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือ
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
S_t^2	แทน	ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สูตรคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

2.1 หาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (Ferguson.

1976 : 64)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระ จากกัน โดยใช้สูตรดังนี้ (Ferguson. 1981 : 182)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}} \quad \text{โดยมี } df = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]}{\frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน	อัตราส่วนวิกฤติของการแจกแจงแบบที
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มที่ 2

3.2 ทดสอบความแตกต่างของค่าความแปรปรวนของตัวแปร 3 กลุ่ม

ใช้สูตร

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน อัตราส่วนวิกฤตของการแจกแจงแบบเอฟ

MS_B แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_W แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 ทดสอบความแตกต่างของค่าความแปรปรวนจากค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

ใช้สูตร ดังนี้

$$CV_d = \sqrt{(k-1)(F^*)(MS_{within})\left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j}\right)}$$

เมื่อ k แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

F^* แทน ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical value)

MS_{within} แทน ค่า Mean square within-group ที่คำนวณไว้แล้ว
ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน

n_i และ n_j แทน จำนวนหน่วยตัวอย่างในกลุ่มตัวอย่างต่างๆ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Divition)
t	แทน	ค่าอัตราวิกฤตที่พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าอัตราวิกฤตของการแจกแจงแบบ F-distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ขั้นของความอิสระ (degree of freedom)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของ
ห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4
ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของ
ห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการ
ของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะใน
การจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นสมาชิกของห้องสมุดประชาชนอำเภอ
ในเขตภาคกลาง 26 แห่ง จำนวนรวม 520 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างได้จำแนกตามเพศ อายุ และ
สถานภาพการศึกษาของสมาชิกห้องสมุดประชาชน ดังปรากฏรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกห้องสมุดประชาชน

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	260	50.00
1.2 หญิง	260	50.00
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 15 ปี	175	33.65
2.2 15 ปี ถึง 25 ปี	196	37.69
2.3 มากกว่า 25 ปี	149	28.65
3. สถานภาพการศึกษา		
3.1 เป็นนักเรียนนักศึกษา	260	50.00
3.2 ไม่ได้กำลังศึกษา	260	50.00
รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	520	100

จากตาราง 1 แสดงว่าจำนวนสมาชิกของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 520 คน จำแนกเป็นสมาชิกเพศชาย จำนวน 260 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และร้อยละ 50.00 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามอายุพบว่า สมาชิกที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปีจำนวน 175 คน อายุ 15-25 ปี

จำนวน 196 คน และอายุมากกว่า 25 ปีจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 33.65 ร้อยละ 37.69 และร้อยละ 28.65 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามสถานภาพการศึกษาพบว่า สมาชิกที่เป็นนักเรียนนักศึกษา จำนวน 260 คน สมาชิกที่ไม่ได้กำลังศึกษาจำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง

ในตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ได้จำแนกเป็นรายด้าน รายข้อ และโดยรวม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำตอบ ดังปรากฏรายละเอียดในตาราง 2-5 สำหรับการกำหนดน้ำหนักคะแนน และความหมายของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ได้กำหนดเกณฑ์การเทียบไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อ
กิจกรรมการให้บริการห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางจำแนกเป็น
รายด้านและโดยรวม

กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	4.06	0.52	มาก
ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	3.92	0.59	มาก
ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	3.83	0.59	มาก
รวม	3.94	0.49	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมาชิกมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยมีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.06$) และรองลงมา ก็คือด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.92$) ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชนมีความคิดเห็นค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.83$) ตามลำดับ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรม
การให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษา
ตามอรรถาสัย

ข้อที่	กิจกรรมด้านการจัดการศึกษาตามอรรถาสัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ให้สมาชิกยืมหนังสือ ไปอ่านครั้งละไม่เกิน 4 เล่ม	4.24	0.86	มาก
2.	จัดกิจกรรมแนะนำการใช้บัตรรายการเพื่อ ค้นหาหนังสือเดือนละครั้ง	4.08	0.98	มาก
3.	จัดหนังสือชั้นชั้นสอดคล้องกับมุมกิจกรรม ที่จัดแสดงไว้	4.29	0.78	มาก
4.	สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือ และสื่ออื่นๆ	4.09	0.95	มาก
5.	มีเทปเสียงคำบรรยาย และเครื่องเทปพร้อมหูฟัง ให้บริการจำนวน 4 ชุด	4.16	1.00	มาก
6.	มีเทปวีดิทัศน์ ให้สมาชิกยืมไปดูนอกห้องสมุดได้	4.32	0.89	มาก
7.	มีสไลด์ และเครื่องดูสไลด์ให้บริการจำนวน 5 ชุด	4.36	0.86	มาก
8.	บริการสำเนาเอกสารคิดค่าบริการเท่ากับราคา ห้องตลาด	3.50	1.18	ปานกลาง
9.	บริการโทรสารโทรศัพท์คิดค่าบริการเท่ากับ ราคาห้องตลาด	3.88	1.00	มาก
10.	มีอาหารว่างและเครื่องดื่มให้สมาชิกบริการด้วยตนเอง	3.85	0.95	มาก
11.	มีนิทรรศการถาวรแสดงอย่างน้อย 1 เรื่อง	3.95	0.97	มาก
12.	จัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ	4.02	0.88	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
13.	มีปฏิทินกำหนดวันและระยะเวลาที่แสดง นิทรรศการแน่นอน	4.02	0.95	มาก
14.	นิทรรศการจัดแบบมีการเคลื่อนไหวหรือใช้ ระบบแสงเสียง	3.88	1.03	มาก
15.	ให้ผู้ชมนิทรรศการสามารถทดลองได้สัมผัสได้	4.24	0.88	มาก
16.	เนื้อหาในนิทรรศการเป็นเรื่องวิชาการที่เกี่ยวกับ วิถีชีวิตและอาชีพ	4.22	0.92	มาก
17.	นิทรรศการจัดในบริเวณเอนกประสงค์หรือ บริเวณที่พักผ่อน	4.08	1.02	มาก
18.	มีเอกสารเผยแพร่สำหรับแจกสมาชิกและผู้เข้าชม ผู้เข้าชมทุกคน	3.89	1.11	มาก
19.	จัดมุมครอบครัวไว้บริการสำหรับเด็กโดยเฉพาะ	4.05	1.01	มาก
20.	มีเครื่องรับโทรทัศน์ไว้บริการที่ห้องโสต 1 เครื่อง และมุมครอบครัว 1 เครื่อง	4.00	0.92	มาก
	รวม	4.06	0.52	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สมาชิกมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากจำนวน 19 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ข้อบริการสำเนาเอกสารคิดค่าบริการเท่ากับราคาห้องสมุด ($\bar{X} = 3.50$) โดยข้อมิสไลด์และเครื่องดูสไลด์ให้บริการจำนวน 5 ชุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.36$) และข้อบริการสำเนาเอกสารคิดค่าบริการเท่ากับราคาห้องสมุด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.50$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อ
กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในภาคกลาง ด้านการจัด
การศึกษานอกโรงเรียน

ข้อที่	กิจกรรมด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
21.	มีแบบเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ให้บริการครบทุกวิชา	3.71	1.09	มาก
22.	ให้สมาชิกยืมแบบเรียนไปเรียนได้ตลอดภาคเรียน	3.71	1.09	มาก
23.	มีชุดการเรียนด้วยตนเองในเรื่องประสบการณ์ ชีวิตและอาชีพ	3.86	1.01	มาก
24.	เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนสื่อแบบเรียน	3.99	0.91	มาก
25.	มีอุปกรณ์ชุดวิทยาศาสตร์ ชุดทดลอง ให้ยืมใช้ได้	3.79	0.91	มาก
26.	มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาในท้องถิ่นให้ศึกษาได้	3.84	0.92	มาก
27.	มีสื่อแนะแนวการศึกษาและอาชีพสำหรับ แจกสมาชิก	3.98	0.92	มาก
28.	มีห้องสำหรับบริการแนะแนวที่เป็นสัดส่วน	3.94	0.88	มาก
29.	จัดบริการสาธิตให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 เรื่อง	3.95	0.89	มาก
30.	มีเอกสารเกี่ยวกับตำแหน่งงานว่างและอาชีพต่างๆ แจกสมาชิก	4.06	0.89	มาก
31.	จัดให้มีห้องหรือบริเวณที่พบกลุ่มการศึกษาสามัญ และห้องเรียนอาชีพ	3.99	0.98	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
32.	มีสิ่งอำนวยความสะดวก โต๊ะ เก้าอี้ กระจก เครื่องฉายข้ามศีรษะ ให้สมาชิกหยิบใช้ได้สะดวก	3.63	1.04	มาก
33.	จัดตารางบริการต่างๆ ปิดประกาศไว้ให้เห็นชัดเจน	3.69	0.99	มาก
34.	จัดสื่อการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการ พบกลุ่มของสมาชิกอย่างเพียงพอ	3.97	0.97	มาก
35.	จัดบุคลากร อาสาสมัคร ตัวแทนผู้เรียน สมาชิก ให้ร่วมบริการในกิจกรรมต่างๆ ของ ห้องสมุดประชาชน	3.77	0.95	มาก
36.	มีห้องสำหรับเรียนทางไกลไทยคม	3.75	0.91	มาก
37.	มีอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมให้ใช้งาน ได้ตลอดเวลา	3.95	0.91	มาก
38.	จัดมุมหรือห้องเรียนไว้บริการเป็นรายคน และรายกลุ่ม	4.27	0.84	มาก
39.	มีตารางออกอากาศแจกให้กับผู้สนใจอย่างเพียงพอ	4.28	0.79	มาก
40.	มีสำเนาเทปวีดิทัศน์ที่ออกอากาศแล้วให้ทบทวนได้	4.26	0.81	มาก
	รวม	3.92	0.59	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อมีตารางออกอากาศแจกให้กับผู้สนใจอย่างเพียงพอมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด ($\bar{X} = 4.28$) และข้อมีสิ่งอำนวยความสะดวกโต๊ะ เก้าอี้ กระจกาน เครื่องฉายข้ามศีรษะให้สมาชิกหยิบใช้ได้สะดวกมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่ำสุด ($\bar{X} = 3.63$) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อ
กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง
ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน

ข้อที่	กิจกรรมด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
41.	มีข้อมูลสภาพท้องถิ่นทั่วไปของชุมชนครบถ้วน	4.23	0.81	มาก
42.	ข้อมูลชุมชนได้แยกประเภทเป็นหมวดหมู่ ค้นหาง่าย	4.13	0.81	มาก
43.	ข้อมูลชุมชนที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีมีรายละเอียด และรูปแบบจำลอง	4.11	0.84	มาก
44.	ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชนจัดเป็น นิทรรศการถาวร	4.06	0.94	มาก
45.	สมาชิกช่วยสำรวจความต้องการของชุมชนปีละครั้ง	4.09	0.89	มาก
46.	ปรับปรุงข้อมูลทั่วไปของชุมชนอย่างน้อยปีละครั้ง	3.98	0.95	มาก
47.	สมาชิกได้เป็นอาสาสมัครช่วยจัดทำข้อมูล สารสนเทศของชุมชน	3.97	0.93	มาก
48.	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชนระหว่างหน่วยงาน ในท้องถิ่น	3.67	0.95	มาก
49.	จัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากส่วนราชการ องค์กรเอกชน กลุ่มบุคคลและสมาชิก	3.61	1.01	มาก
50.	มีรายละเอียดภูมิปัญญาชาวบ้านให้ศึกษา ค้นคว้าได้	3.40	1.08	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
51.	ข้อมูลชุมชนทุกประเภทจัดเก็บเป็นเอกสารรูปเล่ม	3.58	1.07	มาก
52.	มีแผ่นภาพ รูปภาพและสไลด์ เรื่องของชุมชน ให้บริการ	3.68	1.00	มาก
53.	ข้อมูลประเภทสถิติ กราฟ แผนภูมิ จัดแสดงไว้ บนป้ายประกาศ	3.66	1.02	มาก
54.	นักเรียนนักศึกษาและสมาชิกนำข้อมูลชุมชน ไปอ้างอิงได้	3.78	0.97	มาก
55.	กรรมการชุมชนนำข้อมูลชุมชนจากห้องสมุด ประชาชน ไปใช้ในการวางแผน	3.78	0.95	มาก
56.	สมาชิกและผู้ต้องการใช้ข้อมูลชุมชนสามารถ สำเนาไปได้	3.78	0.94	มาก
57.	สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการจัดทำและปรับปรุง ข้อมูลชุมชนทุกครั้งที่ทำการปรับปรุง	3.81	0.93	มาก
58.	ข้อมูลที่มีเนื้อหาสาระมากเก็บไว้ใน โปรแกรมคอมพิวเตอร์	3.77	0.97	มาก
59.	เจ้าหน้าที่ห้องสมุดใช้ข้อมูลชุมชนเป็นข้อมูล ในการพิจารณาปรับปรุงห้องสมุด	3.73	1.07	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
60.	จัดห้องสมุดให้เป็นที่ประชุมของคณะกรรมการชุมชน	3.70	1.14	มาก
	รวม	3.83	0.59	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภออยู่ในระดับมาก 19 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ข้อมีรายละเอียดภูมิปัญญาชาวบ้านให้ศึกษาค้นคว้าได้ ($\bar{X} = 3.40$) โดยมีข้อมีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพท้องถิ่นทั่วไปของชุมชนครบถ้วนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.23$) และข้อมีรายละเอียดภูมิปัญญาชาวบ้านให้ศึกษาค้นคว้าได้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.40$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของ ห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง

ในตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกเพศชายกับเพศหญิง สมาชิกที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี อายุ 15 ปีถึง 25 ปี และมากกว่า 25 ปี สมาชิกที่เป็นนักเรียนนักศึกษากับที่ไม่ได้กำลังศึกษา และเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่าสมาชิกที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกัน และสถานภาพการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏรายละเอียดดังตาราง 6-12

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นโดยจำแนกตามเพศ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกเพศชายและสมาชิกเพศหญิงที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนและด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อ 1 ที่ว่า "สมาชิกที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางต่างกัน" ผลปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของ
ห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง เป็นรายด้านและโดยรวมจำแนกตามเพศ

กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ประชาชนอำเภอ	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	4.13	0.46	3.97	0.57	3.44**
ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	3.93	0.53	3.96	0.64	0.52
ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	3.83	0.55	3.82	0.63	0.23
รวม	3.96	0.42	3.90	0.54	1.52

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 แสดงว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ระหว่างสมาชิกเพศชายกับสมาชิกเพศหญิงโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมาชิกเพศชายมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด
ประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.96$)
และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
($\bar{X} = 3.83 - 4.13$)

สมาชิกเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด
ประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.90$)
และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
($\bar{X} = 3.82 - 3.97$)

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามกลุ่มอายุ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี กลุ่มอายุ 15 - 25 ปี และกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี ที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อ 2 ที่ว่า "สมาชิกที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางแตกต่างกัน" ผลปรากฏดังตาราง 7-10

ตาราง 7 สถิติพื้นฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง จำแนกตามกลุ่มอายุ

กิจกรรมการให้บริการของ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ	ต่ำกว่า 15 ปี		15-25 ปี		มากกว่า 25 ปี	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	4.19	0.14	4.07	0.49	3.89	0.55
ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	3.39	0.56	3.97	0.16	3.83	0.57
ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	3.83	0.57	3.85	0.62	3.79	0.57
รวม	3.98	0.47	3.96	0.47	3.83	0.50

จากตาราง 7 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.98$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชนและด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.83 - 4.19$) ส่วนด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน อยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง

" สมาชิกกลุ่มอายุ 15 - 25 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.85 - 4.07$)

สมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.83$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.79 - 3.89$)

ตาราง 8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของ
ห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง เป็นรายด้านและโดยรวม
จำแนกตามกลุ่มอายุ

กิจกรรมการให้บริการของ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	ระหว่างกลุ่ม	2	8.77	4.38	16.94 ^{**}
	ภายในกลุ่ม	517	133.92	0.25	
	รวม	519	142.70		
ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.75	0.87	2.50
	ภายในกลุ่ม	517	180.44	0.34	
	รวม	519	182.19		
ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.29	0.14	0.41
	ภายในกลุ่ม	517	182.75	0.35	
	รวม	519	183.04		

ตาราง 8 (ต่อ)

กิจกรรมการให้บริการของ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	2.31	1.15	4.88**
	ภายในกลุ่ม	517	122.13	0.23	
	รวม	519	124.44		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 แสดงว่าสมาชิกที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า สมาชิกที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ กลุ่มอายุใดบ้างที่มีความคิดเห็นในกิจกรรมการให้บริการโดยรวมและรายด้านที่แตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ ดังปรากฏในตาราง 9 และ 10

ตาราง 9 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของสมาชิกโดยรวม
จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี
		3.83	3.96	3.98
มากกว่า 25 ปี	3.83	-	0.13**	0.15**
15 - 25 ปี	3.96		-	0.02
ต่ำกว่า 15 ปี	3.98			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุ 15-25 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี เห็นด้วยกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง โดยรวมมากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของสมาชิก ด้านการจัด
การศึกษาตามอัธยาศัย จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี
		3.86	4.07	4.19
มากกว่า 25 ปี	3.86	-	0.21**	0.33**
15 - 25 ปี	4.07		-	0.12**
ต่ำกว่า 15 ปี	4.19			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 แสดงว่าสมาชิกที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรม
การให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ในด้านการจัดการศึกษา
ตามอัธยาศัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่

3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นโดยจำแนกตามสถานภาพการศึกษา

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่เป็นนักเรียนนักศึกษา กับสมาชิกที่ไม่ได้กำลังศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน เพื่อทดสอบสมมติฐาน ข้อ 3 ที่ว่า "สมาชิกที่มีสถานภาพการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางแตกต่างกัน ผลปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง เป็นรายด้านและโดยรวม จำแนกตามสถานภาพการศึกษา

กิจกรรมการให้บริการของ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ	นักเรียน นักศึกษา		ไม่ได้กำลัง ศึกษา		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	4.14	0.49	3.96	0.53	3.82**
ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	3.91	0.56	3.92	0.62	- 0.21
ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	3.83	0.59	3.82	0.59	0.20
รวม	3.96	0.47	3.90	0.50	1.34

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 แสดงว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ระหว่างสมาชิกที่เป็นนักเรียน นักศึกษากับสมาชิกที่ไม่ได้กำลังเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมาชิกที่เป็นนักเรียนนักศึกษามีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.96$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.83 - 4.14$)

สมาชิกที่ไม่ได้กำลังศึกษามีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.90$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.82 - 3.96$)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัด
กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง

ในตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและ
ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขต
ภาคกลาง โดยจำแนกเป็น ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรม
การให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอเป็นรายด้าน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
การจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอเป็นรายด้าน
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏรายละเอียดดังตาราง 12 และ 13

ตาราง 12 ค่าความถี่และร้อยละของความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการจัด
กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอเป็นรายด้าน

ลำดับที่	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมการให้บริการ	ความถี่ (n = 520)	ร้อยละ
	<u>ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย</u>		
1.	หนังสือมีจำนวนน้อย	270	51.92
2.	หนังสือค่อนข้างเก่าและชำรุด	135	25.96
3.	หนังสือไม่ทันสมัย	120	23.07
4.	ขาดหนังสือเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ประเภทต่างๆ	93	17.88
5.	หนังสือเกี่ยวกับการเรียนการศึกษามีน้อย	77	14.80
6.	มุมเด็กสกปรกไม่เป็นระเบียบ	75	14.42
7.	ตู้บัตรรายการไม่มีความจำเป็นเพราะ หนังสือมีน้อย	52	10.00
8.	นิตยสารบางเล่มไม่มีความจำเป็นมีประโยชน์ เฉพาะคนบางกลุ่ม	30	5.76
9.	ค่าสมาชิกแพงเกินไป	30	5.76
10.	สมัครเป็นสมาชิกจะต้องใช้รูปถ่ายเป็น ความยุ่งยากของประชาชนในชุมชน	23	4.42
11.	หนังสือหายไปจากที่เดิมจะอ่านอีกครั้ง ค้นหาลำบากมาก	23	4.42

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการ จัดกิจกรรมการให้บริการ	ความถี่ (n = 520)	ร้อยละ
12.	หนังสือรายปักษ์ รายเดือน มีให้บริการ น้อยเกินไป	18	3.46
13.	หนังสือบางเล่มเก็บไว้จนเก่าไม่มีใครใช้เลย	18	3.46
14.	ควรให้ยืมมากกว่า 4 เล่มในกรณีเป็นชุด มีมากกว่า 4 เล่ม	15	2.88
15.	หนังสือชั้นชั้นปะปนไม่เป็นหมวดหมู่	13	2.50
<u>ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน</u>			
1.	สื่อและวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับ จำนวนผู้เรียน	157	30.19
2.	งานการศึกษาทางไกลออกหลักฐานล่าช้า	132	25.38
3.	หนังสือให้ยืมเรียนมีไม่เพียงพอ	132	25.38
4.	ไม่มีสื่อและอุปกรณ์การศึกษาให้บริการ	110	21.15
5.	สมัครเรียนมากมายแต่มาเรียนน้อย	80	15.38
6.	ห้องพบกลุ่มคับแคบไม่สะดวกกับ การจัดกิจกรรม	51	9.80
7.	วิชาชีพบางสาขาใช้พื้นที่มากทำให้บริเวณ สำหรับนั่งอ่านหนังสือมีพื้นที่น้อยลง	30	5.76

ตาราง 12 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการ กิจกรรมการให้บริการ	ความถี่ (n = 520)	ร้อยละ
8.	ผู้เรียนบางคนไม่ช่วยรักษาความเรียบร้อย ของห้องสมุด รื้อค้นแล้วไม่จัดเก็บ	15	2.88
"	<u>ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน</u>		
1.	ข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลชุมชนมีน้อย	94	18.07
2.	ข้อมูลลำสมัย	71	13.65
3.	ข้อมูลมีรายละเอียดน้อย	62	11.92
4.	ข้อมูลแสดงไว้กระกระปะปนไม่เป็นหมวดหมู่ หรือกลุ่ม	60	11.53
5.	ห้องสมุดคับแคบจัดเป็นศูนย์ข้อมูลไม่ได้	30	5.76
6.	ในหมู่บ้านและตำบลยังไม่มีศูนย์ข้อมูล	25	4.80
	<u>ปัญหาอื่นๆ</u>		
1.	ห้องน้ำไม่สะอาด ทรุดโทรม	253	48.65
2.	ห้องสมุดคับแคบ ร้อนอบอ้าว	220	42.30
3.	โต๊ะเก้าอี้เก่า ชำรุดแล้วยังเก็บไว้	76	14.61
4.	งบประมาณนำไปทำอะไรบ้าง	22	4.23

จากตาราง 12 จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 520 คน มีผู้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอเป็นรายค้ำนดังรายละเอียดต่อไปนี้

ปัญหาด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาด้านนี้ พบว่า เรื่องที่มีความถี่มากที่สุดคือ หนังสือมีจำนวนน้อย (ความถี่ 270 คิดเป็นร้อยละ 51.92) รองลงมาได้แก่ เรื่องหนังสือค่อนข้างเก่าและชำรุด (ความถี่ 135 คิดเป็นร้อยละ 25.96) หนังสือไม่ทันสมัย (ความถี่ 120 คิดเป็นร้อยละ 23.07) ขาดหนังสือเกี่ยวกับการประกอบอาชีพประเภทต่างๆ (ความถี่ 93 คิดเป็นร้อยละ 17.88) หนังสือเกี่ยวกับการเรียนการศึกษามีน้อย (ความถี่ 77 คิดเป็นร้อยละ 14.80) มุมเด็ก สกปรกไม่เป็นระเบียบ (ความถี่ 75 คิดเป็นร้อยละ 14.42) ผู้บ้ตรราชการไม่มีความจำเป็นเพราะหนังสือมีน้อย (ความถี่ 52 คิดเป็นร้อยละ 10.00) ตามลำดับ

ปัญหาด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาด้านนี้ พบว่า เรื่องที่มีความถี่มากที่สุด คือ เรื่องสื่อและวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน (ความถี่ 157 คิดเป็นร้อยละ 30.19) รองลงมาได้แก่ เรื่อง งานการศึกษาสายสามัญทางไกลออกหลักฐานล่าช้า (ความถี่ 132 คิดเป็นร้อยละ 25.38) หนังสือให้ยืมเรียนมีไม่เพียงพอ (ความถี่ 132 คิดเป็นร้อยละ 25.38) ไม่มีสื่อและอุปกรณ์การศึกษา (ความถี่ 110 คิดเป็นร้อยละ 21.15) สมัครเรียนมากมายแต่มาเรียนน้อย (ความถี่ 80 คิดเป็นร้อยละ 15.38) ตามลำดับ

ปัญหาด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาด้านนี้ พบว่า เรื่องที่มีความถี่มากที่สุด คือ เรื่องข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลชุมชนมีน้อย (ความถี่ 94 คิดเป็นร้อยละ 18.07) รองลงมา ได้แก่ เรื่องข้อมูลล่าสมัย (ความถี่ 71 คิดเป็นร้อยละ 13.65) ข้อมูลมีรายละเอียดน้อย (ความถี่ 62 คิดเป็นร้อยละ 11.92) ข้อมูลแสดงไว้กะกะปะปนไม่เป็นหมวดหมู่หรือกลุ่ม (ความถี่ 60 คิดเป็นร้อยละ 11.53) ตามลำดับ

ปัญหาด้านอื่นๆ ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาพบว่า เรื่องที่มีความถี่มากที่สุด คือ ห้องน้ำไม่สะอาด ทรุดโทรม (ความถี่ 253 คิดเป็นร้อยละ 48.65) รองลงมาได้แก่ เรื่องห้องสมุดคับแคบ ร้อนอบอ้าว (ความถี่ 220 คิดเป็นร้อยละ 42.30) โต๊ะเก้าอี้ เก่าชำรุดแล้วยังเก็บไว้ (ความถี่ 76 คิดเป็นร้อยละ 14.61) งบประมาณนำไปทำอะไรบ้าง (ความถี่ 22 คิดเป็นร้อยละ 4.23) ตามลำดับ

ตาราง 13 ค่าความถี่และร้อยละของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอเป็นรายด้าน

ลำดับที่	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ	ความถี่ (n = 520)	ร้อยละ
	<u>ด้านการจัดการศึกษาตามอัชฌาศัย</u>		
1.	ควรมีหนังสือใหม่ๆ ที่หลากหลายชนิด	257	49.42
2.	ควรรหาหนังสือที่จำเป็นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน	231	44.42
3.	ควรมีนิเทศสารและวารสารให้มากกว่านี้	170	32.69
4.	ควรจัดหาหนังสือวิทยากรใหม่ๆ และบันเทิงเพิ่มมากขึ้น	154	29.61
5.	ควรมีหนังสือเกี่ยวกับอาชีพพื้นฐานและระดับสูง	150	28.84
6.	หนังสือพิมพ์ควรมีหลายๆ ชุดเพราะไม่พอให้บริการ	120	23.07
7.	หนังสือบางประเภทที่ไม่มีผู้ใช้บริการไม่ควร จัดขึ้นให้เกะกะ	93	17.88
8.	ควรมีหนังสือเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เช่น ตำราโภชนาการ ตำรายาและอื่นๆ	43	8.26
9.	หนังสือรายปักษ์นิเทศสารรายเดือนบางเล่มเหมาะกับ คนบางกลุ่ม ควรนำเงินไปซื้อนิเทศสารอย่างอื่นแทน	23	4.43
10.	ควรจัดหนังสือเป็นหมวดหมู่ไม่ควรปะปนกันหายาก	20	3.84

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ	ความถี่ (n = 520)	ร้อยละ
11.	ควรรหาหนังสือที่เกี่ยวกับการเรียนการศึกษามีไว้บริการบ้าง	20	3.84
	<u>ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน</u>		
1.	ควรจัดหาสื่อและอุปกรณ์ให้มากพอกับจำนวนผู้เรียน	145	27.88
2.	การจัดการศึกษาสายสามัญควรจัดเจ้าหน้าที่ให้บริการมากกว่านี้	143	27.50
3.	หนังสือแบบเรียนควรจัดให้มีไว้มากๆ	140	26.92
4.	ควรจัดหาอุปกรณ์กีฬาไว้บริการและจัดฝึกสอนด้วย	73	14.03
5.	ควรจัดหาอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ และชุดทดลองต่างๆ ให้เพียงพอ	70	13.46
6.	ควรจัดการเรียนการสอนอาชีพเสริมแก่ประชาชน	59	11.34
7.	ควรใช้หน่วยงานอื่นร่วมจัดกิจกรรม	37	7.11
8.	ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนบ่อยๆ	26	5.00
9.	สื่อการเรียนบางประเภทไม่มีในห้องตลาดควรสำเนาจากต้นฉบับไว้บริการด้วย	24	4.61
10.	ควรแนะนำผู้สมัครเรียนให้เห็นคุณค่าของการเรียน	20	3.84

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ	ความถี่ (n = 520)	ร้อยละ
11.	ควรแนะนำให้ผู้เรียนรู้ระเบียบปฏิบัติในการใช้ห้องสมุดสำหรับทำกิจกรรมอื่นๆ	17	3.26
	<u>ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน</u>		
1.	ควรประสานกับสภาตำบลในการจัดทำศูนย์ข้อมูลชุมชน	55	10.57
2.	ควรปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันตลอดเวลา	43	8.26
3.	ควรเพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลให้มากขึ้นเรื่อยๆ	41	7.88
4.	ควรจัดศูนย์ข้อมูลระดับตำบลหมู่บ้านให้สอดคล้องกันด้วย	40	7.69
5.	ควรมีวิดิทัศน์เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเปิดให้บริการด้วย	27	5.19
6.	ผู้นำชุมชนควรมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลชุมชน	12	2.30
	<u>ข้อเสนอแนะอื่นๆ</u>		
1.	ควรให้สมาชิกมีส่วนในการช่วยกันรักษาความสะอาด	147	28.26
2.	ควรของบประมาณปรับปรุงซ่อมแซม	121	23.26

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับที่	ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ	ความถี่ (n = 520)	ร้อยละ
3.	ควรแสดงรายการงบประมาณแต่ละปีทำอะไรบ้าง	64	12.30
4.	หากงบประมาณไม่มีควรขอรับบริจาคเพื่อพัฒนา และจัดหาสื่อเพิ่มเติม	52	10.00
5.	ควรสร้างใหม่ให้กว้างๆ หรือเป็นอาคาร 2 ชั้น	30	5.76
6.	ควรติดตั้งเครื่องปรับอากาศ	22	4.23
7.	กิจกรรมที่จัดยังมีน้อยควรเพิ่มให้สอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน	10	1.92
8.	ควรจัดหนังสือหมุนเวียนลงไปสู่หมู่บ้านบ้าง	4	0.76

จากตาราง 13 จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 520 คน มีผู้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ เป็นรายด้านดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านการจัดการศึกษาตามอัชชาศัย ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะด้านนี้ พบว่า เรื่องที่มีความถี่มากที่สุดคือ เรื่องควรมีหนังสือใหม่ๆ ที่หลากหลายชนิด (ความถี่ 257 คิดเป็นร้อยละ 49.42) รองลงมา ได้แก่ เรื่องควรมหาหนังสือที่จำเป็นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน (ความถี่ 231 คิดเป็นร้อยละ 44.42) ควรมีนิตยสารและวารสารให้มากกว่านี้ (ความถี่ 170 คิดเป็นร้อยละ 32.69)

ควรจัดหาหนังสือวิทยากรใหม่ๆ และบัณฑิตเพิ่มเติม (ความถี่ 154 คิดเป็นร้อยละ 29.61) ควรมีหนังสือเกี่ยวกับอาชีพพื้นฐานและระดับสูง (ความถี่ 150 คิดเป็นร้อยละ 28.84) หนังสือพิมพ์ควรมีหลายๆชุด เพราะไม่พอให้บริการตามลำดับ

ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะด้านนี้ พบว่า เรื่องที่มีความถี่มากที่สุดคือ เรื่องควรจัดหาสื่อและอุปกรณ์ให้มากพอกับจำนวนผู้เรียน (ความถี่ 145 คิดเป็นร้อยละ 27.88) รองลงมา ได้แก่ เรื่องการจัดการศึกษาสายสามัญควรจัดเจ้าหน้าที่ให้บริการมากกว่านี้ (ความถี่ 143 คิดเป็นร้อยละ 27.50) หนังสือแบบเรียนควรจัดให้มีไว้หลายๆ (ความถี่ 140 คิดเป็นร้อยละ 26.92) ควรจัดหาอุปกรณ์กีฬาไว้บริการและจัดฝึกสอนด้วย (ความถี่ 73 คิดเป็นร้อยละ 14.03) ควรจัดหาอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ และชุดทดลองต่างๆให้เพียงพอ (ความถี่ 70 คิดเป็นร้อยละ 13.46) ควรจัดการเรียนการสอนอาชีพแก่ประชาชน (ความถี่ 59 คิดเป็นร้อยละ 11.34) ตามลำดับ

ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะด้านนี้ พบว่า เรื่องที่มีความถี่มากที่สุดคือ เรื่องควรประสานกับสภาตำบลในการจัดทำ ศูนย์ข้อมูลชุมชน (ความถี่ 55 คิดเป็นร้อยละ 10.57) รองลงมาได้แก่ เรื่องควรปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันตลอดเวลา (ความถี่ 43 คิดเป็นร้อยละ 8.26) ควรเพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลให้มากขึ้นเรื่อยๆ (ความถี่ 41 คิดเป็นร้อยละ 7.88) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ พบว่า เรื่องที่มีความถี่มากที่สุด คือ เรื่องควรให้สมาชิกมีส่วนในการช่วยกันรักษาความสะอาด (ความถี่ 147 คิดเป็นร้อยละ 28.26) รองลงมาได้แก่ เรื่องควรขอยกงบประมาณปรับปรุงซ่อมแซม (ความถี่ 121 คิดเป็นร้อยละ 23.26) ควรแสดงรายการงบประมาณแต่ละปีทำอะไรบ้าง (ความถี่ 64 คิดเป็น ร้อยละ 12.30) หากงบประมาณไม่มีควรขอรับบริจาคเพื่อพัฒนาและจัดหาสื่อเพิ่มเติม (ความถี่ 52 คิดเป็นร้อยละ 10.00) ควรสร้างห้องสมุดใหม่ให้กว้างหรือเป็นอาคาร 2 ชั้น (ความถี่ 30 คิดเป็นร้อยละ 5.76) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง จำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพการศึกษา
3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็น ปัญหา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง

การดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือสมาชิกที่ใช้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอต่างๆ ในเขตภาคกลาง จำนวน 102 แห่ง ซึ่งได้ชำระค่าบำรุงเป็นรายปีรวมทั้งสิ้น 29,553 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ สมาชิกที่ใช้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง 102 แห่ง โดยใช้วิธีสุ่มแบบชั้น (Stratified Sampling) จากประชากรข้างต้น โดยจับสลากรายชื่อห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางจำนวน 102 แห่ง เลือกร้อยละ 25 ได้รายชื่อห้องสมุดประชาชนอำเภอจำนวน 26 แห่ง แล้วเจาะจงแห่งละ 20 คน และสุ่มแบบอัตราเป็นสัดส่วน ในแต่ละแห่ง คือเพศชายที่เป็น

นักเรียนนักศึกษาจำนวน 5 คน เพศชายไม่ได้กำลังศึกษาจำนวน 5 คน เพศหญิงที่เป็นนักเรียนนักศึกษาจำนวน 5 คน และเพศหญิงไม่ได้กำลังศึกษา จำนวน 5 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 520 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยได้หาความเที่ยงตรงเชิงพินิจของเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนำคำถามไปหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.952 แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ซึ่งแยกถามใน 3 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวนทั้งหมด 60 ข้อ ส่วนตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดสำหรับให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างในห้องสมุดประชาชนอำเภอแต่ละแห่ง โดยส่งทางไปรษณีย์ถึงหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ พร้อมกับหนังสือแจ้งขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดและหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ นอกจากนั้นได้โทรศัพท์ขอความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เฉพาะผู้ที่สนิทสนมให้ช่วยเร่งรัดติดตาม และบางแห่ง

ผู้วิจัยได้เดินทางไปสัมภาษณ์สมาชิกด้วยตนเอง เช่น ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในจังหวัดเพชรบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม และจังหวัดกาญจนบุรี หลังจากส่งแบบสอบถามไป 15 วัน ได้รับคืนมาบางส่วน ใช้วิธีโทรศัพท์เตือนไปอีกครั้ง แบบสอบถามส่งไปทั้งสิ้น 520 ฉบับ ได้รับตอบคืนมา 520 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

4. สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณค่าความถี่ และค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางโดยคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางโดยการทดสอบค่าที (t-test) หรือทดสอบค่าเอฟ (F-test) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

4.4 วิเคราะห์แสดงค่าความถี่และร้อยละของความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางครั้งนี้ สรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางพบว่า สมาชิกมีความคิดเห็นด้วยกับกิจกรรมที่จัดให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และรายด้านเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน โดยมีความคิดเห็นด้วยมากที่สุดในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เรื่อง มีสไลด์และเครื่องดูสไลด์ให้บริการจำนวน 5 ชุด ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมา ได้แก่ เรื่อง จัดหนังสือขึ้นชั้นสอดคล้องกับมุมกิจกรรมที่จัดแสดงไว้ ($\bar{X} = 4.29$) เรื่อง ให้สมาชิกยืมหนังสือไปอ่านครั้งละไม่เกิน 4 เล่ม ($\bar{X} = 4.24$) ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างสมาชิกที่มีเพศ อายุ และสถานภาพการศึกษาต่างกัน ที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างสมาชิกเพศชายกับสมาชิกเพศหญิงที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า "สมาชิกที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางแตกต่างกัน" เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างสมาชิกกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี สมาชิกกลุ่มอายุ 15-25 ปี และกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปีที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า "สมาชิกที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางแตกต่างกัน" เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่าด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนและด้านศูนย์ข้อมูลชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า โดยรวมสมาชิกที่มีอายุมากกว่า 25 ปี แตกต่างกับกับกลุ่มอายุอื่นๆ แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกันทุกคู่

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างสมาชิกที่เป็นนักเรียนนักศึกษา กับสมาชิกที่ไม่ได้กำลังศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า "สมาชิกที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางแตกต่างกัน" เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับด้านการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนและด้านศูนย์ข้อมูลชุมชนมีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง สรุปผลดังนี้

3.1 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง พบว่า ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ เรื่องหนังสือมีจำนวนน้อย รองลงมาได้แก่

เรื่องหนังสือค่อนข้างเก่าและชำรุด เรื่องหนังสือไม่ทันสมัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เรื่องที่มีความถี่มากที่สุด คือ เรื่องสื่อและวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ กับจำนวนผู้เรียน รองลงมาได้แก่ เรื่องงานการศึกษาทางไกลออกหลักฐานล่าช้า เรื่องหนังสือให้ชมเรียนมีไม่เพียงพอ เรื่องไม่มีสื่อและอุปกรณ์การศึกษา ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน เรื่องที่มีความถี่มากที่สุด คือ เรื่องข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลชุมชนมีน้อย รองลงมาได้แก่ ข้อมูลลำสมัย ส่วนปัญหาด้านอื่นๆ เรื่องที่มีความถี่มากที่สุด คือ เรื่องห้องน้ำไม่สะอาด ทรุดโทรม รองลงมาได้แก่ ห้องสมุดคับแคบ ร้อนอบอ้าว ตามลำดับ

3.2 ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน อำเภอในเขตภาคกลาง พบว่า ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่องที่มีความถี่มากที่สุด คือเรื่องควรมีหนังสือใหม่ๆ ที่หลากหลายชนิด รองลงมาได้แก่เรื่องควรรหาหนังสือที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เรื่องควรมีนิตยสารและวารสาร ให้มาก เรื่องควรจัดหาหนังสือวิทยากรใหม่ๆ และบันเทิง เรื่องควรมีหนังสือเกี่ยวกับอาชีพพื้นฐานและระดับสูง เรื่องหนังสือพิมพ์ควรมีหลายๆ ชุด ให้พอสำหรับบริการ ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เรื่องที่มีความถี่มากที่สุด คือเรื่องควรจัดหาสื่อและอุปกรณ์ให้มากพอกับจำนวนผู้เรียน เรื่องการจัดการศึกษาสายสามัญ ควรจัดเจ้าหน้าที่ให้บริการมากกว่านี้ เรื่องหนังสือแบบเรียนควรจัดให้มีไว้มากๆ ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน เรื่องที่มีความถี่มากที่สุด คือเรื่องควรประสานกับสภาตำบล ในการจัดทำศูนย์ข้อมูลชุมชน รองลงมาได้แก่ เรื่องควรปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันตลอดเวลา และข้อเสนอแนะอื่นๆ เรื่องที่มีความถี่มากที่สุด คือ เรื่องควรให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการช่วยกันรักษาความสะอาด รองลงมาได้แก่ เรื่องควรขงงบประมาณปรับปรุงซ่อมแซม ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอเป็นประเด็นในการอภิปรายตามลำดับดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางพบว่า สมาชิกมีความคิดเห็นด้วยกับกิจกรรมที่จัดให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภออยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเห็นว่ากิจกรรมการให้บริการในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยมีความเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนและด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน ตามลำดับ

จากการค้นพบดังกล่าว ที่ว่าสมาชิกโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นด้วยต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการบริการพื้นฐานที่เป็นหลักของห้องสมุดประชาชนอำเภอตั้งแต่อดีตคือการให้บริการยืมการอ่านหนังสือ และการจัดกิจกรรมเสริมอีกเล็กน้อย ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย สมาชิกคุ้นเคยกับการบริการดังกล่าว เมื่อห้องสมุดประชาชนอำเภอจัดกิจกรรมเพิ่มเติมกว้างขวางยิ่งขึ้น เช่น มีกิจกรรมการเรียนการสอน การบริการสื่อเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมพบกลุ่มของนักศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และยังจัดให้เป็นศูนย์ข้อมูลชุมชนอีกด้วย ย่อมจะเป็นที่พึงพอใจและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกยิ่งขึ้น จึงมีความเห็นด้วยกับกิจกรรมต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริ หุ่นเจริญ เรื่องการศึกษาสภาพการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอ พบว่า ห้องสมุดประชาชนในเขตภาคกลาง ส่วนใหญ่มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์เพื่อพัฒนาห้องสมุดประชาชน กรมการศึกษานอกโรงเรียน ปี 2532 การดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ ผู้ให้บริการมีความพึงพอใจมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ และสถานภาพการศึกษา

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีเพศต่างกันที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางครั้งนี้พบว่า โดยรวมสมาชิกเพศชายและสมาชิกเพศหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนกับด้านศูนย์ข้อมูลชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการค้นพบดังกล่าว ที่ว่าสมาชิกเพศหญิงและสมาชิกเพศชาย มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยนั้น มีความคิดเห็นด้วยต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกที่ไปใช้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ส่วนมากเพื่อการอ่านและยืมหนังสือเท่านั้น การใช้บริการด้านอื่นๆ ยังน้อยและยังไม่ทราบว่าห้องสมุดประชาชนในปัจจุบันจัดกิจกรรมในฐานะสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ทำให้สมาชิกมีความสนใจเฉพาะด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย จึงมีความเห็นด้วยการจัดกิจกรรมด้านนี้แตกต่างกัน ต่างกับกิจกรรมการให้บริการด้านอื่นๆ ซึ่งไม่มีข้อสังเกตที่จะทำให้มองเห็นว่าบริการไม่ใช่อะไร สมาชิกจึงมีความคิดเห็นด้วยการบริการต่างๆ ที่นอกเหนือจากการให้บริการด้านการศึกษาตามอัธยาศัยไม่แตกต่างกัน หรืออาจกล่าวได้ว่ากิจกรรมการให้บริการเพิ่มเติมจากกิจกรรมการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นของแถมเท่านั้น จัดมาน้อยเพียงใดก็เป็นทีพอใจแล้ว ความคิดเห็นจึงไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยนั้น สมาชิกใช้บริการด้านนี้มาก จึงมีรายละเอียดข้อมูลที่จะแสดงความคิดเห็นในด้านนี้ได้มาก ความคิดเห็นด้วยจึงแตกต่างกัน คือ สมาชิกเพศชาย

และเพศหญิงมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยสมาชิกเพศชายมีความเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสมาชิกเพศหญิง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกอายุต่างกันมีต่อ กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางพบว่า สมาชิกกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี กลุ่มอายุ 15-25 ปี และกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี มีความคิดเห็นด้วยต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า สมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี มีความคิด เห็นด้วยแตกต่างไปจากสมาชิกกลุ่มอายุอื่นๆ ทั้งหมด คือสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี มีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับต่ำกว่า สมาชิกกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี และ 15-25 ปี โดยที่ความคิดเห็นด้วยของสมาชิกกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี กับกลุ่มอายุ 15-25 ปี อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

จากการค้นพบดังกล่าว จะเห็นได้ว่าสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี มีความคิดเห็นด้วยแตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ แสดงว่าการจัดกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ยังไม่เหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการของสมาชิกที่มีอายุมากกว่า 25 ปี โดยเฉพาะด้านการจัดการศึกษา ตามอัธยาศัย มีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับต่ำกว่ากลุ่มอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกที่มีอายุมากกว่า 25 ปี ไม่ได้เป็นนักเรียนนักศึกษา ไปใช้บริการห้องสมุด ประชาชนเพื่อการอ่านกรรรมพิมพ์หนังสือประเภทธุรกิจใจมากกว่าหนังสือ ประเภทวิชาการและสื่อการเรียนการสอน ซึ่งแตกต่างไปจากสมาชิกกลุ่มอายุอื่นๆ ที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี มักจะอยู่ในวัยเรียน ยังมีสถานภาพเป็นนักเรียนนักศึกษา การใช้ ห้องสมุดประชาชนเพื่อการศึกษาค้นคว้าต่อเนื่องจากการเรียนในชั้นเรียนหรือการอ่าน การพิมพ์หนังสือก็จะเลือกหนังสือประเภทวิชาการและสื่อการเรียนการสอนมากกว่า

หนังสือประเภทอื่นๆ จึงทำให้สมาชิกที่มีอายุมากกว่า 25 ปี มีความคิดเห็นด้วย แตกต่างจากสมาชิกกลุ่มอายุอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่เป็นนักเรียน นักศึกษากับสมาชิกที่ไม่ได้กำลังศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากข้อค้นพบดังกล่าว จะเห็นได้ว่าสมาชิกที่เป็นนักเรียนนักศึกษาและสมาชิกที่ไม่ได้กำลังศึกษา มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง แตกต่างกันเฉพาะด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย อาจจะเป็นเพราะว่านักเรียนนักศึกษามุ่งเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมหลังจากที่เรียน จากในโรงเรียน การอ่านการยืมหนังสืออาจจะเลือกเฉพาะหนังสือที่เกี่ยวกับสื่อ การเรียนการสอนมากกว่าหนังสือนิยายหรือหนังสือประเภทจรรโลงใจ และ การใช้บริการประเภทอื่นๆ เช่น นิทรรศการ การทดลองต่างๆ ที่ห้องสมุดจัดไว้ให้ ส่วนสมาชิกที่ไม่ได้กำลังศึกษาใช้บริการด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ในเรื่องการอ่านการยืมหนังสือประเภทจรรโลงใจมากกว่าหนังสือประเภทสื่อการเรียนการสอน แต่การใช้บริการในด้านอื่นๆ คือ ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนและด้านศูนย์ ข้อมูลชุมชน ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมทั้งสองด้าน จัดเป็นกลางๆ เหมาะสมกับสมาชิกทุกกลุ่ม คือ การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพในห้องสมุดนั้น ให้บริการแก่สมาชิกทุกเพศ ทุกวัย ไม่จำกัดคุณวุฒิ ไม่คำนึงถึงสถานภาพการศึกษา ทุกคนสามารถใช้บริการได้ ความคิดเห็นของสมาชิกที่เป็นนักเรียนนักศึกษากับสมาชิกที่ไม่ได้กำลังศึกษา จึงไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านศูนย์ข้อมูลชุมชนเป็นสาระความรู้ที่เกี่ยวกับชุมชนของสมาชิกโดยตรง การใช้บริการจากกิจกรรมด้านนี้สมาชิกที่เป็นนักเรียนอาจนำไปเป็นข้อมูลในการศึกษาอ้างอิงได้บ้าง ส่วนสมาชิกที่ไม่ได้

กำลังศึกษาอาจจะเกิดความภาคภูมิใจที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับกิจกรรม บุคคลในชุมชน ของคนได้แสดงไว้ในห้องสมุดประชาชน ดังนั้นความคิดเห็นของสมาชิกที่เป็น นักเรียนนักศึกษา กับสมาชิกที่ไม่ได้กำลังศึกษาจึงไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ในการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นการอภิปรายออกเป็นสองส่วนคือความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาส่วนหนึ่งและข้อเสนอแนะส่วนหนึ่งดังนี้

3.1 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง วิเคราะห์ข้อมูลโดยส่วนรวมพบว่า ปัญหาเรื่องหนังสือมีจำนวนน้อย มีความถี่สูงสุด รองลงมาได้แก่ เรื่องสื่อและ วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน หนังสือค่อนข้างเก่าและชำรุด งาน การศึกษาทางไกลออกหลักฐานล่าช้า หนังสือให้ยืมเรียนมีไม่เพียงพอ หนังสือ ไม่ทันสมัย ไม่มีสื่อและอุปกรณ์การศึกษา ข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลชุมชนมีน้อย ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการจัด กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางครั้งนี้ พบว่า ปัญหาที่สมาชิกให้ความสำคัญที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน อำเภอ เรื่องหนังสือมีจำนวนน้อย สื่อและวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน หนังสือค่อนข้างเก่าและชำรุด งานการศึกษาทางไกลออกหลักฐานล่าช้า หนังสือ ให้ยืมเรียนมีไม่เพียงพอ หนังสือไม่ทันสมัย ไม่มีสื่อและอุปกรณ์การศึกษา ข่าวสาร เกี่ยวกับข้อมูลชุมชนมีน้อย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุกัญญา ดันติกัลยาภรณ์ (2523 : 171-176) ที่ศึกษาความต้องการบริการและการจัดกิจกรรมจากห้องสมุด ประชาชนพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ต ต้องการให้ห้องสมุดประชาชน มีจำนวนหนังสือประเภทต่างๆ เพิ่มมากขึ้น

3.2 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางพบว่า ควรมีหนังสือใหม่ที่หลากหลายชนิด เป็นข้อที่มีความถี่มากที่สุด รองลงมาได้แก่ เรื่องควรรหาหนังสือที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ควรมินิตยสารและวารสารให้มาก ควรจัดหาหนังสือวิทยากรใหม่ๆ และบันเทิง ควรมีหนังสือเกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่างๆ ควรจัดหาสื่อและอุปกรณ์ให้มากพอกับจำนวนผู้เรียน ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางครั้งนี้ สมาชิกได้ให้ข้อเสนอแนะดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ถัดดา รุ่งวิศิษ (2526 : บทคัดย่อ) ศึกษาผู้ใช้และผู้ไม่เคยใช้ห้องสมุดประชาชนเชียงใหม่พบว่า ผู้ใช้บริการมีทัศนคติต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน ในด้านเวลาบริการ วารสารวิชาการ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ จำนวนหนังสือ ซึ่งสมาชิกมีความคิดเห็นว่าห้องสมุดประชาชนควรจัดหาวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ไว้บริการให้มากเพียงพอ กับจำนวนผู้ใช้บริการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่าสมาชิกห้องสมุดประชาชนอำเภอส่วนใหญ่สนใจในกิจกรรมการให้บริการในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ส่วนบริการประเภทอื่นๆ ยังขาดความสนใจอีกมาก ผู้วิจัยใคร่เสนอข้อคิดเห็นบางประการ ซึ่งคิดว่าจะเป็นประโยชน์ ต่อการดำเนินงานและการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ดังนี้

1.1 ห้องสมุดประชาชนอำเภอจัดกิจกรรมการให้บริการด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยยังไม่สอดคล้องเพียงพอกับความต้องการของสมาชิก เช่น

หนังสือมีน้อย หนังสือเก่าชำรุด ควรจัดหาหนังสือมาให้บริการมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1.2 กิจกรรมด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในห้องสมุด เช่น การพบกลุ่มยังไม่เหมาะสม เพราะอาคารสถานที่ห้องสมุดประชาชนอำเภอทับแฉับไม่กว้างขวางพอ หากจัดห้องเรียนในห้องสมุดด้วยไม่สามารถให้บริการนั่งอ่านหนังสือได้ เพราะมีเสียงดัง รบกวนสมาธิ ดังนั้นจึงควรทบทวนนโยบายหรือบทบาท ขยับขยายจัดหา จัดสร้างอาคารเพิ่มเติมให้เพียงพอและเหมาะสม

1.3 ห้องสมุดประชาชนจัดกิจกรรมการให้บริการตามมติใหม่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนแล้ว ไม่ประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับสมาชิก ทำให้สมาชิกไม่ทราบไม่เข้าใจว่าห้องสมุดประชาชนทำอะไรที่เกินไปกว่าการบริการการอ่าน การยืมหนังสือ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ห้องสมุดควรประชาสัมพันธ์งานของห้องสมุดที่ให้บริการในปัจจุบันให้มากขึ้น เพื่อกระตุ้นความสนใจและทำให้มีความต้องการมาใช้บริการให้มากขึ้นในทุกๆด้าน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสำรวจความพร้อมหรือศักยภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

2.2 ควรศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมห้องสมุดประชาชนทั่วประเทศ ในฐานะที่มีการเปลี่ยนแปลงตามมติใหม่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ตามทัศนะของผู้ให้และผู้รับบริการ

2.3 ควรศึกษาความคิดเห็นและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในด้านการจัดการจัดห้องสมุดเป็นศูนย์การเรียน

บรรพชาณุภรณ์

บรรณานุกรม

- กรองแก้ว เงินศรี และนลินี ปิยะปราโมทย์. "บทสัมภาษณ์อธิบดีกรมการศึกษา
นอกโรงเรียน(วิรัช โกมุทมาศ) เรื่องแนวความคิดในการพัฒนาห้องสมุด."
รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 7. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษา
นอกโรงเรียน, 2535.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. คู่มือการจัดกิจกรรมห้องสมุดประชาชน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา, 2532.
- _____. โครงสร้างการจัดองค์กรบริหารการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2536.
- _____. ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียนว่าด้วยการดำเนินงานห้องสมุด
ประชาชน 2529. กรุงเทพฯ : กองปฏิบัติการ, 2529.
- _____. ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียนว่าด้วยห้องสมุดประชาชน 2535.
กรุงเทพฯ : กองปฏิบัติการ, 2535.
- เกรียงไกร กิตติขรทรัพย์. ความคิดเห็นของผู้ใช้และให้บริการห้องสมุดประชาชน
กรุงเทพมหานครที่มีต่อมุม มสธ. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช
2535. กรุงเทพฯ : มปท, 2536. อัดสำเนา.
- จุมพจน์ วณิชกุล. ห้องสมุดประชาชน. กาญจนบุรี : วิทยาลัยครูกาญจนบุรี, 2528.
- ทองอยู่ แก้วไทรชะ และสมบัติ สุวรรณพิทักษ์. "โฉมหน้าใหม่ของห้องสมุด
ประชาชน," รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 11. กรุงเทพฯ :
กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2535.

- บุญเรือน แสงทอง. การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อรูปแบบการบริการ
ข่าวของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- บุบผา เจริญทรัพย์. สำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อบริการห้องสมุดประชาชน
ระดับจังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อัดสำเนา.
- ประภาศิลปี ผ่องแผ้ว. ศึกษาปัญหาและความต้องการรับบริการจากห้องสมุด
ประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- พัชรา เต็งรังสรรค์. การประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดประชาชนในสังกัดกรมการศึกษา
นอกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2530. อัดสำเนา.
- รุ่ง แก้วแดง. แนวคิดการพัฒนาห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ ศูนย์การเรียนรู้.
กรุงเทพฯ : หจก.อาร์ตโปรเกรส, 2538.
- เรณู เป็ยชื้อ. รูปแบบห้องสมุดประชาชนตามทัศนะของบรรณารักษ์ห้องสมุด
ประชาชนจังหวัด. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.
- _____. การดำเนินงานห้องสมุดประชาชน. กรุงเทพฯ : บริษัทนานมีบุ๊คส์ จำกัด,
2538.
- ลัดดา รุ่งวิสัย. การศึกษาผู้ใช้และผู้ไม่ใช้ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- สมชาย มะลิตา. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความสำเร็จในการดำเนินงาน
ของห้องสมุดประชาชนอำเภอในภาคเหนือ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533. อัดสำเนา.

สายหยุด ปิ่นสุวรรณ. การศึกษาสภาพการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน

ในเขตภาคกลางปีงบประมาณ 2533. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์, 2534.

สิริ หุ่นเจริญ. การศึกษาสภาพการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอ.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2533. อัดสำเนา.

สุกัญญา ดันติกัลยาภรณ์. ความต้องการบริการและกิจกรรมจากห้องสมุดประชาชน

ในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ต. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์. บรรณารักษศาสตร์ภูมิหลัง. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช,

2521.

สุนิตย์ ชูใจ. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของห้องสมุดประชาชน :

กรณีศึกษาในจังหวัดปราจีนบุรี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.

สุภัทรา ถัดรเงิน. ห้องสมุดประชาชน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

สุรางค์ ภูณวงษ์. การประเมินผลการปฏิบัติงานห้องสมุดประชาชนของ

กรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

อัมพร ปิ่นศรี และนันทนา เผือกผ่อง. การจัดการและการบริการงานห้องสมุด.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2515.

อรพินทร์ พูนนารถ. ห้องสมุดประชาชน. อุดรดิตต์ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูอุดรดิตต์, 2534.

Best, John W. Research in Education. Prentice-Hall of India. (Private) Limited,
1964. 372/2

Good, Carter V. Dictionary of Education. 3 rd. ed. New York : McGraw Hill,
1973.

IFLA. Standard for Public Libraries. 2nd ed. Munchen : IFLA, 1977.

Kasper, Barbara. "A Comparative Analysis of Public Library Service to children in
indiana during 1970s," Dissertation Abstracts International. 46 : 10 - A ,
1985.

Koonts, Christine Miller. " Market - based Modelling for Public Library Facility
and Use - forecasting. " Dissertation Abstracts international. 51 : 12 - A ,
1990.

Martin, Lowell A. Library Respond to Urban change : a study of the Chicago
Public Library. Chicago : American Library association, 1969.

Poole, William F. "The Origin and Management of Public Libraries," In Public
Libraries in the United States of America : Their History, Condition
and Management. Washington, D.C : Government Printing Office, 1876.

Pagel, Dorris Bertha. "Function of Public Librarians toward the Performing of
Adult Education Service" Dissertation Abstracts International. 39 : 67 -
A ; July, 1978.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจคุณภาพเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ เชียรศรี วิวิษศิริ   อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
กรุงเทพฯ 10110
2. รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์   อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
กรุงเทพฯ 10110
3. นายประสิทธิ์ เชิดชู   ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดนครปฐม อ.เมือง จ.นครปฐม
4. นายบุญเรือน แสงทอง   ศึกษานิเทศก์กรมการศึกษานอกโรงเรียน
กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพฯ
5. นายชะม้าย ทองสวัสดิ์   ศึกษานิเทศก์กรมการศึกษานอกโรงเรียน
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง
อ.โพธาราม จ.ราชบุรี 70120

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี
ถนนคีรีรัฐยา อ.เมืองเพชรบุรี 76000

5 มกราคม 2539

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 20 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นายมงคล เทพกำเหน็ด กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท ภาคพิเศษ สาขา
วิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ทำวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็น
ของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง" เพื่อเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าห้องสมุดประชาชนอำเภอที่อยู่ในความดูแลของท่านมีความ
เหมาะสม และได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง เพื่อ
การวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอดความอนุเคราะห์จากท่านโปรดแจกแบบสอบถามให้แก่สมาชิกห้องสมุด
ซึ่งมาใช้บริการ ดังนี้

1. สมาชิกเพศชายที่เป็นนักเรียนนักศึกษา	จำนวน 5 คน
2. สมาชิกเพศชายที่ไม่ได้เป็นนักเรียนนักศึกษา	จำนวน 5 คน
3. สมาชิกเพศหญิงที่เป็นนักเรียนนักศึกษา	จำนวน 5 คน
4. สมาชิกเพศหญิงที่ไม่ได้เป็นนักเรียนนักศึกษา	จำนวน 5 คน

และขอความกรุณาโปรดรวบรวมให้ครบทั้ง 20 ชุด และส่งกลับคืนผู้วิจัยซึ่งได้สอคของ
ปิดแสดมปี พร้อมทั้งจำหน่ายของไว้เรียบร้อยแล้ว

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ที่ท่านให้แก่ข้าพเจ้าในครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่งมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายมงคล เทพกำเหน็ด)

ผู้วิจัย

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ
ในเขตภาคกลาง

คำแนะนำ

1. การวิจัยในครั้งนี้เพื่อรวบรวมความคิดเห็น ปัญหา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน ตามแนวคิดการพัฒนาห้องสมุดประชาชน มิติใหม่ ศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งจะศึกษาเฉพาะกรณีของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ที่ตั้งอยู่ในเขตภาคกลางเท่านั้น ผลการศึกษาวิจัยจะเป็นประโยชน์เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่านจริงๆ

2. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับสอบถามสมาชิกห้องสมุดประชาชนอำเภอที่เป็นสมาชิกภาพในปัจจุบันเท่านั้น

3. แบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ

ตอนที่ 3 เป็นแบบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี

ขอขอบคุณ

มงคล เทพกำเหน็ด

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดเลือกตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. เพศ
  - ชาย
  - หญิง
2. อายุ ..... ปี
  - ต่ำกว่า 15 ปี
  - 15 ปี ถึง 25 ปี
  - มากกว่า 25 ปี
3. สถานภาพการศึกษา
  - กำลังเป็นนักเรียนนักศึกษา
  - ไม่ได้กำลังศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นว่า การจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ที่จัดให้กับสมาชิกนั้น ท่านมีความคิดเห็นด้วยกับข้อนี้ๆ มากน้อยอยู่ในระดับใด เลือกตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ตัวอย่าง แสดงว่าท่านมีความคิดเห็นด้วยกับกิจกรรม ข้อที่ 1 ในระดับมากที่สุด

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน	ระดับความคิดเห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ให้สมาชิกยืมหนังสือ ไปอ่านได้ครั้งละไม่เกิน 4 เล่ม.....	✓				

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน	ระดับความคิดเห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย					
1.	ให้สมาชิกยืมหนังสือไปอ่านครั้งละไม่เกิน 4 เล่ม					
2.	จัดกิจกรรมแนะนำการใช้บัตรรายการเพื่อค้นหาหนังสือ เดือนละครั้ง					
3.	จัดหนังสือชั้นชั้นสอดคล้องกับมุมกิจกรรมที่จัดแสดงไว้					
4.	สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือและสื่ออื่นๆ					
5.	มีเทปเสียงคำบรรยาย และเครื่องเทปพร้อมหูฟังให้บริการ จำนวน 4 ชุด					
6.	มีเทปวิดิทัศน์ ให้สมาชิกยืม ไปดูนอกห้องสมุดได้					
7.	มีสไลด์ และเครื่องดูสไลด์ให้บริการ จำนวน 5 ชุด					
8.	บริการสำเนาเอกสารคิดค่าบริการเท่ากับราคาห้องตลาด					
9.	บริการโทรสาร โทรศัพท์คิดค่าบริการเท่ากับราคาห้องตลาด					
10.	มีอาหารว่างและเครื่องดื่มให้สมาชิกบริการด้วยตนเอง					
11.	มีนิทรรศการถาวรแสดงอย่างน้อย 1 เรื่อง					
12.	จัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ					
13.	มีปฏิทินกำหนดวันและระยะเวลาที่แสดงนิทรรศการแน่นอน					
14.	นิทรรศการจัดแบบมีการเคลื่อนไหวหรือใช้ระบบแสงเสียง					
15.	ให้ผู้ชมนิทรรศการสามารถทดลองได้สัมผัสได้					
16.	เนื้อหาในนิทรรศการเป็นเรื่องวิชาการที่เกี่ยวกับวิถีชีวิต และอาชีพ					
17.	นิทรรศการจัดในบริเวณเอนกประสงค์หรือบริเวณที่พักผ่อน					
18.	มีเอกสารเผยแพร่สำหรับแจกสมาชิกและผู้เข้าชม นิทรรศการทุกคน					
19.	จัดมุมครอบครัวไว้บริการสำหรับเด็กโดยเฉพาะ					
20.	มีเครื่องรับโทรทัศน์ไว้บริการที่ห้องโสตฯ 1 เครื่อง และ มุมเด็ก 1 เครื่อง					

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน	ระดับความคิดเห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน					
21.	มีแบบเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญครบทุกวิชา					
22.	ให้สมาชิกยืมแบบเรียนไปเรียนได้ตลอดภาคเรียน					
23.	มีชุดการเรียนด้วยตนเองในเรื่องประสบการณ์ชีวิตและอาชีพ					
24.	เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนสื่อแบบเรียน					
25.	มีอุปกรณ์ชุดวิทยาศาสตร์ ชุดทดลอง ให้ยืมใช้ได้					
26.	มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาในท้องถิ่นให้ศึกษาได้					
27.	มีสื่อแนะนำการศึกษาและอาชีพสำหรับแจกสมาชิก					
28.	มีห้องสำหรับบริการแนะนำที่เป็นสัดส่วน					
29.	จัดบริการสาธิตให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 เรื่อง					
30.	มีเอกสารเกี่ยวกับตำแหน่งงานว่างและอาชีพต่างๆแจกสมาชิก					
31.	จัดให้มีห้องหรือบริเวณที่พบกลุ่มการศึกษาสามัญ และห้องเรียนอาชีพ.....					
32.	จัดตั้งอำนวยความสะดวก โต๊ะเก้าอี้ กระจกาน เครื่องฉายข้ามศีรษะ ให้สมาชิกหยิบใช้ได้สะดวก					
33.	จัดตารางบริการปิดประกาศไว้ให้เห็นชัดเจน					
34.	จัดสื่อการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการพบกลุ่มของสมาชิกอย่างเพียงพอ					
35.	จัดบุคลากร อาสาสมัคร ตัวแทนผู้เรียน สมาชิกให้ร่วมบริการห้องสมุดประชาชน					
36.	มีห้องสำหรับเรียนทางไกลไทยคม					
37.	มีอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมให้ใช้งานได้ตลอดเวลา					
38.	จัดมุมหรือห้องเรียนไว้บริการเป็นรายคน และรายกลุ่ม					
39.	มีตารางออกอากาศแจกให้กับผู้สนใจอย่างเพียงพอ					
40.	มีสำเนาเทปวีดิทัศน์ที่ออกอากาศแล้วให้ทบทวนได้					

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน	ระดับความคิดเห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน					
41.	มีข้อมูลสภาพท้องถิ่นทั่วไปของชุมชนครบถ้วน					
42.	ข้อมูลชุมชนได้แยกประเภทเป็นหมวดหมู่ค้นหาง่าย					
43.	ข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีมีรายละเอียดและรูปแบบชัดเจน					
44.	ข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนจัดเป็นนิทรรศการถาวร					
45.	สมาชิกช่วยสำรวจความต้องการของชุมชนปีละครั้ง					
46.	ปรับปรุงข้อมูลทั่วไปของชุมชนอย่างน้อยปีละครั้ง					
47.	สมาชิกได้เป็นอาสาสมัครช่วยจัดทำข้อมูลสารสนเทศ					
48.	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชนระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น					
49.	จัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากส่วนราชการ องค์กรเอกชน กลุ่มบุคคล และสมาชิก					
50.	มีรายละเอียดภูมิปัญญาชาวบ้านให้ศึกษาค้นคว้าได้					
51.	ข้อมูลชุมชนทุกประเภทจัดเก็บเป็นเอกสารรูปเล่ม					
52.	มีแผ่นภาพ รูปภาพและสไลด์เรื่องของชุมชนให้บริการ					
53.	ข้อมูลประเภทสถิติ กราฟ แผนภูมิ จัดแสดงไว้บนป้ายประกาศ					
54.	นักเรียนนักศึกษาและสมาชิกสามารถนำ ข้อมูลชุมชนไปอ้างอิงได้					
55.	กรรมการชุมชนนำข้อมูลชุมชนจากห้องสมุดประชาชน ไปใช้ในการวางแผน					
56.	สมาชิกและผู้ต้องการใช้ข้อมูลชุมชนสามารถสำเนาไปได้					
57.	สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการจัดทำและปรับปรุง ข้อมูลชุมชนทุกครั้งที่ทำการปรับปรุง					
58.	ข้อมูลที่มีเนื้อหาสาระมากเก็บไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์					
59.	เจ้าหน้าที่ห้องสมุดใช้ข้อมูลชุมชนเป็นข้อมูลในการพิจารณา ปรับปรุงห้องสมุด					
60.	จัดห้องสมุดให้เป็นที่ประชุมของคณะกรรมการชุมชน					

ตอนที่ 3 ปัญหา ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

1. ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

ปัญหา .....

.....

ข้อเสนอแนะ .....

.....

2. ด้านการศึกษานอกโรงเรียน

ปัญหา .....

.....

ข้อเสนอแนะ .....

.....

3. ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน

ปัญหา .....

.....

ข้อเสนอแนะ .....

.....

4. อื่นๆ .....

.....

.....

ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป ผู้วิจัยขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ภาคผนวก ก

ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับห้องสมุดประชาชน

สถิติห้องสมุดประชาชนทั่วประเทศ

ภาค	จำนวน จังหวัด	ประเภทห้องสมุดประชาชน			รวม
		จังหวัด	เฉลิมราชกุมารี	อำเภอ	
เหนือ	16	15	16	128	159
ใต้	14	13	10	114	137
กลาง	17	17	22	102	141
ตะวันออก	9	9	7	48	64
ตะวันออก- เฉียงเหนือ	19	18	14	217	249
75 จังหวัด	รวม	72	69	609	750

สถิติห้องสมุดประชาชนในเขตภาคกลาง

จังหวัด	ประเภทห้องสมุดประชาชน			รวม
	จังหวัด	เฉลิมราชกุมารี	อำเภอ	
กาญจนบุรี	1	1	11	13
ชัยนาท	1	1	4	6
นครปฐม	1	2	3	6
นนทบุรี	1	-	4	5
ปทุมธานี	1	1	4	6
ประจวบคีรีขันธ์	1	2	5	8
พระนครศรีอยุธยา	1	1	15	17
เพชรบุรี	1	1	6	8
ราชบุรี	1	1	8	10
ลพบุรี	1	2	9	12
สมุทรสงคราม	1	2	-	3
สมุทรสาคร	1	3	-	4
สระบุรี	1	1	8	10
สิงห์บุรี	1	-	5	6
สุพรรณบุรี	1	1	9	11
อ่างทอง	1	3	4	8
อุทัยธานี	1	-	7	8
รวม	17	22	102	141

สถิติจำนวนสมาชิกห้องสมุดประชาชนจังหวัด

ที่	ชื่อห้องสมุดประชาชน	จำนวนสมาชิก
1	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี	935
2	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดชัยนาท	875
3	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครปฐม	1,051
4	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนนทบุรี	727
5	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดปทุมธานี	1,515
6	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	840
7	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	523
8	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเพชรบุรี	245
9	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดราชบุรี	96
10	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดลพบุรี	1,703
11	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสมุทรสงคราม	324
12	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสมุทรสาคร	355
13	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสระบุรี	992
14	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสิงห์บุรี	335
15	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี	1,311
16	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอ่างทอง	887
17	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุทัยธานี	1,241
	รวม	13,955

สถิติจำนวนสมาชิกห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"

ที่	ชื่อห้องสมุดประชาชน	จำนวนสมาชิก
1	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	1,180
2	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท	842
3	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม	523
4	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	244
5	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี	1,035
6	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	1,136
7	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	1,273
8	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	1,050
9	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี	3,836
10	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี	210
11	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี	847
12	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม	139
13	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม	317
14	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร	815
15	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร	375
16	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	934
17	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี	782
18	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอคอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี	124
19	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง	891
20	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง	530
21	ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง	934
22	หอรัชมังคลาภิเษก พระราชวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	1,017
	รวม	19,034

สถิติจำนวนสมาชิกห้องสมุดประชาชนอำเภอ

ที่	ชื่อห้องสมุดประชาชน	จำนวนสมาชิก
1	ห้องสมุดประชาชนอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี	471
2	ห้องสมุดประชาชนอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี	458
3	ห้องสมุดประชาชนอำเภอสี่งล จังหวัดกาญจนบุรี	125
4	ห้องสมุดประชาชนอำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี	198
5	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี	385
6	ห้องสมุดประชาชนอำเภอท่ามะกา (วัดท่ามะกา) จังหวัดกาญจนบุรี	293
7	ห้องสมุดประชาชนอำเภอเมือง (วัดทุ่งลาดหญ้า) จังหวัดกาญจนบุรี	87
8	ห้องสมุดประชาชนอำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี	113
9	ห้องสมุดประชาชนอำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี	113
10	ห้องสมุดประชาชนอำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี	110
11	ห้องสมุดประชาชนอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี	570
12	ห้องสมุดประชาชนอำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท	234
13	ห้องสมุดประชาชนอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท	513
14	ห้องสมุดประชาชนอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท	197
15	ห้องสมุดประชาชนอำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท	321
16	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม	146
17	ห้องสมุดประชาชนอำเภอคอนคา จังหวัดนครปฐม	203
18	ห้องสมุดประชาชนอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม	254
19	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี	541
20	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี	372
21	ห้องสมุดประชาชนอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี	143
22	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี	703
23	ห้องสมุดประชาชนอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี	320
24	ห้องสมุดประชาชนอำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี	422
25	ห้องสมุดประชาชนอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี	135
26	ห้องสมุดประชาชนอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	107
27	ห้องสมุดประชาชนอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	571
28	ห้องสมุดประชาชนอำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	492
29	ห้องสมุดประชาชนอำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	222
30	ห้องสมุดประชาชนอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	707

สถิติสมาชิกห้องสมุดประชาชนอำเภอ (ต่อ)

ที่	ชื่อห้องสมุดประชาชน	จำนวนสมาชิก
31	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	115
32	ห้องสมุดประชาชนอำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	517
33	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	623
34	ห้องสมุดประชาชนอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	127
35	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านแพรก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	201
36	ห้องสมุดประชาชนอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	514
37	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	492
38	ห้องสมุดประชาชนอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	115
39	ห้องสมุดประชาชนอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	270
40	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	131
41	ห้องสมุดประชาชนอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	247
42	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	147
43	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางซ้าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	130
44	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	205
45	ห้องสมุดประชาชนอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	357
46	ห้องสมุดประชาชนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	475
47	ห้องสมุดประชาชนอำเภอท่าช้าง จังหวัดเพชรบุรี	390
48	ห้องสมุดประชาชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	207
49	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี	175
50	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี	253
51	ห้องสมุดประชาชนอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	57
52	ห้องสมุดประชาชนอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี	-
53	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี	117
54	ห้องสมุดประชาชนอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี	55
55	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี	154
56	ห้องสมุดประชาชนอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี	231
57	ห้องสมุดประชาชนอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี	119
58	ห้องสมุดประชาชนอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี	111
59	ห้องสมุดประชาชนอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี	58
60	ห้องสมุดประชาชนอำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี	-

สถิติสมาชิกห้องสมุดประชาชนอำเภอ (ต่อ)

ที่	ชื่อห้องสมุดประชาชน	จำนวนสมาชิก
61	ห้องสมุดประชาชนอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี	315
62	ห้องสมุดประชาชนอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี	525
63	ห้องสมุดประชาชนอำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี	387
64	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี	237
65	ห้องสมุดประชาชนอำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี	143
66	ห้องสมุดประชาชนอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี	140
67	ห้องสมุดประชาชนอำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี	220
68	ห้องสมุดประชาชนอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี	327
69	ห้องสมุดประชาชนอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี	103
70	ห้องสมุดประชาชนอำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี	211
71	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี	319
72	ห้องสมุดประชาชนอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	715
73	ห้องสมุดประชาชนอำเภอสาวไห้ จังหวัดสระบุรี	370
74	ห้องสมุดประชาชนอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี	734
75	ห้องสมุดประชาชนอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี	582
76	ห้องสมุดประชาชนอำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี	625
77	ห้องสมุดประชาชนอำเภอคอนสาร จังหวัดสระบุรี	98
78	ห้องสมุดประชาชนอำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี	115
79	ห้องสมุดประชาชนอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี	203
80	ห้องสมุดประชาชนอำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี	142
81	ห้องสมุดประชาชนอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี	204
82	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี	117
83	ห้องสมุดประชาชนอำเภอคอนเเจศย์ จังหวัดสุพรรณบุรี	447
84	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	385
85	ห้องสมุดประชาชนอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี	79
86	ห้องสมุดประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี	592
87	ห้องสมุดประชาชนอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี	1,326
88	ห้องสมุดประชาชนอำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี	131
89	ห้องสมุดประชาชนอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี	627
90	ห้องสมุดประชาชนอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี	255

สถิติสมาชิกห้องสมุดประชาชนอำเภอ (ต่อ)

ที่	ชื่อห้องสมุดประชาชน	จำนวนสมาชิก
91	ห้องสมุดประชาชนอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี	934
92	ห้องสมุดประชาชนอำเภอป่าโมกข์ จังหวัดอ่างทอง	317
93	ห้องสมุดประชาชนอำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง	211
94	ห้องสมุดประชาชนอำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง	258
95	ห้องสมุดประชาชนอำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง	151
96	ห้องสมุดประชาชนอำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี	127
97	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	149
98	ห้องสมุดประชาชนอำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี	140
99	ห้องสมุดประชาชนอำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี	88
100	ห้องสมุดประชาชนอำเภอหนองขาหย่าง จังหวัดอุทัยธานี	92
101	ห้องสมุดประชาชนอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี	157
102	ห้องสมุดประชาชนอำเภอห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี	166
	รวม	29,553

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อ
กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง
แต่ละด้านเป็นรายข้อตามตัวแปร เพศ อายุ และสถานภาพการศึกษา

ตาราง 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด
ประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นรายข้อและ
โดยส่วนรวม จำแนกตามเพศ

ข้อที่	กิจกรรมด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	ชาย		หญิง		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	ให้สมาชิกยืมหนังสือไปอ่านครั้งละไม่เกิน 4 เล่ม	4.24	0.84	4.23	0.87	0.15
2.	จัดกิจกรรมแนะนำการใช้บัตรรายการเพื่อค้นหาหนังสือเดือนละครั้ง	4.21	0.89	3.95	1.04	3.02**
3.	จัดหนังสือขึ้นชั้นสอดคล้องกับมุมกิจกรรมที่จัดแสดงไว้	4.34	0.74	4.23	0.08	1.53
4.	สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือและสื่ออื่นๆ	4.12	0.93	4.05	0.95	0.83
5.	มีเทปเสียงคำบรรยาย และเครื่องเทปพร้อมหูฟังให้บริการจำนวน 4 ชุด	4.19	1.05	4.13	0.94	0.65
6.	มีเทปวิดิทัศน์ ให้สมาชิกยืมไปดูนอกห้องสมุดได้	4.46	0.68	4.18	0.04	3.63**
7.	มีสไลด์ และเครื่องดูสไลด์ให้บริการจำนวน 5 ชุด	4.45	0.76	4.27	0.93	2.31*
8.	บริการสำเนาเอกสารคิดค่าบริการเท่ากับราคาห้องตลาด	3.57	1.18	3.41	0.16	1.53
9.	บริการโทรสารโทรศัพท์คิดค่าบริการเท่ากับราคาห้องตลาด	4.02	0.88	3.37	1.08	3.37**
10.	มีอาหารว่างและเครื่องดื่มให้สมาชิกบริการด้วยตนเอง	3.92	0.94	3.78	0.95	1.66
11.	มีนิทรรศการถาวรแสดงอย่างน้อย 1 เรื่อง	4.05	0.89	3.85	1.02	2.36*
12.	จัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ	4.08	0.90	3.96	0.84	1.55
13.	มีปฏิทินกำหนดวันและระยะเวลาที่แสดงนิทรรศการแน่นอน	4.10	0.88	3.39	1.00	2.04*
14.	นิทรรศการจัดแบบมีการเคลื่อนไหวหรือใช้ระบบแสงเสียง	3.81	1.06	3.93	1.00	-1.32
15.	ให้ผู้ชมนิทรรศการสามารถทดลองได้สัมผัสได้	4.34	0.77	4.13	0.96	2.65**

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	ชาย		หญิง		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
16	เนื้อหาในนิตรรศการเป็นเรื่องวิชาการที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตและอาชีพ	4.24	0.88	4.18	0.95	0.76
17	นิตรรศการจัดในบริเวณเอนกประสงค์หรือบริเวณที่พักผ่อน	4.28	0.79	3.86	1.15	4.89**
18	มีเอกสารเผยแพร่สำหรับแจกสมาชิกและผู้เข้าชมนิตรรศการทุกคน	3.95	1.07	3.83	1.13	1.19
19.	จัดมุมครอบครัวไว้บริการสำหรับเด็กโดยเฉพาะ	4.12	0.96	3.76	1.05	1.73
20.	มีเครื่องรับโทรศัพท์ไว้บริการที่ห้องโสต 1 เครื่องและมุมครอบครัว 1 เครื่อง .	4.13	0.86	3.68	0.96	3.25**
	รวม	4.13	0.46	3.97	0.57	3.44**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยระหว่างสมาชิกเพศชายกับสมาชิกเพศหญิงโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยระหว่างสมาชิกเพศชายกับสมาชิกเพศหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 6 ข้อ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เป็นรายชื่อและโดยส่วนรวม จำแนกตามเพศ

ข้อที่	กิจกรรมด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	ชาย		หญิง		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
21.	มีแบบเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญครบทุกวิชา	3.66	1.16	3.75	1.01	-0.92
22.	ให้สมาชิกยืมแบบเรียนไปเรียนได้ตลอดภาคเรียน	3.61	1.14	3.79	1.01	-1.90
23.	มีชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในเรื่องประสบการณ์ชีวิตและอาชีพ	3.81	1.04	3.91	0.96	-1.18
24.	เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนสื่อแบบเรียน	4.04	0.84	3.94	0.96	1.25
25.	มีอุปกรณ์ชุดวิทยาศาสตร์ ชุดทดลอง ให้ยืมใช้ได้	3.83	0.86	3.75	0.96	0.96
26.	มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาในท้องถิ่นให้ศึกษาได้	3.86	0.85	3.81	0.97	0.67
27.	มีสื่อแนะแนวการศึกษาและอาชีพสำหรับแจกสมาชิก	3.97	0.87	3.99	0.95	-0.29
28.	มีห้องสำหรับบริการแนะแนวที่เป็นสัดส่วน	4.01	0.80	3.86	0.94	1.95
29.	จัดบริการสาธิตให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 เรื่อง	3.98	0.81	3.91	0.96	0.93
30.	มีเอกสารเกี่ยวกับตำแหน่งงานว่างและอาชีพต่างๆแจกสมาชิก	4.13	0.81	3.98	0.95	1.98*
31.	จัดให้มีห้องหรือบริเวณที่พบกลุ่มการศึกษาสามัญและห้องเรียนอาชีพ	4.00	0.93	3.96	1.02	1.02
32.	มีตั้งยืมยวความสะดวก โต๊ะ เก้าอี้ กระดาน เครื่องฉายข้ามศีรษะให้สมาชิกหยิบใช้ได้สะดวก	3.60	1.01	3.66	1.07	-0.59
33.	จัดตารางบริการต่างๆ ปิดประกาศไว้ให้เห็นชัดเจน	3.67	1.00	3.70	0.93	-0.31
34.	จัดสื่อการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการพบกลุ่มของสมาชิกอย่างเพียงพอ	3.97	0.93	3.96	1.00	0.14

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	ชาย		หญิง		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
35.	จัดบุคลากร อาสาสมัคร ตัวแทนผู้เรียน สมาชิก ให้ร่วมบริการในกิจกรรมต่างๆ ของห้องสมุดประชาชน	3.76	0.93	3.78	0.97	-0.18
36.	มีห้องสำหรับเรียนทางไกลไทยคม	3.76	0.83	3.74	0.98	0.29
37.	มีอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมให้ใช้งานได้ตลอดเวลา	3.96	0.79	3.93	1.00	0.43
38.	จัดมุมหรือห้องเรียนไว้บริการเป็นรายคน และรายกลุ่ม	4.28	0.78	4.24	0.89	0.63
39.	มีตารางออกอากาศแจกให้กับผู้สนใจอย่างเพียงพอ	4.32	0.69	4.23	0.87	1.22
40.	มีสำเนาเทปวีดิทัศน์ที่ออกอากาศแล้วให้ทบทวนได้	4.35	0.67	4.16	0.92	2.66**
	รวม	3.93	0.53	3.90	0.64	0.52

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ระหว่างสมาชิกเพศชายกับสมาชิกเพศหญิง โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ระหว่างสมาชิกเพศชายกับสมาชิกเพศหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ข้อ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน เป็นรายข้อและโดยส่วนรวม จำแนกตามเพศ

ข้อที่	กิจกรรมด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	ชาย		หญิง		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
41.	มีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพท้องถิ่นทั่วไปของชุมชนครบถ้วน	4.23	0.75	4.23	0.86	0.00
42.	ข้อมูลชุมชนได้แยกประเภทเป็นหมวดหมู่ค้นหาง่าย	4.13	0.95	4.11	0.85	0.27
43.	ข้อมูลชุมชนที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีมีรายละเอียดและรูปแบบจำลอง	4.14	0.78	4.06	0.73	1.10
44.	ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชนจัดเป็นนิทรรศการถาวร	4.06	0.87	4.04	0.99	0.28
45.	สมาชิกช่วยสำรวจความต้องการของชุมชนปีละครั้ง	4.13	0.82	4.05	0.95	1.03
46.	ปรับปรุงข้อมูลทั่วไปของชุมชนอย่างน้อยปีละครั้ง	3.96	0.91	3.99	0.99	-0.37
47.	สมาชิกได้เป็นอาสาสมัครช่วยจัดทำข้อมูลสารสนเทศของชุมชน	4.11	0.81	3.83	1.00	3.50**
48.	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชนระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น	3.59	0.91	3.74	0.99	-1.75
49.	จัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากส่วนราชการ องค์กรเอกชน กลุ่มบุคคล และสมาชิก	3.55	1.01	3.67	1.00	-1.35
50.	มีรายละเอียดภูมิปัญญาชาวบ้านให้ศึกษาค้นคว้าได้	3.34	1.09	3.45	1.07	-1.13
51.	ข้อมูลชุมชนทุกประเภทจัดเก็บเป็นเอกสารรูปเล่ม	3.74	1.08	3.68	1.05	-2.26*
52.	มีแผ่นภาพ รูปภาพและสไลด์ เรื่องของชุมชนให้บริการ	3.68	0.95	3.67	1.03	0.13
53.	ข้อมูลประเภทสถิติ กราฟ แผนภูมิ จัดแสดงไว้บนป้ายประกาศ	3.66	1.01	3.71	1.02	-1.24

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	ชาย		หญิง		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
54.	นักเรียนนักศึกษาและสมาชิกสามารถนำข้อมูลไปอ้างอิงได้	3.77	0.94	3.77	1.00	0.00
55.	กรรมการชุมชนนำข้อมูลชุมชนจากห้องสมุดประชาชนไปใช้ในการวางแผน	3.84	0.89	3.73	0.99	1.44
56.	สมาชิกและผู้ต้องการใช้ข้อมูลชุมชนสามารถสำเนาไปได้	3.50	0.86	3.82	1.00	1.03
57.	สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการจัดทำและปรับปรุงข้อมูลชุมชนทุกครั้งที่ทำการปรับปรุง	3.86	0.58	3.76	0.99	1.18
58.	ข้อมูลที่มีเนื้อหาสาระมากเกินไปในโปรแกรมคอมพิวเตอร์	3.79	0.94	3.75	0.99	0.45
59.	เจ้าหน้าที่ห้องสมุดใช้ข้อมูลชุมชนเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงห้องสมุด	3.71	1.05	3.73	1.08	-0.16
60.	จัดห้องสมุดให้เป็นที่ประชุมของคณะกรรมการชุมชน	3.77	1.01	3.63	1.16	1.47
	รวม	3.83	0.55	3.82	0.63	0.23

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน ระหว่างสมาชิกเพศชายกับสมาชิกเพศหญิง โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน ระหว่างสมาชิกเพศชายกับสมาชิกเพศหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ข้อ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน
อำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นรายข้อและโดยส่วนรวม จำแนกตามกลุ่มอายุ

ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ให้สมาชิกยืมหนังสือไปอ่านครั้งละไม่เกิน 4 เล่ม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	2 517	6.37 377.53	3.18 0.73	4.36*
	รวม	519	383.90		
2. จัดกิจกรรมแนะนำการใช้บัตรรายการเพื่อค้นหาหนังสือเดือนละครั้ง	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	2 517	4.39 495.05	2.19 0.95	2.29
	รวม	519	499.44		
3. จัดหนังสือขึ้นชั้นสอดคล้องกับมุมกิจกรรมที่แสดงไว้	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	2 517	10.87 302.28	5.43 0.58	9.29**
	รวม	519	313.15		
4. สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือและสื่ออื่นๆ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	2 517	16.25 447.31	8.12 0.86	9.39**
	รวม	519	463.56		
5. มีเทปเสียงคำบรรยายและเครื่องเทปพร้อมหูฟังให้บริการจำนวน 4 ชุด	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	2 517	20.66 502.44	10.33 0.97	10.62**
	รวม	519	523.10		

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านการจัดการศึกษาตามอรรถาศัย	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
6. มีเทปวิดีโอทัศน์ให้สมาชิกยืมไปดูนอกห้องสมุดได้	ระหว่างกลุ่ม	2	14.54	7.27	9.42**
	ภายในกลุ่ม	517	398.82	0.77	
	รวม	519	413.36		
7. มีสื่อโสตและเครื่องดูสโสตให้บริการจำนวน 5 ชุด	ระหว่างกลุ่ม	2	15.71	7.85	11.14**
	ภายในกลุ่ม	517	364.59	0.70	
	รวม	519	380.30		
8. บริการสำเนาเอกสารคิดค่าบริการเท่ากับราคาท้องตลาด	ระหว่างกลุ่ม	2	26.69	13.34	9.98**
	ภายในกลุ่ม	517	691.30	1.33	
	รวม	519	717.99		
9. บริการโทรสาร โทรศัพท์คิดค่าบริการเท่ากับราคาท้องตลาด	ระหว่างกลุ่ม	2	13.97	6.98	7.16**
	ภายในกลุ่ม	517	504.15	0.97	
	รวม	519	518.12		
10. จัดอาหารว่างและเครื่องดื่มให้สมาชิกบริการด้วยตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	2	17.32	8.66	9.91**
	ภายในกลุ่ม	517	451.57	0.87	
	รวม	519	468.89		

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
11. มีนิทรรศการถาวรแสดงไว้ อย่างน้อย 1 เรื่อง	ระหว่างกลุ่ม	2	17.10	8.55	9.41 ^{**}
	ภายในกลุ่ม	517	469.79	0.90	
	รวม	519	486.89		
12. จัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ	ระหว่างกลุ่ม	2	15.68	7.84	10.53 ^{**}
	ภายในกลุ่ม	517	385.08	0.74	
	รวม	519	400.76		
13. มีปฏิทินกำหนดวันและระยะเวลา ที่แสดงนิทรรศการแน่นอน	ระหว่างกลุ่ม	2	16.80	8.39	9.62 ^{**}
	ภายในกลุ่ม	517	451.07	0.87	
	รวม	519	467.87		
14. นิทรรศการจัดแบบมีการเคลื่อนไหว หรือใช้ระบบแสงเสียง	ระหว่างกลุ่ม	2	2.63	1.31	1.22
	ภายในกลุ่ม	517	552.73	1.06	
	รวม	519	555.36		
15. ให้ผู้ชมนิทรรศการสามารถ ทดลองได้ สัมผัสได้	ระหว่างกลุ่ม	2	10.90	5.45	7.15 ^{**}
	ภายในกลุ่ม	517	394.05	0.76	
	รวม	519	404.95		

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
16. เนื้อหาในนิตรรศการเป็นเรื่องวิชาการที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตและอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	5.65	2.82	3.34
	ภายในกลุ่ม	517	436.22	0.84	
	รวม	519	441.87		
17. นิตรรศการจัดไว้ในบริเวณเอนกประสงค์หรือบริเวณที่พักผ่อน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.25	0.62	0.60
	ภายในกลุ่ม	517	534.82	1.03	
	รวม	519	536.07		
18. มีเอกสารเผยแพร่สำหรับแจกสมาชิกและผู้ชมนิตรรศการทุกคน	ระหว่างกลุ่ม	2	7.56	3.78	3.12*
	ภายในกลุ่ม	517	626.40	1.21	
	รวม	519	633.96		
19. จัดมุมครอบครัวให้บริการสำหรับเด็กโดยเฉพาะ	ระหว่างกลุ่ม	2	5.11	2.55	2.50
	ภายในกลุ่ม	517	527.78	1.02	
	รวม	519	532.89		
20. มีโทรทัศน์ให้บริการในห้องโสตฯ 1 เครื่องและมุมเด็ก 1 เครื่อง	ระหว่างกลุ่ม	2	13.52	6.76	8.12**
	ภายในกลุ่ม	517	430.48	0.83	
	รวม	519	444.00		

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	8.78	4.38	16.94**
	ภายในกลุ่ม	517	133.92	0.25	
	รวม	519	142.70		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่าสมาชิกที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 13 ข้อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า สมาชิกที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ กลุ่มอายุใดบ้างที่มีความคิดเห็นในกิจกรรมการให้บริการด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยที่แตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ดังปรากฏในตาราง 18-33

ตาราง 18 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่องให้สมาชิก
ยืมหนังสือไปอ่านครั้งละไม่เกิน 4 เล่ม จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี	15 - 25 ปี
		4.07	4.25	4.34
มากกว่า 25 ปี	4.07	-	0.18	0.27*
ต่ำกว่า 15 ปี	4.25		-	0.09
15 - 25 ปี	4.34			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุ 15 - 25 ปี เห็นด้วยกับกิจกรรมการให้บริการ
ของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ในเรื่องให้สมาชิกยืมหนังสือ
ไปอ่านครั้งละ 4 เล่ม มากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง จัดหนังสือ
 ขึ้นชั้นสอดคล้องกับมุมกิจกรรมที่จัดแสดงไว้ จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี
		4.00	4.31	4.44
มากกว่า 25 ปี	4.00	-	0.31**	0.44**
15 - 25 ปี	4.31		-	0.13
ต่ำกว่า 15 ปี	4.44			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 19 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุ 15-25 ปี และกลุ่มอายุ ต่ำกว่า 15 ปีเห็นด้วยกับ
 กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ในเรื่อง
 จัดหนังสือขึ้นชั้นสอดคล้องกับมุมกิจกรรมที่จัดแสดงไว้ มากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง สมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือและสื่ออื่นๆ จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี
		3.81	4.16	4.24
มากกว่า 25 ปี	3.81	-	0.35**	0.43**
15 - 25 ปี	4.16		-	0.08
ต่ำกว่า 15 ปี	4.24			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 20 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุ 15-25 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี เห็นด้วยกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ในเรื่องสมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือและสื่ออื่นๆ มากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัยตัย เรื่อง มีเทปเสียง
คำบรรยายและเครื่องเทปพร้อมหูฟังให้บริการจำนวน 4 ชุด จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี
		3.85	4.22	4.34
มากกว่า 25 ปี	3.85	-	0.37**	0.49**
15 - 25 ปี	4.22		-	0.08
ต่ำกว่า 15 ปี	4.34			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 21 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุ 15-25 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี เห็นด้วย
กับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัยตัย
ในเรื่องมีเทปเสียงคำบรรยายและเครื่องเทปพร้อมหูฟังให้บริการจำนวน 4 ชุด มากกว่าสมาชิก
กลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
สำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง มีวิดิทัศน์ให้สมาชิกยืมไปดูนอกห้องสมุดได้ จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี
		4.17	4.22	4.55
มากกว่า 25 ปี	4.17	-	0.05	0.33**
15 - 25 ปี	4.22		-	0.33**
ต่ำกว่า 15 ปี	4.55			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 22 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี เห็นด้วยกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่องมีวิดิทัศน์ให้สมาชิกยืมไปดูนอกห้องสมุดได้ มากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุ 15-25 ปี และสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัชยาศัย เรื่อง มีสไลด์ และเครื่องคูสไลด์ให้บริการจำนวน 5 ชุด จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี
		4.10	4.41	4.53
มากกว่า 25 ปี	4.10	-	0.31**	0.43**
15 - 25 ปี	4.41		-	0.12
ต่ำกว่า 15 ปี	4.53			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 23 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุ 15-25 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี เห็นด้วยกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัชยาศัย เรื่อง มีสไลด์และเครื่องคูสไลด์ให้บริการจำนวน 5 ชุด มากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอรรถศาสตร์ เรื่อง บริการ
 สำเนาเอกสารคิดค่าบริการเท่ากับราคาห้องตลาด จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี
		3.15	3.56	3.71
มากกว่า 25 ปี	3.15	-	0.41**	0.56**
15 - 25 ปี	3.56		-	0.15
ต่ำกว่า 15 ปี	3.71			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 24 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุ 15-25 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี เห็นด้วยกับ
 กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอรรถศาสตร์ เรื่อง
 บริการสำเนาเอกสารคิดค่าบริการเท่ากับห้องตลาด มากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี อย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัยาศัย เรื่อง บริการ
โทรสารโทรศัพท์คิดค่าบริการเท่ากับห้องตลาด จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี
		3.68	3.83	4.09
มากกว่า 25 ปี	3.68	-	0.15	0.41**
15 - 25 ปี	3.83		-	0.26**
ต่ำกว่า 15 ปี	4.09			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 25 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี เห็นด้วยกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัยาศัย เรื่องบริการโทรสารโทรศัพท์คิดค่าบริการเท่ากับห้องตลาดมากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุ 15-25 ปี และสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง
มีอาหารว่างและเครื่องดื่มให้สมาชิกบริการด้วยตนเอง จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี
		3.57	3.90	4.02
มากกว่า 25 ปี	3.57	-	0.33**	0.45**
15 - 25 ปี	3.90		-	0.12
ต่ำกว่า 15 ปี	4.02			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 26 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุ 15-25 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี เห็นด้วยกับ
กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง
มีอาหารว่างและเครื่องดื่มให้สมาชิกบริการด้วยตนเอง มากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง มินิทรศการถาวรแสดงไว้อย่างน้อย 1 เรื่อง จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี
		3.70	3.95	4.16
มากกว่า 25 ปี	3.70	-	0.25**	0.46**
15 - 25 ปี	3.95		-	0.21**
ต่ำกว่า 15 ปี	4.16			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 27 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี สมาชิกกลุ่มอายุ 15 - 25 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 1 ปี เห็นด้วยกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ในเรื่อง มินิทรศการถาวรแสดงไว้อย่างน้อย 1 เรื่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่

ตาราง 28 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง จัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี
		3.75	4.07	4.18
มากกว่า 25 ปี	3.75	-	0.32**	0.43**
15 - 25 ปี	4.07		-	0.11
ต่ำกว่า 15 ปี	4.18			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 28 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุ 15-25 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี เห็นด้วยกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง จัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ มากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 29 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง มีปฏิทินกำหนดวันและระยะเวลาที่แสดงนิทรรศการแน่นอน จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี
		3.77	4.01	4.22
มากกว่า 25 ปี	3.77	-	0.24**	0.45**
15 - 25 ปี	4.01		-	0.21**
ต่ำกว่า 15 ปี	4.22			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 29 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี สมาชิกกลุ่มอายุ 15 - 25 ปี และสมาชิกกลุ่มอายุน้อยกว่า 15 ปี มีความเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ในเรื่อง มีปฏิทินกำหนดวันและระยะเวลาที่แสดงนิทรรศการแน่นอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่

ตาราง 30 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง ให้ผู้ชม
 นิทรรศการสามารถทดลองได้ สัมผัสได้ จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี
		4.02	4.28	4.37
มากกว่า 25 ปี	4.02	-	0.26**	0.35**
15 - 25 ปี	4.28		-	0.09
ต่ำกว่า 15 ปี	4.37			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 30 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุ 15-25 ปี และกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี เห็นด้วยกับ
 กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่องให้
 ผู้ชมนิทรรศการสามารถทดลองได้สัมผัสได้ มากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี อย่างมีนัย
 สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 31 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอรรถศาสตร์ เรื่อง เนื้อหาใน
 นิทรรศการเป็นเรื่องวิชาการเกี่ยวกับวิถีชีวิตและอาชีพ จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี
		4.06	4.22	4.33
มากกว่า 25 ปี	4.06	-	0.16	0.27*
15 - 25 ปี	4.22		-	0.11
ต่ำกว่า 15 ปี	4.33			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 31 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี เห็นด้วยกับกิจกรรมการให้บริการ
 ของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอรรถศาสตร์ เรื่องเนื้อหาในนิทรรศการ
 เป็นเรื่องวิชาการเกี่ยวกับวิถีชีวิตและอาชีพ มากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี อย่างมีนัย
 สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 32 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอรรถศาสตร์ เรื่อง มีเอกสารเผยแพร่สำหรับแจกสมาชิกและผู้ชมนิทรรศการทุกคน จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 15 ปี	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี
		3.72	3.94	4.00
ต่ำกว่า 15 ปี	3.72	-	0.22	0.28*
มากกว่า 25 ปี	3.94		-	0.06
15 - 25 ปี	4.00			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 32 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุ 15 - 25 ปี เห็นด้วยกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอรรถศาสตร์ เรื่องมีเอกสารเผยแพร่สำหรับแจกสมาชิกและผู้ชมนิทรรศการทุกคน มากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 33 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง มีเครื่องรับโทรศัพท์ให้บริการในห้องโสตฯ 1 เครื่องและมุมเด็ก 1 เครื่อง จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	15 - 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี
		3.82	3.93	4.21
มากกว่า 25 ปี	3.82	-	0.11	0.39**
15 - 25 ปี	3.93		-	0.28**
ต่ำกว่า 15 ปี	4.21			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 33 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี เห็นด้วยกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่องมีเครื่องรับโทรศัพท์ให้บริการในห้องโสตฯ 1 เครื่องและมุมเด็ก 1 เครื่อง มากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุ 15 - 25 ปี และสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 34 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน
อำเภอ ในด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เป็นรายข้อและโดยส่วนรวม จำแนกตามกลุ่มอายุ

ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
21. มีแบบเรียนการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญให้บริการครบทุกวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.43	1.21	1.01
	ภายในกลุ่ม	517	619.55	1.19	
	รวม	519	621.98		
22. ให้สมาชิกยืมแบบเรียนไปเรียนได้ ตลอดภาคเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.97	0.48	0.41
	ภายในกลุ่ม	517	611.01	1.18	
	รวม	519	611.98		
23. มีชุดการเรียนด้วยตนเองในเรื่อง ประสบการณ์ชีวิตและอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.49	1.74	1.72
	ภายในกลุ่ม	517	523.81	1.01	
	รวม	519	527.30		
24. เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนสื่อ แบบเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.08	1.04	1.25
	ภายในกลุ่ม	517	427.88	0.82	
	รวม	519	429.96		
25. มีอุปกรณ์ชุดวิทยาศาสตร์ ชุดทดลอง ให้ยืมใช้ได้	ระหว่างกลุ่ม	2	7.02	3.51	4.25*
	ภายในกลุ่ม	517	426.54	0.82	
	รวม	519	433.56		

ตาราง 34 (ต่อ)

ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
26. มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาในท้องถิ่นให้ศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.25	1.12	1.33
	ภายในกลุ่ม	517	436.18	0.77	
	รวม	519	438.43		
27. มีสื่อแนะแนวการศึกษาและอาชีพสำหรับแจกสมาชิก	ระหว่างกลุ่ม	2	2.97	1.48	1.77
	ภายในกลุ่ม	517	432.90	0.83	
	รวม	519	435.87		
28. มีห้องสำหรับบริการแนะแนวที่เป็นสัดส่วน	ระหว่างกลุ่ม	2	7.44	3.72	4.88**
	ภายในกลุ่ม	517	393.71	1.33	
	รวม	519	401.15		
29. จัดบริการสาธิตให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 เรื่อง	ระหว่างกลุ่ม	2	8.37	4.18	5.34**
	ภายในกลุ่ม	517	405.42	0.78	
	รวม	519	413.79		
30. มีข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งงานว่างและอาชีพต่างๆ เป็นข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	2	3.30	1.65	2.09
	ภายในกลุ่ม	517	406.96	0.87	
	รวม	519	410.26		

ตาราง 34 (ต่อ)

ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
31. จัดให้มีห้องหรือบริเวณที่พบกลุ่ม การศึกษาสายสามัญและ ห้องเรียนสายอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	2 517	2.16 495.77	1.07 0.95	1.12
	รวม	519	497.93		
32. จัดสิ่งอำนวยความสะดวก โต๊ะเก้าอี้ กระดาน เครื่องฉายข้ามศีรษะ ให้สมาชิกหยิบใช้ได้สะดวก	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	2 517	0.12 566.45	0.05 1.09	0.05
	รวม	519	566.57		
33. จัดตารางบริการปิดประกาศไว้ ให้เห็นชัดเจน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	2 517	1.92 505.23	0.96 0.97	0.98
	รวม	519	507.15		
34. จัดสื่อการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุน การพบกลุ่มอย่างเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	2 517	5.04 483.40	2.51 1.06	2.69
	รวม	519	488.44		
35. จัดบุคลากร อาสาสมัคร ตัวแทน ผู้เรียน สมาชิกให้ร่วมบริการ ห้องสมุดประชาชน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	2 517	0.31 470.91	0.15 0.91	0.16
	รวม	519	471.22		

ตาราง 34 (ต่อ)

ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
36. มีห้องสำหรับเรียนทางไกลไทยคม	ระหว่างกลุ่ม	2	4.49	2.24	2.71
	ภายในกลุ่ม	517	428.00	0.82	
	รวม	519	432.49		
37. มีอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมให้ใช้งานได้ตลอดเวลา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.31	0.15	0.19
	ภายในกลุ่ม	517	427.28	0.82	
	รวม	519	427.59		
38. จัดมุมหรือห้องไว้สำหรับบริการเป็นรายคนและรายกลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.33	0.16	0.23
	ภายในกลุ่ม	517	365.04	0.70	
	รวม	519	365.37		
39. มีตารางออกอากาศแจกให้กับผู้สนใจอย่างเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.98	1.49	2.39
	ภายในกลุ่ม	517	322.02	0.62	
	รวม	519	325.00		
40. มีตำนานเทพวิดิทัศน์ที่ออกอากาศแล้วให้ทบทวนได้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.49	0.74	1.12
	ภายในกลุ่ม	517	341.97	0.66	
	รวม	519	343.46		

ตาราง 34 (ต่อ)

ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	1.75	0.89	2.50
	ภายในกลุ่ม	517	180.44	0.34	
	รวม	519	182.19		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 34 แสดงว่าสมาชิกที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อ 28,29 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ คือ ข้อ 25 และนอกจากนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า สมาชิกที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ กลุ่มอายุใดบ้างที่มีความคิดเห็นในกิจกรรมการให้บริการด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่แตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ ดังปรากฏในตาราง 35 - 37

ตาราง 35. เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เรื่อง มีอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ ชุดทดลองให้ยืมใช้ได้ จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{x}$	มากกว่า 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี	15 - 25 ปี
		3.67	3.76	3.92
มากกว่า 25 ปี	3.67	-	0.09	0.25*
ต่ำกว่า 15 ปี	3.76		-	0.16
15 - 25 ปี	3.92			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 35 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุ 15-25 ปี เห็นด้วยกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ในเรื่องมีอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ ชุดทดลองให้ยืมใช้ได้ มากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 36 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เรื่อง มีห้อง
 สำหรับบริการแนะแนวที่เป็นสัดส่วน จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี	15 - 25 ปี
		3.75	4.01	4.02
มากกว่า 25 ปี	3.75	-	0.26**	0.27**
ต่ำกว่า 15 ปี	4.01		-	0.01
15 - 25 ปี	4.02			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 36 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี และกลุ่มอายุ 15-25 ปี เห็นด้วยกับ
 กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอโนนเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษานอก
 โรงเรียน ในเรื่องมีห้องสำหรับบริการแนะแนวที่เป็นสัดส่วน มากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า
 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 37 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เรื่อง จัดบริการ
 สาธิตให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 เรื่อง จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี	15 - 25 ปี
		3.75	4.02	4.03
มากกว่า 25 ปี	3.75	-	0.27**	0.28**
ต่ำกว่า 15 ปี	4.02		-	0.01
15 - 25 ปี	4.03			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 37 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี และกลุ่มอายุ 15-25 ปี เห็นด้วยกับ
 กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษานอก
 โรงเรียน ในเรื่องจัดบริการสาธิตให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 เรื่อง มากกว่า
 สมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่าง
 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 38 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน เป็นรายข้อและโดยส่วนรวม จำแนกตามกลุ่มอายุ

ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
41. มีข้อมูลสภาพท้องถิ่นต่างๆไป ของชุมชนครบถ้วน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.91	1.95	3.02*
	ภายในกลุ่ม	517	334.39	0.64	
	รวม	519	338.30		
42. ข้อมูลชุมชนได้แยกประเภทเป็น หมวดหมู่ค้นหาง่าย	ระหว่างกลุ่ม	2	2.17	1.08	1.68
	ภายในกลุ่ม	517	334.19	0.64	
	รวม	519	336.36		
43. ข้อมูลที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีมี รายละเอียดและรูปแบบจำลอง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.75	0.37	0.53
	ภายในกลุ่ม	517	366.43	0.70	
	รวม	519	367.18		
44. ข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชน จัดเป็นนิทรรศการถาวร	ระหว่างกลุ่ม	2	3.35	1.67	1.92
	ภายในกลุ่ม	517	450.91	0.87	
	รวม	519	454.26		
45. สมาชิกช่วยสำรวจความต้องการ ของชุมชนปีละครั้ง	ระหว่างกลุ่ม	2	1.18	0.58	0.74
	ภายในกลุ่ม	517	411.20	0.79	
	รวม	519	412.38		

ตาราง 38 (ต่อ)

ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
46. ปรับปรุงข้อมูลทั่วไปของชุมชน อย่างน้อยปีละครั้ง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.53	0.26	0.29
	ภายในกลุ่ม	517	471.27	0.91	
	รวม	519	471.80		
47. สมาชิกได้เป็นอาสาสมัครช่วย จัดทำข้อมูลสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.04	0.52	0.61
	ภายในกลุ่ม	517	443.62	0.85	
	รวม	519	444.67		
48. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชน ระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	2	2.09	1.04	1.15
	ภายในกลุ่ม	517	469.01	0.90	
	รวม	519	471.01		
49. จัดเก็บข้อมูลชุมชนจากส่วนราชการ องค์กรเอกชน กลุ่มบุคคลและ สมาชิก	ระหว่างกลุ่ม	2	1.03	0.51	0.50
	ภายในกลุ่ม	517	526.27	1.01	
	รวม	519	527.30		
50. มีรายละเอียดภูมิปัญญาชาวบ้าน ให้ศึกษาค้นคว้าได้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.14	0.06	0.05
	ภายในกลุ่ม	517	608.66	1.17	
	รวม	519	608.80		

ตาราง 38 (ต่อ)

ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
51. ข้อมูลชุมชนทุกประเภทจัดเก็บเป็นเอกสารรูปเล่ม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.44	0.71	0.62
	ภายในกลุ่ม	517	593.32	0.95	
	รวม	519	594.76		
52. มีแผ่นภาพ รูปภาพและสไลด์เรื่องราวของชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.05	0.52	0.52
	ภายในกลุ่ม	517	513.59	0.99	
	รวม	519	514.64		
53. ข้อมูลประเภทสถิติ กราฟ แผนภูมิแสดงไว้บนป้ายประกาศ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.54	0.27	0.26
	ภายในกลุ่ม	517	541.56	1.04	
	รวม	519	542.10		
54. นักเรียนนักศึกษาและสมาชิกสามารถนำข้อมูลชุมชนไปอ้างอิงได้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.56	0.28	0.29
	ภายในกลุ่ม	517	489.56	0.94	
	รวม	519	490.12		
55. กรรมการชุมชนนำข้อมูลชุมชนจากห้องสมุดไปใช้ในการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.04	1.02	1.14
	ภายในกลุ่ม	517	462.40	0.89	
	รวม	519	464.44		

ตาราง 38 (ต่อ)

ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
56. สมาชิกและผู้ต้องการใช้ข้อมูลชุมชนสามารถสำเนาไปใช้ได้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.21	0.60	0.69
	ภายในกลุ่ม	517	453.36	0.87	
	รวม	519	454.57		
57. สมาชิกมีส่วนร่วมในการจัดทำและปรับปรุงข้อมูลทุกครั้งที่ทำกรปรับปรุง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.38	0.19	0.21
	ภายในกลุ่ม	517	448.52	0.86	
	รวม	519	448.90		
58. ข้อมูลที่มีเนื้อหาสาระมากเก็บไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.93	0.46	0.49
	ภายในกลุ่ม	517	488.29	0.94	
	รวม	519	489.22		
59. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดใช้ข้อมูลชุมชนเป็นข้อมูลในการปรับปรุงห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	2	0.79	0.39	0.34
	ภายในกลุ่ม	517	594.43	1.14	
	รวม	519	595.22		
60. จัดห้องสมุดให้เป็นที่พักของคณะกรรมการชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.25	1.12	0.87
	ภายในกลุ่ม	517	668.14	1.29	
	รวม	519	670.39		

ตาราง 38 (ต่อ)

ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	0.29	0.14	0.14
	ภายในกลุ่ม	517	182.75	0.34	
	รวม	519	183.04		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 38 แสดงว่าสมาชิกที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ คือมีข้อมูลสภาพท้องถิ่นทั่วไปของชุมชนครบถ้วน และนอกจากนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า สมาชิกที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง กลุ่มอายุใดบ้างที่มีความคิดเห็น ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่แตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ ดังปรากฏในตาราง 39

ตาราง 39 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน เรื่อง มีข้อมูลสภาพท้องถิ่น
ทั่วไปของชุมชนครบถ้วน จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 25 ปี	ต่ำกว่า 15 ปี	15 - 25 ปี
		4.09	4.28	4.28
มากกว่า 25 ปี	4.09	-	0.19*	0.19*
ต่ำกว่า 15 ปี	4.28		-	0.00
15 - 25 ปี	4.28			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 39 แสดงว่าสมาชิกกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี และกลุ่มอายุ 15-25 ปี เห็นด้วยกับ
กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน
ในเรื่องมีข้อมูลสภาพท้องถิ่นทั่วไปของชุมชนครบถ้วน มากกว่าสมาชิกกลุ่มอายุมากกว่า 25 ปี
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 40 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด
ประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นรายข้อและ
โดยส่วนรวม จำแนกตามสถานภาพการศึกษา

ข้อที่	กิจกรรมด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	นักเรียน นักศึกษา		ไม่ได้กำลัง ศึกษา		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	ให้สมาชิกยืมหนังสือไปอ่านครั้งละไม่เกิน 4 เล่ม	4.25	0.81	4.21	0.90	0.56
2.	จัดกิจกรรมแนะนำการใช้บัตรรายการเพื่อค้นหา หนังสือเดือนละครึ่ง	4.12	0.91	4.01	1.04	1.57
3.	จัดหนังสือขึ้นชั้นสอดคล้องกับกิจกรรมที่แสดงไว้	4.39	0.74	4.18	0.79	3.13**
4.	สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหา หนังสือและสื่ออื่นๆ	4.12	0.84	3.97	1.02	2.90**
5.	มีเทปเสียงคำบรรยาย และเครื่องเทปพร้อมหูฟัง ให้บริการจำนวน 4 ชุด	4.30	0.86	4.01	1.11	3.31**
6.	มีเทปวิดิทัศน์ ให้สมาชิกยืมไปดูนอกห้องสมุดได้	4.38	0.85	4.25	0.92	1.72
7.	มีสไลด์ และเครื่องดูสไลด์ให้บริการ จำนวน 5 ชุด	4.48	0.76	4.23	0.93	3.36**
8.	บริการสำเนาเอกสารคิดค่าบริการเท่ากับ ราคาห้องตลาด	3.65	1.14	3.36	1.19	2.59**
9.	บริการโทรสารโทรศัพท์คิดค่าบริการเท่ากับราคา ห้องตลาด	3.95	0.91	3.79	1.06	1.85
10.	มีอาหารว่างและเครื่องดื่มให้สมาชิก บริการด้วยตนเอง	3.98	0.91	3.72	0.97	3.16**
11.	มีนิทรรศการถาวรแสดงอย่างน้อย 1 เรื่อง	4.08	0.90	3.82	1.01	3.10**
12.	จัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ	4.10	0.84	3.93	0.90	2.25*
13.	มีปฏิทินกำหนดวันและระยะเวลาที่แสดง นิทรรศการแน่นอน	4.13	0.93	3.89	0.98	2.98**
14.	นิทรรศการจัดแบบมีการเคลื่อนไหว หรือใช้ระบบแสงเสียง	3.98	0.99	3.77	1.06	2.34*

ตาราง 40 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	นักเรียน นักศึกษา		ไม่ได้กำลัง ศึกษา		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
15	ให้ผู้ชมนิทรรศการสามารถทดลองได้ สัมผัสได้	4.33	0.82	4.15	0.93	2.34*
16	เนื้อหาในนิทรรศการเป็นเรื่องวิชาการที่เกี่ยวกับ วิถีชีวิตและอาชีพ	4.31	0.79	4.11	1.02	2.48*
17	นิทรรศการจัดในบริเวณเอนกประสงค์ หรือบริเวณที่พักผ่อน	4.14	1.04	4.00	0.98	1.60
18	มีเอกสารเผยแพร่สำหรับแจกสมาชิก และผู้เข้าชมนิทรรศการทุกคน	3.81	1.19	3.97	1.00	1.67
19.	จัดมุมครอบครัวไว้บริการสำหรับเด็กโดยเฉพาะ	4.06	1.01	4.03	1.00	0.35
20.	มีเครื่องรับโทรทัศน์ไว้บริการที่ห้องโสต 1 เครื่อง และมุมครอบครัว 1 เครื่อง	4.09	0.88	3.90	0.95	2.28*
	รวม	4.14	0.49	3.96	0.53	3.82**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 40 แสดงว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของ
ห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ระหว่างสมาชิกที่เป็น
นักเรียนนักศึกษากับสมาชิกที่ไม่ได้กำลังศึกษา โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการ
ของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยระหว่างสมาชิกที่เป็นนักเรียน
นักศึกษากับสมาชิกที่ไม่ได้กำลังศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน
8 ข้อ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ข้อ นอกนั้นแตกต่างกัน
อย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 41 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เป็นรายชื่อและโดยส่วนรวม จำแนกตามสถานภาพการศึกษา

ข้อที่	กิจกรรมด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	นักเรียน นักศึกษา		ไม่ได้กำลัง ศึกษา		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
21.	มีแบบเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญครบทุกวิชา	3.66	1.09	3.75	1.09	-0.92
22.	ให้สมาชิกยืมแบบเรียนไปเรียนได้ตลอดภาคเรียน	3.68	1.09	3.72	1.08	-0.90
23.	มีชุดการเรียนด้วยตนเองในเรื่องประสบการณ์ชีวิตและอาชีพ	3.88	0.96	3.84	1.04	0.48
24.	เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนสื่อแบบเรียน	3.96	0.86	4.01	0.95	-0.58
25.	มีอุปกรณ์ชุดวิทยาศาสตร์ ชุดทดลอง ให้ยืมใช้ได้	3.77	0.84	3.81	0.98	-0.84
26.	มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาในท้องถิ่นให้ศึกษาได้	3.81	0.86	3.86	0.97	-0.57
27.	มีสื่อแนะแนวการศึกษาและอาชีพสำหรับแจกสมาชิก	4.01	0.86	3.95	0.95	0.86
28.	มีห้องสำหรับบริการแนะแนวที่เป็นสัดส่วน	3.97	0.83	3.96	0.92	0.85
29.	จัดบริการสาริตให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 เรื่อง	4.01	0.82	3.89	0.95	1.52
30.	มีเอกสารเกี่ยวกับตำแหน่งงานว่างและอาชีพต่างๆแจกสมาชิก	4.05	0.85	4.06	0.92	0.01
31.	จัดให้มีห้องหรือบริเวณที่พบกลุ่มการศึกษาสายสามัญและห้องเรียนสายอาชีพ	3.98	0.94	3.99	1.01	-0.18
32.	มีสิ่งอำนวยความสะดวก โต๊ะ เก้าอี้ กระจกาน เครื่องฉายข้ามศีรษะให้สมาชิกหยิบใช้ได้สะดวก	3.65	1.00	3.61	1.08	0.34
33.	จัดตารางบริการต่างๆ ปิดประกาศไว้ให้ชัดเจน	3.63	0.95	3.75	0.01	1.38
34.	จัดสื่อการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการพบกลุ่มของสมาชิกอย่างเพียงพอ	3.98	0.89	3.94	1.04	0.50

ตาราง 41 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการศึกษานอกโรงเรียน	นักเรียน นักศึกษา		ไม่ได้กำลัง ศึกษา		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
35.	จัดบุคลากร อาสาสมัคร ตัวแทนผู้เรียน สมาชิก ให้ร่วมบริการในกิจกรรมต่างๆ ของห้องสมุด ประชาชน	3.73	0.93	3.80	0.97	-0.83
36.	มีห้องสำหรับเรียนทางไกลไทยคม	3.77	0.87	3.73	0.95	0.48
37.	มีอุปกรณ์รับสัญญาณดาวเทียมให้ใช้งานได้ ตลอดเวลา	3.89	0.90	4.00	0.91	-1.40
38.	จัดมุมหรือห้องเรียนไว้บริการเป็นรายคน และรายกลุ่ม	4.24	0.81	4.28	0.86	0.63
39.	มีตารางออกอากาศแจกให้กับผู้สนใจอย่างเพียงพอ	4.29	0.77	4.26	0.81	0.33
40.	มีสำเนาทวีดิทัศน์ที่ออกอากาศแล้วให้ทบทวนได้	4.24	0.83	4.26	0.79	-0.32
	รวม	3.91	0.56	3.92	0.62	-0.21

จากตาราง 41 แสดงว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนระหว่างสมาชิกที่เป็นนักเรียนนักศึกษากับสมาชิกที่ไม่ได้กำลังศึกษา โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนระหว่างสมาชิกที่เป็นนักเรียนนักศึกษากับสมาชิกที่ไม่ได้กำลังศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ตาราง 42 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด
ประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน เป็นรายข้อและโดยส่วนรวม
จำแนกตามสถานภาพการศึกษา

ข้อที่	กิจกรรมด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	นักเรียน นักศึกษา		ไม่ได้กำลัง ศึกษา		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
41.	มีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพท้องถิ่นทั่วไป ของชุมชนครบถ้วน	4.29	0.74	4.16	0.86	1.74
42.	ข้อมูลชุมชนได้แยกประเภทเป็นหมวดหมู่ ค้นหาง่าย	4.13	0.77	4.12	0.83	0.05
43.	ข้อมูลชุมชนที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีมีรายละเอียด และรูปแบบจำลอง	4.08	0.84	4.13	0.83	-0.68
44.	ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชนจัดเป็น นิทรรศการถาวร	4.04	0.90	4.06	0.96	-0.28
45.	สมาชิกช่วยสำรวจความต้องการของชุมชน ปีละครั้ง	4.11	0.68	4.07	0.92	0.54
46.	ปรับปรุงข้อมูลทั่วไปของชุมชนอย่างน้อย ปีละครั้ง	3.93	0.93	4.03	0.97	1.20
47.	สมาชิกได้เป็นอาสาสมัครช่วยจัดทำข้อมูล สารสนเทศของชุมชน	3.98	0.87	3.96	0.97	0.14
48.	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชนระหว่าง หน่วยงานในท้องถิ่น	3.65	0.90	3.68	1.00	-0.46
49.	จัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากส่วนราชการ องค์กรเอกชน กลุ่มบุคคล และสมาชิก	3.66	0.99	3.56	1.01	1.09
50.	มีรายละเอียดภูมิปัญญาชาวบ้านของชุมชน ให้ศึกษาค้นคว้าได้	3.41	1.08	3.38	1.08	0.24
51.	ข้อมูลชุมชนทุกประเภทจัดเก็บเป็นเอกสารรูปเล่ม	3.68	1.01	3.55	1.12	0.61
52.	มีแผ่นภาพ รูปภาพและสไลด์เรื่องของชุมชน ให้บริการ	3.63	0.94	3.73	1.04	-1.19

ตาราง 42 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน	นักเรียน นักศึกษา		ไม่ได้กำลัง ศึกษา		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
53.	ข้อมูลประเภทสถิติ กราฟ แผนภูมิ จัดแสดง บนป้ายประกาศ	3.65	0.97	3.66	1.06	-0.13
54.	นักเรียนนักศึกษาและสมาชิกสามารถนำข้อมูลชุมชน ไปอ้างอิงได้	3.81	0.90	3.74	1.03	0.81
55.	กรรมการชุมชนนำข้อมูลชุมชนจากห้องสมุด ประชาชนไปใช้ในการวางแผน	3.81	0.89	3.75	0.99	0.70
56.	สมาชิกและผู้ต้องการใช้ข้อมูลชุมชนสามารถ สำเนาไปได้	3.86	0.91	3.86	0.96	0.00
57.	สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการจัดทำและปรับปรุง ข้อมูลชุมชนทุกครั้งที่ทำการปรับปรุง	3.80	0.94	3.82	0.95	0.33
58.	ข้อมูลที่มีเนื้อหาสาระมากเกินไปใน โปรแกรมคอมพิวเตอร์	3.75	0.93	3.78	1.00	-0.36
59.	เจ้าหน้าที่ห้องสมุดใช้เป็นข้อมูลชุมชนเป็นข้อมูล ในการพิจารณาปรับปรุงห้องสมุด	3.73	1.07	3.72	1.06	0.08
60.	จัดห้องสมุดให้เป็นที่ประชุมของคณะกรรมการชุมชน	3.75	1.08	3.65	1.18	1.00
	รวม	3.83	0.59	3.82	0.59	0.20

จากตาราง 42 แสดงว่าความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของ
ห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชนระหว่างสมาชิกที่เป็นนักเรียน
นักศึกษากับสมาชิกที่ไม่ได้กำลังศึกษา โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด
ประชาชนอำเภอ ด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน ระหว่างสมาชิกที่เป็นนักเรียนนักศึกษากับสมาชิกที่ไม่ได้
กำลังศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายมงคล เทพกำเหน็ด
 ภูมิลำเนา 294/12 ซอยสันติสุข ถนนมนตรีสุริยวงศ์ ตำบลหน้าเมือง
 อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี 70000

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2502 ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านเกาะสวาสดี
 อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
- พ.ศ. 2508 มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ.3) โรงเรียนสมานคุณวิทยาทาน
 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- พ.ศ. 2511 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิค
 ภาคใต้สงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
- พ.ศ. 2513 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาอิเล็กทรอนิกส์
 วิทยาลัยเทคนิคภาคใต้สงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
- พ.ศ. 2525 ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พ.ศ. 2539 ปริญญาโทการศึกษา (กศ.ม.) สาขาการศึกษาผู้ใหญ่
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2513 ครูสอนวิชาชีพ สาขาวิชาไฟฟ้า สาขาวิชาช่างซ่อมวิทยุ
 โทรทัศน์ หน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ 19 อำเภอโพธาราม
 จังหวัดราชบุรี
- พ.ศ. 2519 หัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน ศูนย์การศึกษาประชาชน
 จังหวัดราชบุรี อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี
- พ.ศ. 2522 ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดราชบุรี
 อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
- พ.ศ. 2531 ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
 จังหวัดราชบุรี อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
- พ.ศ. 2534 - ปัจจุบัน ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
 จังหวัดเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอ
ในเขตภาคกลาง

บทคัดย่อ
ของ
มณฑล เทพกำเหนิด

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
พฤษภาคม 2539

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อ
กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง ในสามด้านคือ
ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านศูนย์
ข้อมูลชุมชน และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ และ
สถานภาพการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ สมาชิกห้องสมุดประชาชนอำเภอ 26 แห่ง
ในเขตภาคกลาง ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้น จำนวน 520 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสอบถามปลายเปิด
ซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.952 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ทดสอบค่าเอฟ และทดสอบ
ค่าเฉลี่ยรายคู่

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. สมาชิกมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน
อำเภอ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย
ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านศูนย์ข้อมูลชุมชนอยู่ในระดับมาก
2. สมาชิกเพศชายและสมาชิกเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้
บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น
ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01
3. สมาชิกที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของ
ห้องสมุดประชาชนอำเภอโดยรวมและด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอีก 2 ด้าน แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

4. สมาชิกที่เป็นนักเรียนนักศึกษาและสมาชิกที่ไม่ได้กำลังศึกษา มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของสมาชิกเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ หนังสือมีจำนวนน้อย รองลงมาได้แก่ สื่อและวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน หนังสือค่อนข้างเก่าและชำรุด งานการศึกษาทางไกลออกหลักฐานล่าช้า - หนังสือให้ยืมเรียนมีไม่เพียงพอ หนังสือไม่ทันสมัย ไม่มีสื่อและอุปกรณ์การศึกษา ข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลชุมชนมีน้อย ตามลำดับ

6. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของสมาชิกเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลางพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรมีหนังสือใหม่ๆ ที่หลากหลายชนิด รองลงมาได้แก่ ควรหาหนังสือที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ควรมีนิตยสารและวารสารให้มาก ควรจัดหาหนังสือวิทยากรใหม่ๆ และบันเทิง ควรมีหนังสือเกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่างๆ ควรจัดหาสื่อและอุปกรณ์ให้มากพอกับจำนวนผู้เรียนตามลำดับ

PUBLIC LIBRARY SERVICES AS PERCEIVED BY THEIR MEMBERS
TO CENTRAL REGION OF THAILAND

AN ABSTRACT
BY
MONGKHON THEPKAMNEOD

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University
May 1996

The purposes of this research were to study the opinions of member toward the public Library service in the central region of Thailand, in 3 aspects : Informal Education, Nonformal Education and Local information Center, and to compare opinions of member toward the public library services, in the central region of Thailand according to sex, age, and educational level

The sample used in this research were 520 members, who were selected from 26 unit of public library in the central region of Thailand. The multistage sampling technique was used as the selection method. The instrument use for collecting data was the rating scale questionnaire. The statistical used in analyzing data were frequency, percentage, mean, standard deviations, t-test, and F-test.

The findings were as follows :

1. The member perceived the opinion as member toward the public library service in all aspects and individual aspects at a high level.
2. The male and femal members perceived the opinion of member toward the public library services in total with no statically significant diffence, but in the aspect of Informal education with statically significant difference at the .01 level.
3. The member with different ages perceived the opinion of member toward the public library services in total and in the aspects of Informal education with statistically significant difference at the .01 level.
4. The member with different educational level perceived the opinions of member toward the public library services in total with no statistically significant difference, when considued in each aspect it was found that the aspect of informal education had statistically significant difference at the .01 level.

5. The member had additional opinion of the problem toward the public library in the central region of Thailand that the public library services have few books for readers was the highest frequency items. Next in order : media and materials haven't enough for the member of studies, the books were rather old, and to be out of order, lifelong education make evidence was late, the lend books haven't enough for number of studies, the books haven't up to date, haven't media and accessories sport and local information center have few information respectively.

6. The member had additional opinions and suggestions that the member toward the public library services in the central region of Thailand should have new and a lot of books were the highest frequency items, Next in order : should have the books of the same opinion for need to population, should be more document, should be find a new nature studies and amuse, should be books about basic occupation and high level, should be more media and accessories for number of studies respectively.